Plattdütscher

Volks-Kalenner.

1882.

Entered according to Act of Congress, in the year 1881, by M. & R. Burgheim, Cincinnati, O.,
in the office of the Librarian of Congress, at Washington, D. C.

Cincinnati, O.,
Verlag von M. & R. Burgheim,
484 Vine Straße, Ecke Mercer.

Dieses Jahr ist ein Gemeinjahr von 365 Tagen, und ist seit Christi Geburt (nach Dionysius) das 1882ste.

Seit Erschaffung der Welt nach Calvisius.....das 5831ste.
Seit Erschaffung der Welt nach jüdischer Rechnung " 5642ste.
Seit Einführung des julian. Kalenders ... " 1927ste.
Seit Einführung des greg. Kalenders.....das 301ste.
Seit Einführung des verbess. Kalenders..... " 183ste.
Seit Einführung des allgem. Kalenders.... " 106te.

Finsternisse im Jahre 1882.

Im Jahre 1882 finden zwei Sonnen-Finsternisse statt und ein Vorübergang der Venus vor der Sonnenscheibe.

I. Eine Total-Sonnenfinsterniß am 17. Mai. Sichtbar in Europa, Asien und in Nord- und Central-Afrika.

II. Eine ringförmige Sonnenfinsterniß am 11. November. Sichtbar in Australien und Polynesien.

III. Ein Vorübergang der Venus vor der Sonnenscheibe am 6. Dezember. Mehr oder weniger sichtbar auf einem großen Theil der Erde, ausgenommen im östlichen Europa und Asien. Gänzlich sichtbar im östlichen Theil von Nord-Amerika und Süd-Amerika, wie folgt:

	Eingang.	Ausgang.
Washington	9 Uhr 17 Min. V	2 Uhr 39 Min N
Boston	9 Uhr 41 Min. "	3 Uhr 3 Min. "
New-York	9 Uhr 29 Min. "	2 Uhr 51 Min. "
Cincinnati	8 Uhr 47 Min. "	2 Uhr 10 Min. "
Chicago.....	8 Uhr 35 Min. "	1 Uhr 58 Min. "
St Louis.....	8 Uhr 24 Min. "	1 Uhr 47 Min "
Charleston, S.C.	9 Uhr 5 Min. "	2 Uhr 27 Min. "
New-Orleans ...	8 Uhr 25 Min. "	1 Uhr 48 Min. "
San Francisco..	Unsichtbar.	11 Uhr 42 Min. V

Die vier Jahreszeiten.

Frühlings-Anfang, am 20. März, 12 Uhr Mittags.
Sommer-Anfang, am 21. Juni, 8 Uhr Vormittags.
Herbst-Anfang, am 22. September, 11 Uhr Abends.
Winter-Anfang, am 21. Dezember, 5 Uhr Nachmitt.

Chronologische Merkzeichen.

Sonntagsbuchstabe.....A
Epakten 11
Goldene Zahl 2
Sonnen-Zirkel 15
Römer Zinszahl.....10
Julian. Periode 6595

Kirchliche Feste für 1882.

Epiphania..... 6. Jan.
Fastnacht.....21. Febr.
Aschermittwoch.....22. "
Palm-Sonntag ..... 2. Apr.
Charfreitag..... 7. "
Oster-Sonntag..... 2. "
Rogate-Sonntag.....14. Mai.
Christi Himmelfahrt .....18. "
Pfingst-Sonntag .....28. Mai.
Sonntag Trinitatis..... 4. Juni.
Frohnleichnamstag..... 8. Dez.
Advent-Sonntag ..... 4. "
Christtag.....25. "

Morgen- und Abendsterne für 1882.

Merkur wird sichtbar als Abendstern am 6. Februar, 1. Juni und 28. September; und als Morgenstern am 21. März, 19. Juli und 7. November.

Venus ist Morgenstern bis zum 20. Februar; dann Abendstern bis zum 6. Dezember; dann wieder Morgenstern bis Ende des Jahres.

Jupiter ist Abendstern bis zum 30. Mai; dann Morgenstern bis zum 18. Dezember; dann wieder Abendstern bis Ende des Jahres.

839.4
P636
1882
Rattermann

1882. **Januar,** 31 Tage.			Breite der mittleren Staaten: Sonnen-Aufgang.	Sonnen-Untergang.	Monds-Untergang.	Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.	Mondes-lauf.
Datum und Tage.	Katholisch.	Protestant.	U. M.	U. M.	U. M.		Z. G.
1) Sonntag nach Weihnachten.			Matth. 1.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 9 St. 22 M.; Südl. Staaten, 10 St. 2 M.	
1 S.	**Neujahr**, Beschn.	**Neujahr**	7 23	4 45	4 51	☉ in Erdnähe.	♉ 10
2 M.	Macarius A.	Abel, Melchior	7 23	4 46	5 45	☿ g. a. 6:38 Morg.	♉ 23
3 D.	Genovefa	Isaac, Caspar	7 23	4 47	6 33	☿ in ♍ ☌ ♄ ☽	♊ 5
4 M.	Titus	Elias	7 23	4 48	Aufg.	4. Algenib cul. 6:10 Ab.	♊ 17
5 D.	Telesphorus	Simeon	7 23	4 49	6 18	Polaris cul. 6:14 Abd.	♊ 29
6 F.	**Heil. 3 Könige**	**Epiphania**	7 23	4 50	7 16	☌ ☿ ☉ sup. ♄ steht still.	♋ 11
7 S.	Lucian	Julian	7 23	4 51	8 13	☽ in Erdferne.	♋ 23
2) 1. Sonntag nach Epiphania.			Lukas 2.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 9 St. 29 M.; Südl. Staaten, 10 St. 7 M.	
8 S.	Gottlieb	Erhard	7 22	4 51	9 11	♄ g. u. 6:36 Morg.	♌ 5
9 M.	Julianus	Beatus	7 22	4 52	10 08	☌ ☊ ☽	♌ 17
10 D.	Agathon	Florentin	7 22	4 53	11 05	♃ steht still.	♌ 29
11 M.	Hyginus	Felicitas	7 22	4 54	Morg.	Achernar cul. 6:8 Abd.	♍ 11
12 D.	Cäsarius, Ernst	Ernst	7 22	4 55	0 04	12. Arietis cul. 6:31 Ab.	♍ 23
13 F.	Veronica	Hilarius	7 21	4 57	1 05	Algol cul. 7:27 Abd.	♎ 6
14 S.	Felix	Felix	7 21	4 58	2 07	♃ g. u. 2:17 Morg.	♎ 19
3) 2. Sonntag nach Epiphania.			Joh. 2.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 9 St. 38 M.; Südl. Staaten, 10 St. 14 M.	
15 S.	**Namen Jesu**	Maurus	7 21	4 59	3 11	☿ gr. südl. Br.	♏ 2
16 M.	Marcellus	Marcellus	7 20	5 00	4 14	Aldebaran cul. 8:44 Abd.	♏ 16
17 D.	Antonius	Antonius	7 20	5 01	5 13	Capella cul. 9:18 Abd.	♐ 1
18 M.	**Petri Stuhlf. R.**	Abigäl	7 19	5 03	6 08	☌ ☿ ☽	♐ 15
19 D.	Kanut	Martha	7 19	5 04	Unterg.	19. ♄ g. u. 1:2 Morg.	♑ 0
20 F.	**Fabian, Sebast.**	Fabian, Sebast.	7 18	5 05	6 44	☌ ☿ ☽ in Erdnähe.	♑ 15
21 S.	Agnes	Agnes	7 17	5 06	8 00	Rigel cul. 9:4 Abd.	♒ 1
4) 3. Sonntag nach Epiphania.			Matth. 8.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 9 St. 50 M.; Südl. Staaten, 10 St. 25 M.	
22 S.	Vincentius	Vincentius	7 17	5 07	9 13	Canopus cul. 10:12 Abd.	♒ 16
23 M.	Raymund v. P.	Emerentia	7 16	5 08	10 24	♆ steht still.	♓ 0
24 D.	Timotheus	Timotheus	7 16	5 09	11 33	☊ g. a. 8:42 Abd.	♓ 14
25 M.	**Pauli Bekehr.**	Pauli Bekehrung	7 15	5 10	Morg.	□ ♄ ☉ ☌ ♄ ☽	♓ 28
26 D.	Polycarpus	Polycarpus	7 14	5 11	0 40	26. ☌ ♆ ☽ ☌ ♃ ☽	♈ 12
27 F.	Joh. Chrysost.	Joh. Chrysost.	7 13	5 13	1 44	Sirius cul. 10:11 Abd.	♈ 25
28 S.	Cyrill v. Al.	Caroline	7 13	5 14	2 45	Castor cul. 10:54 Abd.	♉ 7
5) 4. Sonntag nach Epiphania.			Matth. 8.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 10 St. 4 M.; Südl. Staaten, 10 St. 33 M.	
29 S.	Franz v. Sales	Valeria	7 12	5 16	3 42	☌ ♄ ☽	♉ 20
30 M.	Martina J. M.	Adelgunde	7 11	5 17	4 32	♆ g. u. 1:0 Morg.	♊ 2
31 D.	Petrus Nolascus	Virgilius	7 10	5 18	5 15	Prochon cul. 10:48 Abd.	♊ 14

Mondeswechsel.	Oestliche Staaten. Tag.	U.	M.	Westliche Staaten. Tag.	U.	M.
Vollmond, = = =	4.	4	58 Morg.	4.	5	20 Morg.
Letztes Viertel, = =	12.	10	47 Morg.	12.	10	9 Morg.
Neumond, = = = =	19.	11	35 Morg.	19.	10	57 Morg.
Erstes Viertel, = =	26.	2	45 Morg.	26.	2	7 Morg.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis 3. angenehm; 4. bis 8. kalt; 9. bis 11. stürmisch; 12. und 13. Schnee; 14. bis 17. angenehm; 18. bis 22. kalt; 24. und 25. Schnee; 26. bis 28. kalt; trübe und windig; 29. bis 31. kalter Regen.

36B102

1882. **Februar,** 28 Tage.			Breite der mittleren Staaten			Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.	Mondes-lauf.
Datum und Tage.	Katholisch.	Protestant.	Sonnen-Aufgang. U. M.	Sonnen-Untergang. U. M.	Mond-Untergang. U. M.		Z. G.
1 M.	Ignatius	Brigitta	7 09	5 19	5 53	♀ g. a. 7:6 Morg.	♊ 26
2 D.	**Mariä Lichtm.**	Mariä Reinig.	7 08	5 21	6 26	♄ steht still. □ ☿ ☉	♋ 8
3 F.	Blasius	Blasius	7 07	5 22	Aufg.	**3.** ☿ in ♌	♋ 20
4 S.	Andreas, Corsi.	Veronica	7 06	5 23	7 05	☽ in Erdferne.	♌ 2
6) **Septuagesima Sonntag.** Matth. 20. **Tageslänge:** Mittl. Staaten, 10 St. 19 M. Südl. Staaten, 10 St. 45 M.							
5 S.	Agatha	Agatha	7 05	5 24	8 01	□ ♃ ☉ ☌ ♁ ☽	♌ 14
6 M.	Dorothea	Dorothea	7 04	5 25	8 58	♀ in Sonnenferne.	♌ 26
7 D.	Romuald	Reichard	7 02	5 27	9 55	☿ gr. östl. Br. 18°	♍ 8
8 M.	Johann v. M.	Obertus	7 01	5 28	10 54	☿ in Sonnennähe.	♍ 20
9 D.	Apollonia	Apollonia	7 00	5 29	11 55	♄ g. u. 4:10 Morg.	♎ 2
10 F.	Scholastica	Scholastica	6 59	5 30	Morg.	Aldebaran cul. 7:5 Abd.	♎ 14
11 S.	Severinus	Euphrosina	6 58	5 31	0 57	**11.** Capella cul. 7:40 A.	♎ 27
7) **Sexagesima Sonntag.** Lukas 8. **Tageslänge:** Mittl. Staaten, 10 St. 37 M. Südl. Staaten, 10 St. 57 M.							
12 S.	Eulanus	Eulalia	6 56	5 33	1 58	♃ g. u. 0:31 Morg. ☋	♏ 11
13 M.	Fulcranus	Gebhard	6 55	5 34	2 57	☿ steht still.	♏ 25
14 D.	Valentin	Valentin	6 54	5 35	3 52	Rigel cul. 7:29 Abds.	♐ 9
15 M.	Faustin u. Jovita	Daniel	6 53	5 36	4 43	Canopus cul. 8:38 Abds.	♐ 23
16 D.	Juliana	Juliana	6 52	5 37	5 26	Sirius cul. 8:52 Abds.	♑ 8
17 F.	Silvinus	Salomon	6 50	5 39	Unterg.	**17.** ☌ ♀ ☽ ☽ in Erdn.	♑ 23
18 S.	Simeon	Concordia	6 49	5 40	6 46	☌ ☿ ☽ ☿ gr. nördl. Br.	♒ 9
8) **Quinquagesima Sonntag.** Lukas 18. **Tageslänge:** Mittl. Staaten, 10 St. 53 M. Südl. Staaten, 11 St. 10 M.							
19 S.	Mansuetus	**Herren Fastn.**	6 48	5 41	8 00	♄ g. u. 11:3 Abds.	♒ 24
20 M.	Eucharius	Eucharius	6 47	5 42	9 13	☌ ♀ ☉ sup.	♓ 9
21 D.	**Fastnacht**	**Fastnacht**	6 45	5 43	10 25	☌ ☿ ♀ ☌ ☿ ☉ inf.	♓ 24
22 M.	**Aschermittwoch**	**Aschermittwoch**	6 44	5 44	11 32	☌ ♆ ☽ ☌ ♄ ☽	♈ 8
23 D.	Petrus Damian	Reinhard	6 42	5 45	Morg.	**24.** ☌ ♃ ☽	♈ 21
24 F.	**Mathias, Ap.**	Mathias	6 41	5 46	0 37	Castor cul. 9:8 Abds.	♉ 4
25 S.	Victorinus	Engelbert	6 39	5 47	1 35	♁ g. a. 6:31 Abds.	♉ 17
9) **1. Sonntag nach Fastnacht.** Matth. 4. **Tageslänge:** Mittl. Staaten, 11 St. 10 M. Südl. Staaten, 11 St. 23 M.							
26 S.	Mechtildis	Nestor	6 38	5 48	2 28	☌ ♄ ☽	♉ 29
27 M.	Leander	Josua	6 36	5 50	3 14	Procyon cul. 9:2 Abds.	♊ 11
28 D.	Romanus	Walburgis	6 35	5 51	3 54	♆ g. u. 11:4 Abds.	♊ 23

Mondeswechsel.	Oestliche Staaten. Tag. U. M.	Westliche Staaten. Tag. U. M.
Vollmond,	3. 0 58 Morg.	3. 0 20 Morg.
Letztes Viertel,	11. 3 34 Morg.	11. 2 56 Morg.
Neumond,	17. 9 50 Abds.	17. 9 12 Abds.
Erstes Viertel,	24. 4 31 Abds.	24. 3 53 Abds.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis 4. hell und kalt; 5. bis 9. angenehm; 10. bis 12. Schnee; 13. bis 16. kalt; 17. bis 19. stürmisch; 20. bis 22. Regen; 23. und 24. angenehm; 25. bis 27. kalt; 28. trübe, mit Regen oder Schnee.

5013

1882. **März,** 31 Tage.			Breite der mittleren Staaten: Sonnen-Aufgang. U. M.	Sonnen-Untergang. U. M.	Monds-Untergang. U. M.	Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.	Mondeslauf. Z. G.
Datum und Tage.	Katholisch.	Protestant.					
1 M.	**Frohnfasten**	**Quatember**	6 33	5 52	4 29	♀ gr. südl. Breite.	♋ 5
2 D.	Die 80 Märtyrer	Simplicius	6 31	5 53	5 00	Canopus cul. 7 U. 39 M. Ab.	♋ 17
3 F.	Cunigunda	Ferdinand	6 30	5 54	5 29	☾ in Erdferne.	♋ 29
4 S.	Casimir	Adrian	6 28	5 56	Aufg.	4. ♀ g. u. 6 U. 4 M. Ab.	♌ 11
10)	**2. Sonntag nach Fastnacht.**		Matth. 15.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 11 St. 30 M. Südl. Staaten, 11 St. 37 M.	
5 S.	Rogerius	Friedrich	6 27	5 57	6 51	☌ ☊ ☾	♌ 23
6 M.	Marcian, Fridol.	Fridolin	6 25	5 58	7 49	☌ ☊ ☉	♍ 5
7 D.	Thomas v. Aq.	Perpetua	6 24	5 59	8 49	☿ steht still.	♍ 17
8 M.	Johann v. Gott	Philemon	6 22	6 00	9 49	Sirius cul. 7 U. 34 M. Ab.	♍ 29
9 D.	Francisca	Pigmenius	6 21	6 01	10 49	♄ g. u. 2 U. 45 M. Morg.	♎ 11
10 F.	Die 40 Märtyrer	Cajus	6 19	6 02	11 48	Castor cul. 8 U. 13 M. Ab.	♎ 24
11 S.	Eulogius	Hubertus	6 18	6 03	Morg.	Procyon cul. 8 U. 15 M. Ab.	♏ 7
11)	**3. Sonntag nach Fastnacht.**		Lukas 11.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 11 St. 48 M. Südl. Staaten, 11 St. 52 M.	
12 S.	Gregor der Gr.	Gregor	6 16	6 04	0 46	12. Pollux cul. 8:16 A. ♃	♏ 20
13 M.	Euphrasia	Macedon	6 15	6 05	1 41	♃ g. u. 10 U. 55 M. Ab.	♐ 4
14 D.	Mathildis	Zacharias	6 13	6 06	2 32	☿ in ♉	♐ 18
15 M.	**Mittfasten**	**Mittfasten**	6 12	6 07	3 17	Regulus cul. 10 U. 28 M. Ab.	♑ 2
16 D.	Heribertus	Cyriacus	6 10	6 08	3 58	♄ g. u. 9 U. 36 M. Ab.	♑ 17
17 F.	**St. Patrick**	Gertrud	6 08	6 09	4 36	☌ ☿ ☾	♒ 2
18 S.	Eduard, K. M.	Alexander	6 06	6 10	5 12	☾ in Erdnähe.	♒ 17
12)	**4. Sonntag nach Fastnacht.**		Joh. 6.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 12 St. 6 M. Südl. Staaten, 12 St. 5 M.	
19 S.	**Joseph**	Joseph	6 05	6 11	Unterg.	19. ☌ ♀ ☽	♓ 2
20 M.	Bernard von S.	Gabriel	6 03	6 12	8 00	☉ im ♈ Frühlingsanf.	♓ 17
21 D.	Benedictus	Benedictus	6 01	6 13	9 11	☿ gr. westl. Ausw. 28°: ☌ ♄ ☽	♈ 2
22 M.	Paul B.	Amos	5 59	6 14	10 19	☌ Ψ ☽	♈ 16
23 D.	Turibius	Gustav	5 58	6 15	11 22	☌ ♃ ☽	♉ 0
24 F.	Gabriel Erz.	Paphnutius	5 56	6 16	Morg.	☿ in Sonnenferne.	♉ 13
25 S.	**Maria Verkün.**	**Maria Verkün.**	5 55	6 17	0 19	☉ in Sonnennähe.	♉ 25
13)	**5. Sonntag nach Fastnacht.**		Joh. 8.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 12 St. 25 M. Südl. Staaten, 12 St. 20 M.	
26 S.	Montanus	Titus	5 53	6 18	1 08	26. ☌ ♄ ☽	♊ 8
27 M.	Ruprecht	Ruprecht	5 51	6 19	1 51	☊ g. u. 5 U. 10 M. Mor.	♊ 20
28 D.	Guntram	Priscus	5 50	6 20	2 29	Spica cul. 0 U. 57 M. Morg.	♋ 2
29 M.	Cyrillus	Eustachius	5 48	6 21	3 02	Ψ g. u. 9 U. 12 M. Ab.	♋ 14
30 D.	Joh. Ciimacus	Guido	5 47	6 22	3 31	☽ in Erdferne.	♋ 26
31 F.	Balbina	Detlaus	5 45	6 23	3 57	♄ gr. nördl. Breite.	♌ 7

Mondeswechsel.

	Oestliche Staaten. Tag. U. M.	Westliche Staaten. Tag. U. M.
Vollmond,	4. 7 40 Abds.	4. 7 2 Abds.
Letztes Viertel,	12. 4 28 Abds.	12. 3 50 Abds.
Neumond,	19. 7 18 Morg.	19. 6 40 Morg.
Erstes Viertel,	26. 8 33 Morg.	26. 7 55 Morg.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis 4. hell und kalt; 5. bis 9. angenehm; 10. bis 12. kalt; 13. bis 16. trübe; 17. bis 19. stürmisch; 20. bis 22. kalt; 23. und 24. angenehm; 25. bis 27. Regen; 28. bis 31. kalt und stürmisch.

1882. **April,** 30 Tage.			Breite der mittleren Staaten: Sonnen-Aufgang. U. M.	Sonnen-Untergang. U. M.	Monde-Untergang. U. M.	Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.	Mondeslauf. Z. G.
Datum und Tage.	Katholisch.	Protestant.					
1 S.	Hugo B.	Theodora	5 43	6 24	4 24	☌ ☋ ☽	♌ 19
14) Palm-Sonntag.		Matth. 27				**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 12 St. 43 M. Südl. Staaten, 12 St. 34 M.	
2 S.	Franz v. Paula	Rosimunda	5 42	6 25	4 51	□ ♄ ☉	♍ 2
3 M.	Reichard B.	Martial	5 40	6 26	Aufg.	**3.** ☿ g. u. 7 U. 13 M. Ab.	♍ 14
4 D.	Isidorus	Ambrosius	5 39	6 27	7 41	Regulus cul. 9 U. 9 M. Ab.	♍ 26
5 M.	Vinc. Fererius	Esaias	5 37	6 28	8 42	Spica cul. 0 U. 25 M. Morg.	♎ 8
6 D.	**Gründonnerst.**	**Gründonnerst.**	5 35	6 29	9 43	Arcturus cul. 1:13 Morgens	♎ 21
7 F.	**Charfreitag**	**Charfreitag**	5 34	6 30	10 41	Procyon cul. 6 U. 23 M. Ab.	♏ 4
8 S.	Dionysius	Louise	5 32	6 31	11 36	♄ g. u. 1 U. 33 M. Morg. ☋	♏ 17
15) Oster-Sonntag.		Joh. 20.				**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 13 St. 1 M. Südl. Staaten, 12 St. 48 M.	
9 S.	**Ostern**	**Ostern**	5 31	6 32	Morg.	Arcturus cul. 1 U. 1 M. Morg.	♐ 0
10 M.	**Ostermontag**	**Ostermontag**	5 29	6 33	0 28	Antares cul. 3:8 Morg.	♐ 14
11 D.	Leo P.	Leo	5 28	6 34	1 13	**11.** Pollux cul. 6:18 M.	♐ 28
12 M.	Zenon B.	Euphemia	5 26	6 35	1 55	♃ g. u. 9 U. 26 M. Ab.	♑ 12
13 D.	Hermenegild	Julian	5 25	6 36	2 32	☿ gr. südl. Br.	♑ 26
14 F.	Lambertus	Tiburtius	5 23	6 37	3 08	Regulus cul. 8 U. 30 M. Ab.	♒ 11
15 S.	Paternus	Albert	5 22	6 38	3 41	☽ in Erdnähe.	♒ 26
16) Weißer-Sonntag.		Joh. 20.				**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 13 St. 19 M. Südl. Staaten, 13 St. 1 M.	
16 S.	Callixtus	Josua	5 20	6 39	4 15	☌ ☿ ☽	♓ 11
17 M.	Robert, Rudolph	Rudolph	5 19	6 40	Unterg.	**17.** ♄ g. u. 7:50 Ab.	♓ 25
18 D.	Calocer	Valerian	5 17	6 41	7 56	☌ ☿ ☽ : ☌ ♄ ☽ : ☌ ♆ ☽	♈ 13
19 M.	Leo IX.	Irenäus	5 16	6 42	9 05	☌ ☿ ♄ : ☌ ♃ ☽	♈ 24
20 D.	Theotimus	Sulpicius	5 14	6 43	10 05	Spica cul. 11 U. 22 M. Ab.	♉ 7
21 F.	Anselm	Anselm	5 13	6 44	10 59	☌ ☿ ♆ ♈	♉ 21
22 S.	Soter, Caius	Casimir	5 12	6 45	11 46	♌ g. u. 3 U. 27 M. Morg.	♊ 3
17) 2. Sonntag nach Ostern.		Joh. 10.				**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 13 St. 36 M. Südl. Staaten, 13 St. 15 M.	
23 S.	Georg M.	Georg	5 10	6 46	Morg.	Arcturus cul. 0 U. 6 M. Morg.	♊ 16
24 M.	Fidelis v. Sigm.	Fortunatus	5 09	6 47	0 25	☌ ☌ ♄ ☽	♊ 28
25 D.	**Marcus, Ev.**	Marcus Ev.	5 08	6 48	0 59	**25.** Antares cul. 2:9 M.	♋ 10
26 M.	Amalia	Amalia	5 07	6 49	1 31	☿ in ♌	♋ 22
27 D.	Anthimus	Lucretia	5 05	6 50	1 59	☽ in Erdferne.	♌ 4
28 F.	Vitalis	Vitalis	5 04	6 51	2 26	☌ ♌ ☽	♌ 16
29 S.	Petrus M.	Claudius	5 02	6 52	2 52	♆ g. u. 7 U. 17 M. Ab.	♌ 28
18) 3. Sonntag nach Ostern.		Joh. 16.				**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 13 St. 52 M. Südl. Staaten, 13 St. 27 M.	
30 S.	**Patron. St. Jos.**	Cleophea	5 01	6 53	3 20	Vega cul. 4 U. 0 M. Morg.	♍ 10

Mondeswechsel.	Oestliche Staaten. Tag. U. M.	Westliche Staaten. Tag. U. M.
Vollmond,	3. 0 47 Abds.	3. 0 9 Abds.
Letztes Viertel,	11. 1 30 Morg.	11. 0 52 Morg.
Neumond,	17. 4 38 Abds.	17. 4 0 Abds.
Erstes Viertel,	25. 1 56 Morg.	25. 1 18 Morg.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis 4. hell und angenehm; 5. bis 9. stürmisch; 10. bis 12. hell und windig; 13. bis 16. Regen; 17. bis 19. kühl; 20. bis 24. warm und angenehm; 25. bis 27. Gewitterregen; 28. bis 30. schwül.

1882. **Mai,** 31 Tage.			Breite der mittleren Staaten			Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.	Mondes-lauf.
Datum und Tage.	Katholisch.	Protestant.	Sonnen-Aufgang. U. M.	Sonnen-Untergang. U. M.	Monds-Untergang. U. M.		Z. G.
1 M.	**Philipp, Jacob**	Philipp, Jacob	5 0	6 54	3 48	♂ ☿ ☉ sup.	♍ 22
2 D.	Athanasius	Athanasius	4 59	6 55	4 20	☿ in ♌	♎ 5
3 M.	† **Erfindung**	† Erfindung	4 57	6 56	Aufg.	**3.** ♂ ☿ ♄	♎ 18
4 D.	Monica	Florian	4 56	6 57	8 35	♂ ☿ ♆ : ♑ in Sonnenferne.	♏ 1
5 F.	Pius V.	Gotthard	4 55	6 58	9 32	♂ ♀ ♌	♏ 14
6 S.	Joh. lat. Pf.	Joh. l. Pf.	4 54	6 59	10 24	♂ ♄ ☉ : ♂ ♆ ☉	♏ 27
19)	**4. Sonntag nach Ostern.**		Joh. 16.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 14 St. 7 M. / Südl. Staaten, 13 St. 39 M.	
7 S.	Stanislaus	Stanislaus	4 53	7 0	11 12	☿ in Sonnennähe.	♐ 11
8 M.	Mich. Erschein.	Rachel	4 51	7 1	11 55	♀ g. u. 8 U. 36 M. Ab.	♐ 25
9 D.	Gregor von Naz.	Samuel	4 50	7 2	Morg.	Spica cul. 10 U. 8 M. Ab.	♑ 9
10 M.	Antoninus	Victoria	4 49	7 3	0 33	**10.** Arct. c. 10 U. 8 M. Ab.	♑ 23
11 D.	Beatrix	Gottfried	4 48	7 4	1 6	♂ ♄ ♆	♒ 7
12 F.	Pankratz	Pankratz	4 47	7 5	1 40	☾ in Erdnähe.	♒ 21
13 S.	Servatius	Servatius	4 47	7 6	2 13	♂ ☿ ♌	♓ 6
20)	**Rogate-Sonntag.**		Joh. 16.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 14 St. 21 M. / Südl. Staaten, 13 St. 49 M.	
14 S.	Bonifacius	Jonas	4 46	7 7	2 48	♑ g. u. 0 U. 12 M. Mrg.	♓ 20
15 M.	Maximus	Sophia	4 45	7 8	3 24	Antares cul. 0 U. 51 M. Mrg.	♈ 4
16 D.	Joh. v. Nepomuk	Monica	4 44	7 9	4 4	♂ ♆ ☾ : ♂ ♄ ☾	♈ 18
17 M.	Paschalis	Sigmund	4 43	7 10	Unterg.	**17.** ♂ ♌ ☾ : ☿ gr. nö. Br.	♉ 2
18 D.	**Auffahrt Christi**	**Himmelfahrt**	4 42	7 10	8 46	♂ ☿ ☾ : ♂ ♀ ☾	♉ 15
19 F.	Cölestin	Othgar	4 41	7 11	9 37	Vega cul. 2 U. 45 M. Mrg.	♉ 29
20 S.	Bernadin	Theresia	4 40	7 12	10 21	♌ g. u. 7 U. 39 M. Ab.	♊ 11
21)	**Sonntag nach Himmelfahrt.**		Joh. 15—16.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 14 St. 34 M. / Südl. Staaten, 13 St. 59 M.	
21 S.	Ubald	Prudentius	4 39	7 13	10 58	♋ steht still.	♊ 24
22 M.	Julia	Helena	4 39	7 14	11 31	♂ ♑ ☾	♋ 6
23 D.	Desiderius	Desiderius	4 38	7 15	Morg.	♄ g. a. 4 U. 8 M. Mrg.	♋ 18
24 M.	Maria-Hilf	Johanna	4 38	7 16	0 1	**24.** Altair cul. 3:38 Mrg.	♌ 0
25 D.	Urbanus	Urbanus	4 37	7 17	0 28	♂ ♋ ☾ : ☾ in Erdferne.	♌ 12
26 F.	Philipp v. Neri	Genovefa	4 36	7 18	0 53	Spica cul. 9 U. 1 M. Ab.	♌ 24
27 S.	Johann P.	Florenz	4 36	7 18	1 19	♋ g. u. 1 U. 8 M. Mrg.	♍ 6
22)	**Pfingst-Sonntag.**		Joh. 14.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 14 St. 44 M. / Südl. Staaten, 14 St. 6 M.	
28 S.	**Pfingsten**	**Pfingsten**	4 35	7 19	1 48	Arcturus cul. 9 U. 44 M. Ab.	♍ 18
29 M.	**Pfingstmontag**	**Pfingstmontag**	4 35	7 19	2 18	♀ in Sonnennähe.	♎ 0
30 D.	Felix, P.	Felix	4 34	7 20	2 52	♂ ♌ ☉ : ♂ ☿ ♀	♎ 13
31 M.	**Frohnfasten**	**Quatember**	4 34	7 21	3 31	♆ g. a. 3 U. 32 M. Mrg.	♎ 26

Mondeswechsel.	Oestliche Staaten. Tag. U. M.	Westliche Staaten. Tag. U. M.
Vollmond,	3. 3 31 Morg.	3. 2 53 Morg.
Letztes Viertel,	10. 7 35 Morg.	10. 6 57 Morg.
Neumond,	17. 2 33 Morg.	17. 1 55 Morg.
Erstes Viertel,	24. 7 41 Abds.	24. 7 3 Abds.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis 6. schön; 7. bis 10. Regen; 11. bis 15. warm; 16. bis 19. trüb; 20. bis 22. Regen; 23. bis 25. kühl und schön; 26. bis 28. klar und warm; 29. bis 31. windig.

1882. **Juni,** 30 Tage.			Breite der mittleren Staaten. Sonnen- Aufgang. U. M.	Sonnen- Untergang. U. M.	Monds- Aufgang. U. M.	Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.	Mondes- lauf. Z. G.
Datum und Tage.	Katholisch.	Protestant.					
1 D.	Juvencius	Nicodemus	4 33	7 22	Aufg.	1. ☿ gr. östl. Aw. 23°	♏ 9
2 F.	Erasmus	Marsilius	4 33	7 22	8 18	Antares cul. 11:36 Ab.	♏ 23
3 S.	Clotildis	Erasmus	4 32	7 23	9 10	☿ g. u. 9 U. 23 M. Ab.	♐ 7
23) **Sonntag=Trinitatis.**			Joh. 3.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 14 St. 52 M. Südl. Staaten, 14 St. 12 M.	
4 S.	Quirinus	Eduard	4 32	7 24	9 54	Vega cul. 1 U. 43 M. Mrg.	♐ 21
5 M.	Bonifacius	Bonifacius	4 32	7 25	10 33	□ ♁ ☉	♑ 5
6 D.	Claudius	Benignus	4 32	7 25	11 10	Altair cul. 2 U. 47 M. Mrg.	♑ 20
7 M.	Robertus	Herrmann	4 31	7 26	11 43	☾ in Erdnähe.	♒ 4
8 D.	**Frohnleichnam**	Medardus	4 31	7 26	Morg.	8. Spica cul. 8:10 Ab.	♒ 18
9 F.	Felicianus	Gerhard	4 31	7 27	0 15	♄ g. u. 11 U. 9 M. Ab.	♓ 2
10 S.	Margaretha, K.	Onophrion	4 31	7 27	0 48	☿ in ♉	♓ 16
24) **1. Sonntag nach Trinitatis.**			Luk. 16.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 14 St. 57 M. Südl. Staaten, 14 St. 17 M.	
11 S.	Barnabas	Barnabas	4 31	7 28	1 24	Arcturus cul. 8 U. 49 M. Ab.	♈ 0
12 M.	Onophrion, Einf.	Blandina	4 31	7 28	2 1	☌ ♆ ☾	♈ 14
13 D.	Anton v. Padua	Anton v. Pad.	4 31	7 29	2 43	☌ ♄ ☾	♈ 28
14 M.	Basilius	Heliseus	4 31	7 29	3 31	☌ ♃ ☾	♉ 11
15 D.	Vitus, Modestus	Vitus, Modest.	4 31	7 29	Unterg.	15. ☿ steht still.	♉ 24
16 F.	**Herz=Jesu=Fest**	Justinus	4 31	7 30	8 14	☌ ☿ ☾	♊ 7
17 S.	Avitus, A.	Volkmar	4 31	7 30	8 55	♃ g. a. 3 U. 45 M. Mrg.	♊ 19
25) **2. Sonntag nach Trinitatis.**			Luk. 14.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 15 St. 0 M. Südl. Staaten, 14 St. 19 M.	
18 S.	Marc. u. Marcell.	Josaphat	4 31	7 31	9 30	☌ ♀ ☾	♋ 2
19 M.	Servasius, Prot.	Gervasius	4 31	7 31	10 1	♄ g. a. 2 U. 31 M. Mrg.	♋ 14
20 D.	Sylverius	Regina	4 31	7 31	10.29	☿ in Sonnenferne : ☌ ♄ ☾	♋ 26
21 M.	Aloysius v. Gon.	Hoseas.	4 31	7 31	10 55	☉ tritt in ♋, Sommer Anf.	♌ 8
22 D.	Paulinus, B.	Achatius	4 32	7 32	11 22	☌ ♁ ☾ ☾ in Erdferne.	♌ 20
23 F.	Edeltraud	Basilius	4 32	7 32	11 48	23. ♁ g. u. 11:20 Ab.	♍ 2
24 S.	**Joh. d. Täufer**	Joh. d. Täuf.	4 32	7 32	Morg.	Antares cul. 10:10 Ab.	♍ 14
26) **3. Sonntag nach Trinitatis.**			Luk. 15.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 15 St. 0 M. Südl. Staaten, 14 St. 18 M.	
25 S.	Wilhelm, A.	Sidonia	4 32	7 32	0 17	Fomalhaut cul. 4:38 M. Mrg.	♍ 26
26 M.	Johann, Paul	Johann, Paul	4 33	7 32	0 49	☌ ♄ Regulus.	♎ 8
27 D.	Crescentius	**7 Schläfer**	4 33	7 32	1 26	☌ ☿ ☉ inferior.	♎ 21
28 M.	Irenäus	Leo	4 34	7 32	2 8	♆ g. a. 1 U. 45 M. Mrg.	♏ 4
29 D.	**Peter u. Paul**	Peter, Paul	4 34	7 32	2 59	Vega cul. 0 U. 4 M. Mrg.	♏ 18
30 F.	Pauli Gedächt.	Siegfried.	4 35	7 32	3 57	Markab cul. 4 U. 25 M. Mrg.	♐ 2

Mondeswechsel.	Oestliche Staaten. Tag. U. M.	Westliche Staaten. Tag. U. M.
Vollmond,	1. 3 33 Abds.	1. 2 55 Abds.
Letztes Viertel,	8. 0 10 Abds.	8. 11 32 Morg.
Neumond,	15. 1 33 Abds.	15. 0 55 Abds.
Erstes Viertel,	23. 1 1 Abds.	23. 0 23 Abds.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis 3. schön; 4. bis 7. schwül; 8. bis 10. trüb; 11. bis 12. Regen; 13. bis 15. klar; 16. bis 20. heiß; 21. bis 24. angenehm; 25. bis 27. veränderlich; 28. bis 30. stürmisch.

1882. **Juli,** 31 Tage.			Breite der mittleren Staaten. Sonnen-Aufgang. U. M.	Sonnen-Untergang. U. M.	Monds-Aufgang. U. M.	Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.	Monds-lauf. Z. G.
Datum und Tage.	Katholisch.	Protestant.					
1 S.	Theobald	Theobald	4 35	7 32	Aufg.	♀ g. u. 9 U. 30 M. Ab.	♐ 16
27)	**4. Sonntag nach Trinitatis.**		Luk. 6.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 14 St. 55 M. Südl. Staaten, 14 St. 17 M.	
2 S.	**Mariä Heimf.**	Maria Heimf.	4 36	7 31	8 31	1. Antares cul. 9:38 Ab.	♑ 1
3 M.	Anatolius	Rebecca	4 36	7 31	9 10	☉ in Erdf. : ☾ in Erdn.	♑ 15
4 D.	Ulrich	Ulrich	4 37	7 31	9 46	Vega cul. 11 U. 41 M. Ab.	♒ 0
5 M.	Zoe	Demetrius	4 38	7 31	10 19	♄ g. u. 10 U. 5 M. Ab.	♒ 15
6 D.	Goar	Cornelius	4 38	7 31	10 53	Altair cul. 0 U. 49 M. Mrg.	♒ 29
7 F.	Petrus Forrer	Willibald	4 39	7 30	11 26	7. Fomalh. cul. 3:50 M.	♓ 13
8 S.	Elisabetha, Kgn.	Kilian	4 39	7 30	Morg.	☿ steht still.	♓ 27
28)	**5. Sonntag nach Trinitatis.**		Luk. 5.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 14 St. 50 M. Südl. Staaten, 14 St. 12 M.	
9 S.	Zenon	Chrillus	4 40	7 30	0 3	♂ ☿ ☾	♈ 11
10 M.	Rufina	Engelhard	4 41	7 30	0 43	♂ ♄ ☾ : ☿ gr. südl. Breite.	♈ 24
11 D.	Pius, P. M.	Fintanus	4 41	7 29	1 27	♃ g. a. 2 U. 31 M. Mrg.	♉ 7
12 M.	Joh. Gualbert	Christoph	4 42	7 29	2 17	♂ ♃ ☾	♉ 20
13 D.	Anacletus	Margaretha	4 42	7 28	3 11	♂ ☿ ☾	♊ 3
14 F.	Bonaventura	Heinrich	4 43	7 28	4 10	♂ ♀ Regulus.	♊ 15
15 S.	Heinrich, K.	Bleikhard	4 44	7 27	Unterg.	15. Mark. cul. 3:27 Mrg.	♊ 28
29)	**6. Sonntag nach Trinitatis.**		Matt. 5.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 14 St. 42 M. Südl. Staaten, 14 St. 5 M.	
16 S.	**Maria v. Car.**	Justina	4 45	7 27	8 1	♄ g. a. 0 U. 54 M. Mrg.	♋ 10
17 M.	Alexius	Alexius	4 45	7 26	8 32	Algenib cul. 4 U. 27 M. Mrg.	♋ 22
18 D.	Friedericus	Arnolph	4 46	7 26	8 59	♂ ♀ ☾ : ♂ ♄ ☾	♌ 4
19 M.	Vincenz v. Paula	Rufinus	4 47	7 25	9 25	♂ ♁ ☾ : ☾ in Erdferne.	♌ 16
20 D.	Margaretha	Elias	4 48	7 24	9 51	☿ gr. westl. Ausw. 20°	♌ 28
21 F.	Praxedes	Victor	4 49	7 23	10 20	Antares cul. 8 U. 23 M. Ab.	♍ 10
22 S.	**Magdalena**	Magdalena	4 49	7 23	10 49	Vega cul. 10 U. 30 M. Ab.	♍ 22
30)	**7. Sonntag nach Trinitatis.**		Mark. 8.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 14 St. 32 M. Südl. Staaten, 13 St. 58 M.	
23 S.	Apollinarius	Apollinarius	4 50	7 22	11 23	23. ♁ g. u. 9:24 Ab.	♎ 4
24 M.	Christina	Christina	4 51	7 21	Morg.	☾ Altair cul. 11:34 Ab.	♎ 16
25 D.	**Jacob,** Christoph	Jacob, Christoph	4 52	7 20	0 1	Fomalhaut cul. 2:39 Mrg.	♎ 29
26 M.	Anna, Mut. Mar.	Anna	4 53	7 19	0 47	Markab cul 2 U. 43 M. Mrg.	♏ 12
27 D.	Pantaleon	Ladislaus	4 54	7 19	1 40	♂ ♄ ♁	♏ 26
28 F.	Nazarius	Pantaleon	4 55	7 18	2 42	♆ g. a. 11 U. 46 M. Ab.	♐ 10
29 S.	Martha	Beatrix	4 56	7 17	3 49	☿ in ♌	♐ 25
31)	**8. Sonntag nach Trinitatis.**		Matt. 7.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 14 St. 19 M. Südl. Staaten, 13 St. 48 M.	
30 S.	Abdon	Samson	4 57	7 16	Aufg.	30. ♂ ♀ ♁	♑ 9
31 M.	Ignat. v. Loyola	Germanus	4 58	7 15	7 43	☾ in Erdnähe.	♑ 24

Mondeswechsel.	Oestliche Staaten. Tag.	U.	M.	Westliche Staaten. Tag.	U.	M.
Vollmond,	1.	1	8 Morg.	1.	0	30 Morg.
Letztes Viertel,	7.	4	52 Abds.	7.	4	14 Abds.
Neumond,	15.	2	1 Morg.	15.	1	23 Morg.
Erstes Viertel,	23.	5	17 Morg.	23.	4	39 Morg.
Vollmond,	30.	9	2 Morg.	30.	8	24 Morg.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis 3. Regen; 4. bis 6. kühl; 7. bis 10. veränderlich; 11. bis 13. heiß; 14. bis 18. angenehm; 19. bis 20. trüb; 21. bis 22. Gewitterregen; 23. bis 26. schön; 27. bis 31. veränderlich.

1882. **August,** 31 Tage.			Breite der mittleren Staaten. Sonnen-Aufgang. U. M.	Sonnen-Untergang. U. M.	Mond-Aufgang. U. M.	**Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.**	Mondes-lauf. T. G.
Datum und Tage.	**Katholisch.**	**Protestant.**					
1 D.	**Petri Kettenf.**	Petri Kettenf.	4 58	7 13	8 18	Antares cul. 7 U. 40 M. Ab.	♒ 10
2 M.	Stephan, P.	Stephan	4 59	7 12	8 53	♂ ☿ ♄	♒ 25
3 D.	Stephan Erfind.	Weyprecht	5 0	7 11	9 27	☿ in Sonnennähe.	♓ 9
4 F.	Dominicus	Barsabea	5 1	7 10	10 3	☽ ☿ g. u. 8 U. 53 M. Ab.	♓ 24
5 S.	Maria-Sch.	Oswald	5 2	7 9	10 43	☽ 5. ♂ Ψ ☾	♈ 8
32) **9. Sonntag nach Trinitatis.**			Luk. 16.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 14 St. 5 M. Südl. Staaten, 13 St. 37 M.	
6 S.	**Verkl. Christi**	Sixtus	5 3	7 8	11 27	♂ ♄ ☾	♈ 21
7 M.	Cajetan	Afra	5 4	7 7	Morg.	♄ g. u. 8 U. 42 Ab.	♉ 4
8 D.	Cyriacus	Herebert	5 5	7 6	0 16	♂ ♃ ☾	♉ 17
9 M.	Romanus	Romanus	5 6	7 5	1 8	Vega cul. 9 U. 19 M. Ab.	♊ 0
10 D.	**Laurentius, M.**	Laurentius	5 7	7 3	2 3	Altair cul. 10 U. 27 M. Ab.	♊ 12
11 F.	Susanna	Tillemann	5 8	7 2	3 1	□ Ψ ☉	♊ 25
12 S.	Clara	Clara	5 9	7 0	4 0	♃ g. a. 0 U. 52 M. Mrg.	♋ 7
33) **10. Sonntag nach Trinitatis.**			Luk. 19.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 13 St. 49 M. Südl. Staaten, 13 St. 25 M.	
13 S.	Hippolyt	Hippolyt	5 10	6 59	Unterg.	☽ 13. ♂ ☿ ☾ : ☿ gr. östl. Br.	♋ 19
14 M.	Eusebius	Eusebius	5 11	6 58	7 2	♂ ☿ ☉ sup.	♌ 1
15 D.	**Mariä Himmel.**	**Mariä Himmel.**	5 12	6 56	7 29	♀ in ♉ : ♂ ☊ ☾	♌ 13
16 M.	Rochus	Jacobea	5 13	6 55	7 56	♂ ♄ ☾ : ☾ in Erdferne.	♌ 25
17 D.	Hiero	Patientia	5 14	6 53	8 23	♂ ♀ ☾	♍ 7
18 F.	Helena	Rosina	5 15	6 52	8 51	□ ♄ ☉	♍ 18
19 S.	Louis v. Tolosa	Sebald	5 16	6 51	9 23	♄ g. a. 10 U. 42 M. Ab.	♎ 0
34) **11. Sonntag nach Trinitatis.**			Luk. 18.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 13 St. 33 M. Südl. Staaten, 13 St. 14 M.	
20 S.	**Joachim Fest**	Bernhard	5 17	6 50	9 59	☾ Fomalh. cul 0:57 Mrg.	♎ 12
21 M.	Franziska Ch.	Anastasius	5 17	6 48	10 40	21. Markab. cul. 1:1 Mrg.	♎ 25
22 D.	Symphorianus	Symphorian	5 18	6 47	11 29	Ψ steht still.	♏ 8
23 M.	Philipp Beniti	Zachäus	5 19	6 46	Morg.	♋ g. u. 7 U. 25 M. Ab. ☋	♏ 21
24 D.	**Bartholomäus**	Bartholomäus	5 20	6 44	0 24	Algenib cul. 1 U. 57 M. Mrg.	♐ 5
25 F.	Ludovicus	Ludovicus	5 21	6 43	1 26	Polaris cul. 3 U. 2 M. Mrg.	♐ 19
26 S.	Zephirinus	Sara	5 22	6 41	2 35	Achernar cul. 3 U. 15 M. Mrg.	♑ 3
35) **12. Sonntag nach Trinitatis.**			Mark. 7.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 13 St. 17 M. Südl. Staaten, 13 St. 0 M.	
27 S.	Cesarius	Cesarius	5 23	6 40	3 48	☽ Arietis cul. 3:39 Mrg.	♑ 18
28 M.	Augustinus	Augustin	5 24	6 38	5 2	28. ♂ ☿ ☊	♒ 3
29 D.	Joh. Enthaupt.	Joh. Enthaupt.	5 25	6 36	Aufg.	☾ in Erdnähe.	♒ 18
30 M.	Fiacrius	Israel	5 26	6 35	7 25	Ψ g. a. 9 U. 36 M. Ab.	♓ 3
31 D.	Raymund Non.	Raphael	5 27	6 33	8 2	Algol cul. 4 U. 23 M. Mrg.	♓ 18

Mondeswechsel.

	Oestliche Staaten. Tag. U. M.	Westliche Staaten. Tag. U. M.
Letztes Viertel,	5. 11 13 Abds.	5. 10 35 Abds.
Neumond,	13. 4 10 Abds.	13. 3 32 Abds.
Erstes Viertel,	21. 7 55 Abds.	21. 7 17 Abds.
Vollmond,	28. 4 19 Abds.	28. 3 41 Abds.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis 3. angenehm; 4. bis 5. Regen; 6. bis 9. klar; 10. bis 12. warm; 13. bis 15. Gewitterregen; 16. bis 19. angenehm; 20. bis 23. veränderlich; 24. bis 27. heiß; 28. bis 31. schön.

1882. **September,** 30 Tage.			Breite der mittleren Staaten.			Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.	Mondes-lauf.
Datum und Tage.	Katholisch.	Protestant.	Sonnen-Aufgang. U. M.	Sonnen-Untergang. U. M.	Monds-Aufgang. U. M.		Z. G.
1 F.	Adelphus	Egidius Verena	5 28	6 32	8 42	♀ g. u. 8 U. 7 M. Ab.	♈ 3
2 S.	Stephan, Kg.	Absalon	5 29	6 30	9 25	☌ Ψ ☾	♈ 17
36) 13. Sonntag nach Trinitatis.			Luk. 10.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 12 St. 58 M. / Südl. Staaten, 12 St. 46 M.	
3 S.	Mansuetus	Mansuetus	5 30	6 28	10 13	☽ ☌ ♄ ☾	♉ 1
4 M.	Rosalia	Moyses	5 31	6 27	11 5	**4.** Vega cul. 7:37 Ab. ♌	♉ 14
5 D.	Laurentius Just.	Achilles	5 31	6 25	11 59	☌ ☌ ☾	♉ 27
6 M.	Zacharias	Magnus	5 32	6 24	Morg.	☿ in ♍: ♄ steht still.	♊ 9
7 D.	Regina	Kunegund	5 33	6 22	0 57	Altair cul. 8 U. 37 M. Ab.	♊ 22
8 F.	**Mariä Geburt**	Mariä Geburt	5 34	6 20	1 55	♄ g. u. 7 U. 23 M. Ab.	♋ 4
9 S.	Gorgonius	Loth	5 35	6 19	2 53	Fomalhaut cul. 11:35 Ab.	♋ 16
37) 14. Sonntag nach Trinitatis.			Luk. 17.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 12 St. 41 M. / Südl. Staaten, 12 St. 33 M.	
10 S.	**Namen Mariä**	Sybilla	5 36	6 17	3 51	Markab. cul. 11 U. 38 M. Ab.	♋ 28
11 M.	Protus	Christmann	5 37	6 16	4 47	☌ ☉ ☉	♌ 10
12 D.	Bona	Tobias	5 38	6 14	Unterg.	**12.** ☌ ☉ ☾ : ☾ in Erdf.	♌ 22
13 M.	Maternus	Maternus	5 39	6 12	6 27	♍ g. a. 11 U. 2 M. Ab.	♍ 4
14 D.	† **Erhöhung**	Kreuz-Erhöh.	5 40	6 11	6 55	☌ ☿ ☾ : ☌ ♄ ☾	♍ 16
15 F.	Nicomedus	Nicomedus	5 41	6 9	7 26	Algenib cul. 0 U. 31 M. Mrg.	♍ 28
16 S.	Cornel. v. Cypri.	Eugenius	5 42	6 8	8 0	☿ in Sonnenferne : ☌ ♀ ☾	♎ 10
38) 15. Sonntag nach Trinitatis.			Matt. 6.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 12 St. 23 M. / Südl. Staaten, 12 St. 19 M.	
17 S.	**7 Smrz. Mariä**	Lambert	5 43	6 6	8 39	♄ g. a. 8 U. 49 M. Ab.	♎ 22
18 M.	Richardis	Richardis	5 44	6 4	9 24	Polaris cul. 1 U. 27 M. Mrg.	♏ 4
19 D.	Januarius	Esther	5 45	6 3	10 15	♀ in Sonnenferne. ♋	♏ 17
20 M.	**Frohnfasten**	**Quatember**	5 46	6 1	11 12	**20.** ☌ ☿ Spica.	♐ 0
21 D.	**Matthäus, Ev.**	Matthäus	5 47	6 0	Morg.	☌ ☿ ♄	♐ 13
22 F.	**Mauritius**	Mauritius	5 48	5 58	0 17	☉ tritt in ♎, Herbst-Anfang.	♐ 27
23 S.	Linus	Didymus	5 49	5 56	1 25	□ ☌ ☉	♑ 12
39) 16. Sonntag nach Trinitatis.			Luk. 7.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 12 St. 4 M. / Südl. Staaten, 12 St. 5 M.	
24 S.	Mar. der Gnaden	Robert	5 50	5 54	2 37	♌ g. a. 4 U. 54 M. Mrg.	♑ 26
25 M.	Firminus	Cleophas	5 50	5 53	3 50	Ψ g. a. 7 U. 53 M. Ab.	♒ 11
26 D.	Justina	Cyprian	5 51	5 51	5 5	**26.** ☾ in Erdnähe.	♒ 27
27 M.	Cosm. u. Dami.	Cosm. u. Dami.	5 52	5 49	Aufg.	**27.** ♀ gr. östl. Ausw. 46°	♓ 12
28 D.	Wenceslaus	Wenceslaus	5 53	5 47	6 34	☿ gr. östl. Ausw. 26°	♓ 27
29 F.	**Michael, Erz.**	Michael	5 54	5 46	7 17	☌ Ψ ☾	♈ 12
30 S.	Hieronymus	Hieronymus	5 56	5 44	8 5	☌ ♄ ☾	♈ 26

Mondeswechsel.	Oestliche Staaten. Tag. U. M.	Westliche Staaten. Tag. U. M.
Letztes Viertel,	4. 8 27 Morg.	4. 7 49 Morg.
Neumond,	12. 7 59 Morg.	12. 7 21 Morg.
Erstes Viertel,	20. 8 28 Morg.	20. 7 50 Morg.
Vollmond,	27. 0 10 Morg.	26. 11 32 Abds.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis 4. warm; 5. bis 6. Regen; 7. bis 11. angenehm; 12. bis 14. veränderlich; 15. bis 16. Gewitterregen; 17. bis 19. kühl; 23. bis 26. klar; 27. bis 28. warm; 29. bis 30. Regen.

1882. **October,** 31 Tage.			Breite der mittleren Staaten. Sonnen-Aufgang. U. M.	Sonnen-Untergang. U. M.	Monds-Aufgang. U. M.	Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.	Mondeslauf. ☽. G.
Datum und Tage.	Katholisch.	Protestant.					
40) 17. Sonntag nach Trinitatis.		Luk. 14.				**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 11 St. 46 M. / Südl. Staaten, 11 St. 51 M.	
1 S.	**Rosenkranzfest**	Remigius	5 57	5 43	8 58	♀ g. a. 7 U. 23 M. Ab.	♉ 10
2 M.	**Schutzengelfest**	Leodegar	5 58	5 41	9 53	Altair cul. 6:59 M. Ab. ♈	♉ 23
3 D.	Gerhard, A.	Arnold	5 59	5 39	10 50	**3.** ☌ ☿ ☾	♊ 6
4 M.	Franziskus	Franziscus	6 0	5 38	11 48	Fomalhaut cul. 9:56 Ab.	♊ 19
5 D.	Placidus	Aurelia	6 0	5 36	Morg.	Markab cul. 10 U. 0 M. Ab.	♋ 1
6 F.	Bruno, Fides	Abdias	6 1	5 35	0 47	♀ gr. südl. Breite.	♋ 13
7 S.	Marcus, B.	Judith	6 2	5 33	1 45	♄ g. a. 6 U. 16 M. Ab.	♋ 25
41) 18. Sonntag nach Trinitatis.		Matt. 22.				**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 11 St. 28 M. / Südl. Staaten, 11 St. 37 M.	
8 S.	Brigitta	Placidus	6 3	5 31	2 42	Algenib cul. 10 U. 56 M. Ab.	♌ 7
9 M.	Dionysius	Dionysius	6 4	5 30	3 38	☌ ☊ ☾ : ☾ in Erdferne.	♌ 19
10 D.	Franzisk. Borg.	Gereon	6 6	5 28	4 35	☿ steht still.	♍ 1
11 M.	Aemilianus	Burkhard	6 7	5 27	5 31	♀ gr. südl. Breite.	♍ 13
12 D.	Walburga	Maximilian	6 8	5 25	Unterg.	**12.** ☿ g. a. 9:16 Ab.	♍ 25
13 F.	Eduard, K.	Colmanus	6 9	5 24	6 3	☌ ☿ ☽ : ☌ ☿ ☾ : ☌ ♄ ☾	♎ 7
14 S.	Calixtus	Calixtus	6 10	5 22	6 40	♄ in ♍	♎ 19
42) 19. Sonntag nach Trinitatis.		Matt. 9.				**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 11 St. 10 M. / Südl. Staaten, 11 St. 23 M.	
15 S.	Theresia, Aurelia	Hartwig	6 11	5 21	7 22	☌ ♀ ☾	♏ 1
16 M.	Gallus	Gallus	6 12	5 19	8 12	♄ ♀ Antares ☋	♏ 14
17 D.	Hedwig	Joel	6 13	5 18	9 6	♄ g. a. 6 U. 48 M. Ab.	♏ 26
18 M.	**Lukas, Ev.**	Lucas	6 14	5 17	10 7	Polaris cul. 11:25 Ab.	♐ 9
19 D.	Petrus v. Alcant.	Ptolomäus	6 15	5 15	11 11	**19.** ☿ steht still.	♐ 23
20 F.	Wendelin	Wendelin	6 16	5 14	Morg.	Achernar cul. 11:35 Ab.	♑ 7
21 S.	Ursula	Ursula	6 17	5 12	0 19	Arietis cul. 11 U. 58 M. Ab.	♑ 21
43) 20. Sonntag nach Trinitatis.		Matt. 22.				**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 10 St. 53 M. / Südl. Staaten, 11 St. 10 M.	
22 S.	Cordula	Cordula	6 18	5 11	1 28	☌ ☿ ☉ inferior.	♒ 5
23 M.	Severinus	Severinus	6 19	5 10	2 40	♋ g. a. 3 U. 9 M. Mrg.	♒ 20
24 D.	Salomea	Salomea	6 20	5 8	3 53	☾ in Erdnähe.	♓ 5
25 M.	Crispinus	Crispinus	6 22	5 7	5 6	☿ in ♌	♓ 20
26 D.	Amandus	Amandus	6 23	5 5	Aufg.	**26.** Algol cul. 0:42 Mrg.	♈ 5
27 F.	Frumentius	Sabina	6 24	5 4	5 52	☌ ☿ ☾ : ☌ ♄ ☾	♈ 20
28 S.	**Simon, Jud.**	Simon, Jud.	6 25	5 3	6 43	Aldebaran cul. 2:3 Mrg.	♉ 4
44) 21. Sonntag nach Trinitatis.		Joh. 4.				**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 10 St. 36 M. / Südl. Staaten, 10 St. 57 M.	
29 S.	Narcissus	Narcissus	6 26	5 2	7 40	☿ g. a. 5 U. 37 M. Ab. ♈	♉ 18
30 M.	Lucanus	Hartmann	6 28	5 0	8 38	☿ in Sonnennähe : ☌ ☿ ☾	♊ 1
31 D.	Wolfgang	**Reform. Fest**	6 29	4 59	9 38	☿ steht still.	♊ 14

Mondeswechsel.

	Oestliche Staaten. Tag. U. M.	Westliche Staaten. Tag. U. M.
Letztes Viertel,	3. 9 17 Abds.	3. 8 39 Abds.
Neumond,	12. 1 1 Morg.	12. 0 23 Morg.
Erstes Viertel,	19. 6 55 Abds.	19. 6 17 Abds.
Vollmond,	26. 9 34 Morg.	26. 8 56 Morg.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis 3. Regen; 4. bis 6. angenehm; 7. bis 9. veränderlich; 10. bis 13. Gewitterregen; 14. bis 17. schön; 18. bis 20. kühl; 21. bis 24. regnerisch; 25. bis 27. kühler; 28. bis 31. angenehm.

1882. **November**, 30 Tage.			Breite der mittleren Staaten. Sonnen- Auf- gang. U. M.	Sonnen- Unter- gang. U. M.	Monds- Auf- gang. U. M.	Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.	Monds- lauf. Z. G.
Datum und Tage.	Katholisch.	Protestant.					
1 M.	**Aller Heiligen**	**Aller Heiligen**	6 30	4 58	10 37	☽ ☿ im gr. Glanz.	♎ 27
2 D.	**Aller Seelen**	Aller Seelen	6 31	4 57	11 35	**2.** ☿ g. u. 6:37 Ab.	♏ 9
3 F.	Hubert, B.	Theophilus	6 32	4 56	Morg.	Fomalhaut cul. 7 U. 58 M. Ab.	♏ 22
4 S.	Carolus Borr.	Reinhard	6 34	4 54	0 33	Markab cul. 8 U. 2 M. Ab.	♑ 4
45) 22. Sonntag nach Trinitatis.			Matt. 18.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 10 St. 18 M. / Südl. Staaten, 10 St. 45 M.	
5 S.	Zacharias	Malachias	6 35	4 53	1 30	☾ in Erdferne.	♑ 16
6 M.	Leonhard	Leonhard	6 36	4 52	2 27	♂ ☉ ☾	♑ 28
7 D.	Florentius	Nepomuk	6 37	4 51	3 23	☿ gr. westl. Ausw. 19°	♍ 9
8 M.	4 gek. Märtyrer	Henoch	6 38	4 50	4 20	♄ g. u. 5 U. 12 M. Ab.	♍ 21
9 D.	Theodor	Theodor	6 39	4 49	5 18	☽ ☿ ☾ : ♃ Ψ ☉	♎ 3
10 F.	Tryphonius	Philibert	6 40	4 48	6 16	**10.** Algenib cul. 8:47 Ab.	♎ 15
11 S.	Martin, B.	Martin	6 41	4 47	Unterg.	☽ ♄ ☾	♎ 28
46) 23. Sonntag nach Trinitatis.			Matt. 22.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 10 St. 4 M. / Südl. Staaten, 10 St. 34 M.	
12 S.	Martinus	Cunibert	6 42	4 46	6 9	♐ g. a. 7 U. 11 M. Ab.	♏ 10
13 M.	Stanisl. Kostka	Briccius	6 43	4 45	7 3	♂ ☿ ☾	♏ 23
14 D.	Veneranda	Theodosius	6 45	4 45	8 2	♃ ♄ ☉	♐ 7
15 M.	Gertrud, Leopold	Leopold	6 46	4 44	9 4	☿ steht still.	♐ 20
16 D.	Eucherius	Othmar	6 47	4 43	10 9	Polaris cul. 9 U. 31 M. Ab.	♑ 4
17 F.	Gregor. Thaum.	Berthold	6 48	4 42	11 17	Achernar cul. 9:45 Ab.	♑ 17
18 S.	Odo	Christian	6 49	4 41	Morg.	**18.** ♄ g. u. 6:29 Mrg.	♒ 1
47) 24. Sonntag nach Trinitatis.			Matt. 9.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 9 St. 50 M. / Südl. Staaten, 10 St. 23 M.	
19 S.	Elisab. v. Ungarn	Elisabeth	6 51	4 41	0 25	Arietis cul. 10 U. 4 M. Ab.	♒ 16
20 M.	Felix v. Valois	Johanna	6 52	4 40	1 35	Algol cul. 11 U. 0 M. Ab.	♓ 0
21 D.	**Mariä Opferg.**	Mariä Opferung	6 53	4 39	2 46	♌ g. a. 1 U. 18 M. Mrg.	♓ 14
22 M.	Cäcilia	Cäcilia	6 54	4 39	3 58	☾ in Erdnähe.	♓ 29
23 D.	Clemenz	Clemenz	6 55	4 38	5 8	♂ Ψ ☾	♈ 13
24 F.	Chrysogon	Christiana	6 56	4 38	6 18	**24.** ♂ ♄ ☾	♈ 28
25 S.	Catharina	Catharina	6 57	4 37	Aufg.	Aldeb. cul. 0:13 Mrg.	♉ 12
48) 25. Sonntag nach Trinitatis.			Joh. 6.			**Tageslänge:** { Mittl. Staaten, 9 St. 39 M. / Südl. Staaten, 10 St. 15 M.	
26 S.	Petrus, B. M.	Conrad	6 58	4 37	6 20	♂ ♌ ☾	♉ 26
27 M.	Columbanus	Agricola	6 59	4 37	7 21	Capella cul. 0 U. 44 M. Mrg.	♊ 9
28 D.	Sostenes	Günther	7 0	4 36	8 22	Ψ g. u. 5 U. 23 M. Mrg.	♊ 22
29 M.	Saturninus	Quirinus	7 2	4 36	9 23	Rigel cul. 0 U. 37 M. Mrg.	♋ 5
30 D.	**Andreas, Ap.**	Andreas	7 3	4 35	10 23	Canopus cul. 1 U. 45 M. Mrg.	♋ 17

Mondeswechsel.

	Oestliche Staaten. Tag. U. M.			Westliche Staaten. Tag. U. M.		
Letztes Viertel,	2.	1	58 Abds.	2.	1	20 Abds.
Neumond,	10.	6	19 Abds.	10.	5	41 Abds.
Erstes Viertel,	18.	3	42 Morg.	18.	3	4 Morg.
Vollmond,	24.	9	3 Abds.	24.	8	25 Abds.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis. 3. schön; 4. bis 6. windig; 7. bis 10. klar; 11. bis 12. wolkig; 13. bis 14. Schnee; 15. bis 18. angenehm; 19. bis 22. veränderlich; 23. bis 27. kalt; 28. bis 30. Schnee.

1882. **December, 31 Tage.**			Breite der mittleren Staaten. Sonnen-Aufgang. U. M.	Sonnen-Untergang. U. M.	Monds-Aufgang. U. M.	Mondsviertel und Planeten-Erscheinungen.	Mondeslauf. T. G.
Datum und Tage.	Katholisch.	Protestant.					
1 F.	Eligius	Eligius	7 4	4 35	11 20	Algenib cul. 7:24 Ab.	♋ 29
2 S.	Bibiana	Candidus	7 5	4 35	Morg.	2. ☿ in ♍	♌ 11
49) 1. Sonntag im Advent.			Matt. 21.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 9 St. 29 M. Südl. Staaten, 10 St. 8 M.	
3 S.	Franzisk. Xaveri.	Franz Xaver	7 6	4 35	0 16	☌ ☉ ☾ : ☾ in Erdferne.	♌ 23
4 M.	Barbara	Barbara	7 6	4 34	1 13	♀ g. u. 4 U. 37 M. Ab.	♍ 5
5 D.	Sabbas, A.	Otto	7 7	4 34	2 10	☌ ♀ ♄	♍ 17
6 M.	Nicolaus	Nicolaus	7 8	4 34	3 6	☌ ♀ ☉ inferior.	♍ 29
7 D.	Ambrosius	Werner	7 9	4 34	4 5	♀ in ♌	♎ 11
8 F.	**Mariä Empf.**	Mariä Empf.	7 10	4 34	5 4	♄ g. a. 7 U. 20 M. Mrg.	♎ 24
9 S.	Valeria	Joachim	7 11	4 34	6 3	☌ ☿ ♀ : ☌ ♀ ☾	♏ 7
50) 2. Sonntag im Advent.			Luk. 21.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 9 St. 22 M. Südl. Staaten, 10 St. 2 M.	
10 S.	**Mariä Emf. Fest**	Aaron	7 12	4 34	Unterg.	**10.** ☌ ☿ ☾ : ☌ ♄ ☾ ☋	♏ 20
11 M.	Damasius	Damasius	7 13	4 34	5 52	Polaris cul. 7:53 Ab.	♐ 3
12 D.	Synesius	Walther	7 14	4 34	6 55	♃ g. a. 4 U. 58 M. Ab.	♐ 17
13 M.	Lucia	Lucia	7 14	4 35	8 1	☿ in Sonnenferne.	♑ 0
14 D.	Odilia	Nicasius	7 15	4 35	9 9	☌ ☿ ♄	♑ 14
15 F.	Mesmin	Jonathan	7 15	4 36	10 18	□ ♁ ☉	♑ 28
16 S.	Adelheid	Adelheid	7 16	4 36	11 26	☌ ☿ ☉ sup.	♒ 12
51) 3. Sonntag im Advent.			Matt. 11.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 9 St. 19 M. Südl. Staaten, 10 St. 1 M.	
17 S.	Lazarus	Lazarus	7 17	4 36	Morg.	**17.** ☌ ♃ ☉	♒ 26
18 M.	Gratianus	Wunibald	7 17	4 37	0 36	☾ in Erdnähe.	♓ 11
19 D.	Nemesius	Emerentia	7 18	4 37	1 45	♄ g. u. 4 U. 16 M. Mrg.	♓ 25
20 M.	**Frohnfasten**	**Quatember**	7 18	4 38	2 54	☌ ♆ ☾	♈ 9
21 D.	Thomas, Ap.	Thomas	7 19	4 38	4 2	☉ tritt in ♑, Winter-Anfang.	♈ 23
22 F.	Judith	Dagobert	7 19	4 38	5 7	Achernar cul. 7 U. 28 M. Ab.	♉ 7
23 S.	Victoria	Victoria	7 20	4 39	6 8	☌ ♃ ☾ ♈	♉ 20
52) 4. Sonntag im Advent.			Joh. 1.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 9 St. 19 M. Südl. Staaten, 10 St. 0 M.	
24 S.	Adam, Eva	Adam, Eva	7 20	4 39	Aufg.	**24.** ♁ g. a. 11:9 Ab.	♊ 4
25 M.	**Christtag**	**Christtag**	7 21	4 40	6 4	Arietis cul. 7:43 Ab.	♊ 17
26 D.	**Stephan**	**Stephan**	7 21	4 40	7 6	Algol cul. 8 U. 39 M. Ab.	♋ 0
27 M.	**Johannes, Ev.**	Johann	7 21	4 41	8 6	♀ steht still.	♋ 12
28 D.	Unschuld. Kindl.	Kindleintag	7 21	4 42	9 6	♁ steht still.	♋ 25
29 F.	Thomas v. Cant.	Aristarchus	7 22	4 42	10 5	♆ g. u. 3 U. 18 M. Mrg.	♌ 7
30 S.	David	David	7 22	4 43	11 2	☌ ♁ ☾	♌ 19
53) 1. Sonntag nach Weihnachten.			Matt. 1.			**Tageslänge:** Mittl. Staaten, 9 St. 22 M. Südl. Staaten, 10 St. 1 M.	
31 S.	Sylvester	Sylvester	7 22	4 44	11 56	☉ in Erdnähe: ☾ in Erdferne.	♍ 1

Mondeswechsel.	Oestliche Staaten. Tag. U. M.	Westliche Staaten. Tag. U. M.
Letztes Viertel, = =	2. 9 56 Morg.	2. 9 18 Morg.
Neumond, = = =	10. 10 37 Morg.	10. 9 59 Morg.
Erstes Viertel, = =	17. 11 39 Morg.	17. 11 1 Morg.
Vollmond, = = =	24. 10 41 Morg.	24. 10 3 Morg.

Muthmaßliche Witterung.

1. bis 4. kalt; 5. bis 7. Schnee; 8. bis 10. angenehm; 11. bis 12. veränderlich; 13. bis 15. Schnee; 16. bis 18. sehr kalt; 19. bis 24. klar; 25. bis 27. Schnee; 28. bis 31. angenehm.

Woans ik tau 'ne Frau kamm.

Von Fritz Reuter.

Nah de Hochtid hett't en En'n;
Vör de Hochtid möst du s' wen'n.

Ik was mit de Wil en ollen Knaw worden, ik was in de Welt rümmer schält worden, hir hen un dor hen, ik hadd minen Kopp männigmal up en weiken Pähl leggt un männigmal up en Bund Arwtstroh; äwer as ik öller würd, geföll mi dat Arwtstroh lang' nich mihr so gaud as in mine twintiger Johren, denn wer in sin Kinnerjohren girn gele Wörteln ett, versmad't dorüm in sinen Öller grad keinen Gauf'braden. — Det Lüd' säden: „Frigen," un ik säd: „Bedenken," un gung üm den heiligen Eh'stand herümmer, as de Voß üm de Gauf'bucht, un dacht: „Hewwen mügst du woll ein! 'Nin kümmst du dor sacht ok! äwer wenn du s' di irst upsackt hest, kümmst du denn ok wedder rute?" — Wenn ik denn äwer wedder an den Gastwirth sinen ewigen Swin- und Hamel-Braden dacht, un dat dat in mine Stuw' utsach, as up de leiwe Gottesird vör den irsten Schöpfungsdag, un dat mi de ein oll ßackermentsche Knop ümmer afret, denn säd ik: „Frigen," un denn säden de dummen Lüd' wedder: „Bedenken." So satt ik denn ümmer twischen Bom un Bork, un de bedenklichen Johren fungen all an, mi gris äwer den Kopp tau wassen, dunn stan ik mal an'n Aben un heww mi 'ne Pip Tobak anstickt un kik in't Weder.

De Snei sisselt so sachten von den Hewen dal, buten is dat so still, kein Wagen ist tau hüren, blot in de Firn klingelt en Släden, un mi ward gar tau einsam tau Maud, un dortau is't heilig Christabend. — As ik noch so stah un verluren dörch de Ruten kik, tuckt min Schauster Linsener mit en Handsläden vull Holt vor sine Dör, wat hei sik in den Stadtholt sammelt hett, un baben up den Släden liggt en gräunen Dannenbusch. „Nu kik den Racker!" segg ik. „Hei sall mi dat anner Por Stäweln maken, un hei karjolt tau Holt! Likdürn hett hei mi all anschaustert, ik lat bi den Kirl nich länger maken!" — So stah ik denn noch 'ne Wil, un dat schuddert mi denn dörch de Glider un gruselt mi den Puckel dal, un ik segg tau mi: „Natürlich!" segg ik. „En Snuppen, en dägten Snuppen! Un worüm ok nich? De Stäweln sünd intwei, un mit de Wull, de ik Fru Bütown geben heww, stoppt sei ehr eigen Strümp, un min hewwen keinen Bodden. All'ns in de Welt geiht natürlich tau." — So stah ik, bet dat düster ward, un as ik Licht ansticken will, kann ik't Füertüg nich finnen, un as ik't funnen heww, will de Lamp nich brennen: Fru Bütown hett den Dacht nich putzt, un as ik't Ding kümmerlich in den Tog heww, geiht s' mi snupps vör de Näs' ut, Fru Bütown hett kein Öl upgaten. In so'ne Ümstän'n is dat schön, wenn Einer glik tau Hand is, den man tüchtig utschellen kann; ik hadd äwer Keinen tau Hand, un wat süll ik dauhn? Ik kek also wedder ut dat Finster.

Bi de Schausterlüd was dat hell worden, un in de Stuw' was dat en lustig Leben un en Juchen; äwer seihn künn ik nicks, denn de Gardinen wiren tautreckt. „Nun kik den Schauster!" sädd ik. „Ordentlich Gardinen!" — Ik hadd kein Gardinen, Fru Bütown verstun sik nich up Gardinen; sei hadd mi in de irste Tid mal weck anbünzelt, de segen ut as „unnen nicks un baben nicks" un ik hadd s' afreten, as mi de Lüd' frogen, ob ik an min Fenster Kinnerhemden drögen let. Natürlich argert ik mi denn nu äwer den Schauster: de Kirl makt mi min Stäweln nich un wull lewen as en Graf, un ik satt in'n Düstern ahn Gardinen un mit en Snuppen in den Liw'. Ik mak mi denn up de Bein und gah äwer de Strat un denk: „Täuw! Sallst den Kirl en düchtigen Zopp maken!"

Als ik in de Stuw 'rin kamm, stunn en Dannenbom up den Disch, un Lichter brennten doran, un den Schauster sin Körling un sin Krischäning hadden 'ne Fläut un 'ne Trumpet un makten Musik dortau, un dat Juchen un Krischen besorgt den Schuster sin lütt Mariken, de mit de Hän'n nah de Lichter ampelte un mit de Beinen up ehr Mutter ehren Schoot rüm stangelte, denn sei was noch nich gangbor. De Schausterfru hadd dat Spinnrad bi Sid set't, sik 'ne reine Schört vorbunnen un ehren sünndagschen Dauk ümslagen un hadd en sünndagsch Gesicht upset't, lachte de Göhren an un wischte lütt Mariken den Mund af, wenn sei mit de Päpernät alltausihr bitau fohren ded. De Schauster hadd en En'n Planlaken äwer de Werkstäd deckt, hadd sik Tüffeln antreckt un satt nu mit 'ne lang Pip an den Aben un tügt sik en Kraus Bier.

Na, hir kunn doch keiner mit Schellen 'rinne kamen! Ik säd also blot: „Gunabend," un hadd doch mal tauseihn wullt, wat det Lust hir woll tau bedüden hadd. Na, nu würd mi denn Allens wis't: de Päpernät ün de Appel, de bunten Bohnenkränz' un de Hahnbuttenkränz', de säben Semmelpoppen un de ein Zuckerpopp, de ganz baben in den Dannenbom hung. „Is angrepsch Wohr," säd de Schauster, „drei Johr hewwen wi sei nu glücklich dörchbröcht, bet up den Swanz von den Husoren sin Pird, den hett Krischäning mal afbeten, as Mutter mal nich recht Obacht gaww. — Je, di mein ik," set't hei hentau un drauht den Jungen mit den Finger. — „„Ik will man nich von eim weggahn mit min Arbeit,"" säd ich tau mi, un mi was ganz verdräglich tau Maud, obschon ik de niederträchtigsten Kopweihdag' hadd. Doch as Schauster Linsener mi dat Haupt- un Tafelstück wisen un utdüden ded — 't was Adam un Eva v ö r den Sündenfall, schön in Stutendeig utknädt un mit Eier und Saffran gel anmalt — un as de beiden lütten Linseners sik rechts und links von uns' ihrwürdigen Stammöllern henstellten un tau tuten un trumpeten anfungen, dunn würd mi doch grad so tau Muth', as wenn oll Radmaker Langklas mi mit sinen stumpen Frittbohrer ümmer pianoforte — pianoforte — in den Kopp rin bohren ded, dat dat pipt un gnirrt, un mi dorbi frog, ob dat nicht schön güng? — De Schauster müggt mi anseihn, dat ik mi 'ne Krankheit vermauden was, denn as mi sin beiden lütten Cherubim richtig ut sin Paradis rute trumpet't hadden,

gung hei mit mi räwer un wull mi Licht anmaken und frog, wo ik die Swewelſticken hadd? — „Hewwen dauh ik Allens," ſäd ik, „äwer blot unſ' Herrgott un Fru Bütown weit, wo't tau finnen is." — De Schauſter hülp mi nu ut de Stäweln un ſäd: „Natte Fäut! Un ik heww Sei de annern Stäweln nich farig makt!" hülp mi tau Bedd und ſäd: „Täuwen S' man, min Fru, ſall räwer kamen un ſall Sei Thee kaken." — Dat geſchah denn ok; äwer wat in de nächſten virteihn Tag' mit mi vörgahn is, dorvon weit ik nich vel tau vertellen.

Ik lag in en ſweren Drom. Mi was, as wenn min ganze Stuw' vull Dannenböm brennen un lüchten bed, ůn an jeden hung 'ne wunderſchöne Semmelpopp mit Adam un Eva un dat ganze Paradis, un wenn ik darup losgung un de Hand dornah utreckt, denn hadd ik en intweiigen Stäwel in de Hand un en Strump ahn Bodden, un Kriſchäning un Körling ſtunden twiſchen mi un de Heilchriſt-Beſcheerung un fläut'ten un tut'ten, dat mi dat dörch den Kopp flirred un gnirren bed, und de duſend Lichter danzten vör mine Ogen, un wenn ik denn repp: „Lat't mi doch! Lat't mi doch! Ik will jo ok wedder bi Jugen Vadder maken laten!" un reckt de Hand wedder nah de ſchöne Semmelpupp ut, denn drewen ſei mi wedder taurügg un trumpet'ten mi in de Uhren:

„Stäwelmaken, Stäwelmaken!
Hett ſik wat tau Stäwelmaken!
För ſo'n ollen Junggeſellen
Sall kein Weihnachtsluſt mihr gellen."

Denn ſung de olle rodglaſürte Pott, de t'ends minen Kopp ſtunn, äwer ſin ganzes breides, blankes Geſicht an tau lachen, un de ganze Stuw' lep vull intweiige Stäweln, de ſteken all de Tung ut, un Schauſter Linſener grep ſei ſik, einen nah den annern, un treckt ſei all up en Band un hung ſei mi an't Finſter ſtaats Gardinen. — T'ends minen Fäuten, dor ſagten Twei ümmer ümſchichtig Holt, de Ein, de ſagte ümmer ganz fines Koffeeholt, un de Anner arbeit't in eiken Knäſt herüm, un wenn dat Koffeeholt ſagt würd, denn danzte Fru Bütown ehr Nachtmütz vör minen Ogen ümmer up un dal — up un dal; un wenn in eiken Knäſt arbeit't würd, denn was't mi vör de Ogen, as ſtünn 'ne grote, ſchöne Irdbeer in en gräunen Holt, un wenn ik nipper tauſach, denn was't minen Unkel Mathies ſin rode Näſ', de kek ut minen gräunen Fautſack herut.

Na einmal 's Nachtens, as wedder ſtark in de eiken Knäſt wirkt würd, dunn würd mi ſo tau Maud, as kem ik ut den Düſtern in't Helle, ik grep üm mi, wo ik wir; ik lag in't Bedd, de Nachtlamp brennte düſter, un in den Lehnſtaul mit de groten Polſterbacken lag min Unkel Matthies würklich bet unner de Näſ' in minen gräunen Fautſack un ſnorkte ganz fürchterlich. — „Unkel Matthies!" rep ik. — Irſt hürt hei nich, doch up de Letzt vermüntert hei ſik un rew ſik de Ogen. „Unkel Matthies," frog ik, „wo is Schauſter Linſener?" — „„Jung'," " ſäd min Unkel. — denn hei nennt mi noch ümmer „Jung'," un-

gefihr mit eben so vel Recht, als oll Nahwer Hahmann ümmer noch sin tweiun-twintigjöhrig Vörbepird „dat Fahlen" nennt — „„Jung', fangst Du mi all wedder an? Wat hest Du mit Schuster Linsenern? De Mann, de deiht di nicks." " — „Unkel," säd ik, as hei sik wedder schön taurecht läd, um dat Sag'-geschäft wider tau besorgen, is dat wohr, oder hett mi dat drömt, hewwen wi ollen Junggesellen keinen Deil an de Dannenböm?" — „„Dummen Snack!" " säd Unkel Matthies. „„Ligg still!" " — „Ik bün woll sihr krank west? frog ik. — „„Dat weit Gott " " säd min Unkel un krop ut den Fautsack un namm dat Licht un lücht t mi in de Ogen. „„Äwer würklich, würklich! Ik glöw, Du büst dor mit dörch, denn Din Utsihn, min lütt Jünging," " — un dorbi strakt hei mi — „„is ganz anners worden. Kannst Du denn nu würklich seihn, dat ik Din Unkel Matthies bün, un dat dit min Näs' is un kein Irdbeer? Un willst Du dat Irdbeernplücken nu nahgradens sin laten? Denn Du bust mi vergangen Nacht tweimal eklich in dat Gesicht rinne fohrt, as ik en Beten indruf't wus." " — Ik versprok, mi nu beter tau schicken, denn ik wir nu wed-der vernünftig.

Un so was't denn nu ok; de Krankheit was tau En'n, äwer min Noth gung nu irst an. Ik was so mör un so ledweik, dat ik mi nich rögen kunn, und wenn ik de Ogen mal upslog, denn stunn Fru Bütown vör mi un hadd den rod-glasürten Pott in de ein Hand un den Lepel in de anner, un faudert un proppt mi mit 'ne Krankensupp, de was so stiw as Baukbinner-Kliester un smeckt ok so, un säd denn: „Eten S'! Eten S' doch! — Wenn Sei nich eten, warden Sei nich wedder beter." Un bi all dese Qual makt dat oll gaudmäudige Gestell tau ehren Kliesterpott noch son'n mitleidig Gesicht, dat ik äwerhapsen müßt, ik müggt willen oder nich.

Jedes Ding hett en En'n, un 'ne Wust hett ehre twei. Ik kamm rut ut dat Bedd un satt denn Stun'n lang mit minen Unkel Matthies tausam un vertellt mi wat mi em. „Unkel," säd ik mal, denn mi lag de Drom von de Dan-nenböm un de ollen Junggesellen noch in den Kopp, „Unkel, wi hadden eigent-lich Beid' frigen müßt." — „„Dummen Snack!" " säd min Unkel, „„meinst Du, ik hadd as östreichsch Wachtmeister von Anno drütteihn in Kaiserlich-Königlichen Staten 'ne lütte ungarsche Husorentucht anleggen süllt?" " — „Dat nich," segg ik, „ik red ok eigentlich man von mi. Süh mal, ik denk so, wenn ik 'ne Fru hadd — dat heit 'ne ordentliche Fru un 'ne gaude un 'ne — un 'ne lütte nette Fru, un Du treckst denn tau uns..." — „„Un süll denn Kinner wohren? Dank vel mal!" " säd min Unkel Matthies. — „So is dat nich meint, segg ik. „Äwer frigen dau ik, denn Fru Bütown ehre Pleg' in de letzte Krankheit..." — „„Mi dücht," " föll hei mi int't Wurt, „„Du büst gaud naug plegt. Ik sülwst..." " — „Ih red s o n i c h," segg ik „Du hest Din Mäglichst dahn; äwer 'ne Fru..." — „„Na, büst Du denn all eine Gewisse up de Spur?" " frögt min Unkel. — „Weiten dauh ik ein," segg ik. — „„Na, will sei Di denn ok?" " frögt hei. — „Dat weit ik noch nich," segg ik. — „„Is

woll so'ne rechte statsche?" " fröggt hei un plinkt mit dat ein Og'. — „Dat nich," seg ik. — „ „Denn is sei woll all lang' ut de soldatenpflichtigen Johren?" " frögt hei wider un plinkt wedder. — „Ok dat nich," segg ik. „Äwer Du kannst sei Di jo mal anseihn — ik kann leidergotts nich mit — sei geiht alle Nahmiddag buten den Dur nah de Mähl hentau spazieren, so twischen dreien und viren, un verfehlen kannst Du sei nich, denn sei is de hübschste von Allen, de dor gahn." — „ „Natürlich!" " seggt min Unkel. — „Un hett 'ne Troddel an den Mantel un en lütten Jungen an de Hand," set't ik hentau. — „ „Frigst Du dat Kind mit?" " fröggt min Unkel. — „Wat föllt Di in?" fohr ik in En'n. „Dat is ehr Swesterkind." — „ „Gott bewohr uns!" " seggt min Unkel. „ „Iwer Di doch nich! Wat weit ik dorvon? Vor minentwegen kann sei jo 'ne Wittfru sin. Na, anseihn will ik sei mi denn doch!" — Un dormit geiht hei.

Des Nahmiddags so hentau siwen kümmt hei wedder, bött sik 'ne Pip an, set't sik dal und seggt gor nicks. Dit argert mi jo denn natürlich, un ik segg ok nicks. Wi roken denn nu Beid' as de Backabens; äwer ik was denn doch tau niglich, stunn up un stellt mi so, dat hei mi mit sin oll plinkeriges Gesicht nich in de Ogen kiken kann, un frog: „Büst Du buten den Dur west?" — „ „Dat bün ik," " seggt hei. — „Na," frag ik. — „ „Ja," " segt hei. — „Hest Du sei sehn?" frag ik. — „ „Heww sei seihn," " seggt hei, „ „un heww ok mit ehr redt." " — „Plagt Di de Kukuk?" segg ik un drei me üm. „Wat hest Du mit ehr tu reden? Ik sülwst heww jo noch nich mal mit ehr redt" — „ „Dorüm grad!" " seggt hei. „ „Denn Einer von uns möt jo doch anfangen, un ik ward doch woll mit minen Swesterfähn sine Brut reden känen?" " — „So wid sünd wi noch lang' nich," segg ik. — „ „Wat nich is, kann ja doch noch warden," " seggt hei, un set't sik in den ollen Lehnstaul bet taurügg un streckt de Bein nah vorwärts, as „fühst mi woll." „ „Ik will Dit't vertellen," " seggt hei: „ „As ik so den Weg entlang gung, kamm sei achter mi, un ik stellt mi hen un kek sei an, denn sei hadd en lütten Jungen an de Hand; de Troddel kunn ik nich seihn, wil dat de ehr Puckel dal hung." " — „Ik kann't mi denken", säd ik, „Du hest sei woll snurrig anseihn?" — „ „Wenn ik wat anseihn will, denn rit ik de Ogen up," " segt min Unkel, „ „un dat ded ik, un sei slog ehr Ogen so dal — mit so en Tog, as wenn sei des Abends ehr Gardinen an de Beddstät tausammen trecken wull, un as sei vörbi was, sach ik ok den Troddel." " — „Du magst sei schön ankeken hewwen," segg ik. — „ „Dat heww ik, äwer dat dick En'n kümmt nah." " — „Na, hett sei Di denn gefallen?" frog ik. — „ „Jh ja! Sei hett mihrere Dugenden an sik, de mi woll passen: irstens hett sei sik nich vel üm den Kopp rümtüdert, un tweitens segt sei mit ehr Kleder de Strat nich af, un dat sünd en por Dugenden, min Sähn, de führen mihr in den Mun'n as Einer gewöhnlich denkt, denn de so vel up den Kopp hewwen, hewwen meistendeils nich recht wat dorin, un de mit de langen Kleder hewwen All' scheiw Bein, oder, wat noch slimmer is, ehr Fauttüg is nich up den

Schick. Min Sähn, bi Frugenslüd' un bi Pird möst Du ümmer tauirst nah de Beinen kiken; is dat Gangwark adrett, is de Beinsatz in Ordnung, un is dat Fautgeschirr proper, denn kannst Du up Flit, up Ordnung un Rendlichkeit reken.'' '' — ,,Also Du meinst...?'' frog ik. — ,, ,,Ik mein gor nicks,'' '' föll hei mi in de Red'. ,, ,,Lat mi irst vertellen, wat mi wider passirt is. As sei nu so vör mi up nah de Mähl hentau gung, un ik achter ehr, dunn müßt ik würklich tau mi seggen: ,,Wohrhaftig! Du spelst en schönen Zwickel! Du dreihst woll en Beten mit den Kopp; äwer dat schadt nich? Denn worüm sall sei nich mit den Kopp dreihn, dorför is sei jo en Frugenstimmer; äwer — denk ik so bi mi — ,,de Red'! Dat is de Hauptsak! Du sallst mit ehr en unschüllig Gespräk anspinnen!'' As se also weder taurügg kümmt, stell ek mi mit den Rüggen gegen en Bom un dauh so, as wenn ik min Pippengeschirr in'n Gang bringen will, un as sei nu so'n Schrittener siw von mi is, dunn treck ik Stahl un Stein ut de Tasch un rit bi de Gelegenheit för en Daler lütt Geld mit rute — Jung' markst Du! Allens mit Willen! — dat de Tweigröschenstücken so äwer den froren Fautstig räwer klapperten. Nu bückt ik mi dal un pust gefährlich dorbi, as würd mi dat Upsammeln hellschen sur, un as sei dit sach, säd sei richtig tau den lütten Jungen, hei süll mi sammeln helpen, un sei sammelt ok mit — un dat wull ik man. Ik bedankt mi denn, un wie kemen in 'ne Unnerhollung un gungen tausam bet an't Dur.'' — ,,Wat redt Ji denn?'' frog ik. — ,, ,,Oh, nicks von Bedüden. Ik säd, ik wir Din Unkel, un ob sei Di nich kennen ded, Du lepst hir ok ümmer up un dal; dunn säd sei, sei hadd nich dad ,,Vergnügen'' — ,,Vergnügen'' säd sei —; dunn frog ik, ob sei nich en jungen Minschen hir hadd gahn seihn mit en gel grisen Haut und en gel grisen Awertrecker, un gel grise Hosen un gel grise Hor? — — Ne, säd sei; en öllerhaften Herrn in so'ne Kledasch hadd se woll seihn. — Na, säd ik, de öllerhaft Herr wir de jung' Minsch, von den ik redt hadd, dat wirst Du. — Dunn sprung dat oll lütt Jüngschen so an ehr tau Höcht un säd: ,,Tante, das ist der Herr, von dem Du immer sagst, er säh' aus wie ein Reihensemmel, die in Milchkaffee getaucht ist.'' — Dunn würd sei füerrod un ik müßt ludhals' lachen un säd: Ja, dat wirst Du.''

Ik würd nu ok füerrod, denn de Snack müßt mi jo doch sihr argern, un segg tau minen Unkel: ,,Wenn Du wider nicks haddst wullt, as Din Swesterkind lächerlich vör de Lüd' maken, denn haddst ok leiwer tau Hus bliwen künnt.'' — ,, ,,Dat hadd ik,'' '' segt hei, ,, ,,äwer ik wull noch wider wat; ik wull girn weiten, ob sei Di woll nehm?'' '' — ,,Leiwer Gott!'' segg ik, ,,Du hest doch nicht fragt?'' — ,,Jung','' seggt min Unkel, un rokt, as wenn en lütt Mann backt, ,, ,,wenn ik 'ne Sak in de Hand nehm, denn gründlich! — aber fein! — Ik frog ehr also, ob sei woll wüßt, wat Du wirst?— ,,Ne,'' säd sei, ,,Du wirst vielleicht en Docter?'' Bewohr uns! segg ik, wo kem hei dortau? ,,En Avkat?'' — Ok dat nich. — ,,Na, dit un dat?'' Un sei röd nu rümmer bet nah en ,,Rath'' rup un bet nah 'n ,,Barbirer'' runne; ik schüddelt äwer ümmer mit den

Kopp un säd tauletzt: dat raden sei doch nich! Hei is höchstens gor nicks. — Dat schint ehr denn allerdings en Beten wenig, un sei meint denn: Du würdst denn also woll von Din Geld lewen. Ja säd ik, in ein Ort hadd sei Recht; tau dit Geschäft haddst Du von Jugend up de meiste Lust hatt; äwer dat Du dorbi 'ne Anstellung kregen haddst, künn ik grad nich segen. Du wirst nu up en annern Stand verfollen. — ‚Up wat för einen?' frog sei. — „Up den Ehstand," säd ik und frog tauglik, wat sei dortau meinen ded. Vörher hadd ik äwer all tau mi segt: ward sei bi dese Frag blaß, denn mag sei em nich liden; ward sei rod, denn nimmt sei em. — Sei würd denn nu richtig äwer un äwer rod un bückt sik dal un bünzelt an den lütten Jungen sinen Haut herümmer, un as sei wedder tau Höchten kamm, dunn kek sei mi so von baben dal an, makt mit 'ne halwe Wennung 'ne Ort von Knicks, un weg was sei! Un de Frag', de ik, för min Person, ehr noch vörleggen wull, kamm gor nich to tau Bredd." " — „Dat ward ok 'ne schöne Frag' west sin!" segg ik un bit vör Arger en Knop von de Pipenspitz. — „„„Oh ne!" " seggt min Unkel, „„„ik wull ehr blot fragen, ob sei gaud Fisch kaken künn, denn wull ik tau Jug trecken,"" un dorbi sach de olle Burß so ut, so wichtig un irnsthaft, as güng min Frigeri em mihr an, as mi sülwst. Doch dit süll noch en ganz Deil nahrscher kamen.

In de negsten Dagen, as ik all so'n Beten utstümpern kunn, gah ik nu absichtlich nich nah de Mähl heutau, denn mi was dat schanirlich, ehr vör de Ogen tau kamen. „Sallst en Beten up den See tau Is' gahn," denk ik, „un dat Schritschauhlopen un Slädenführen anseihn." — Dat dauh ik denn nu ok, un as ik an de Baud heran kamm, wo Bir und Bramwin und Punsch un Grogg verköfft ward, gah ik dor en Beten 'ran und seih denn grad, wo min Unkel Matthies en Achtgröschenstück up den Disch leggt un för vir Gröschen Kauken un för vir Gröschen Punsch fördert. Na, dit föllt mi denn nu sihr up, denn hei drünk leiwer en Glas Grogg, as Punsch, un Kauken namm hei gor nich in de Mund. „Na, wat dit woll heit?" denk ik, „hei will woll Kinner traktiren." — „Äwer ne! Ahn dat hei mi gewohr würd, gung hei mit sinen Barg Kauken un sin Glas vull Punsch up en Släden los, wo 'ne Dam mit en gräunen Sleuer insatt, un bögt sik mit dat Liw vörn un achter äwer, as wull hei sik dat Krüz verrenken, un kratzt mit de Bein so snaksch up dat Is herümmer, dat ik denk, de oll Mann verlirt de Blansirung, un dat ik all up em lossspringen un em unner de Arm gripen will; dunn sleiht de Dam den Sleier taurügg, un wat seih ik? — Minen leiwen Schatz un minen säuten Ogentrost! Un tau Maud würd mi, as hadd mi Einer rechts un links en por Mulschellen gewen. — „Dat weit de Kukuk," segg ik, „de Oll verdarwt mi de ganz Frigerathschon bet in de grawe Grund!" un gah so arg, as Einer werden kann, nah Hus.

Dort satt ik nu in'n Düstern un grunsʼ mi inwendig, dunn geiht de Dör up, un min Unkel kümmt rin. „Gun Abend!" seggt hei. „Wat sittst Du hir in'n Düstern? Mak Licht an!" — Dit is dat eenzigste Mal in minen Lewen west, dat ik minen Mutter-Brauder nich de Dagstid baben hewwe; ik stunn

äwerst up un makt Licht an, un sach so sur ut, as en solten Hiring, de virteihn Dag' in Essig leggt. — „Wat fehlt Di?" fröggt hei. ... „„Nicks!"" segg ik kortweg, dacht äwer: 't is din Mutter-Brauder! un sett hentau: „„Ik bün nich up den Schick!"" — „Ik sihr," säd hei un dorbi sach hei so lüstig ut, as en ollen Esel, de virteihn Dag' bi schiren Hawer in'n Stall stahn hett. „Heww wedder mit ehr redt," seggt hei. — „„Minentwegen,"" segg ik. — „Wo sall ik dat verstahn?" fröggt hei un set't en irnsthaft Gesicht up. — „„Ik bün mit den Drom dörch,"" segg ik. — „Du willst nich?" fröggt hei un leggt sin beiden Arm up de Lehn von den Lehnstaul un kickt mit de Näs' dräwer weg, scharp mi in't Gesicht, „ik heww de Sak infädelt so fin, so fin! dat dat en Hund jammern künn; wenn dor nicks ut würd, un nu willst Du nich?" — „„Ne," segg ik, „Unkel, ik will nich. Meinst Du, ik sall Di den Rohm affüllen laten un mi mit de sure Melk begnäugen? Denn doräwer sünd sei sik All einig — kik hir! Amalie Schoppe, geborene Weise, un Elise von Hohenhausen, geborene von Ochs, un all de Anneren, de äwer dit Verhältniß schrewwen hewwen — dat Schönste bi de Frigeri is de Verkihr von Brutlüd' vör de Hochtid, un den Verkihr rittst Du an Di, un ik sall tauseihn, wo Du min Brut mit Punsch und Kauken traktirst?"" — Min Unkel nimmt de geborene Weise, un de geborene von Ochs, un smitt sei in de Sophaeck, un stellt sik vör mi hen un seggt: „Ik frag Di taum Letzten, willst Du dat Mäten frigen oder nich?" — „„Ne,"" segg ik. — „Na," seggt hei un kek mi lang' an mit so'n feierlich Gesicht, as hadd hei eben sin Testament makt un wull nu noch sinen Namen unnerschriwen, „na, dat Mäten sall dörch mi nich in Schaden kamen, denn frig ik sei," un dormit gung hei stolz ut de Dör.

Na, dit was denn nu mal en Stück! — In de Irst stunn ik ganz verdutzt, dunn smet ik mi in de Sophaeck up de geborene Weise un lacht lud up. — Min Unkel, de gaud twintig Johr öller war, as ik, trugte sik en Stück tau, wotau mi in minen Johren de Kurasch all utgung! Ik wull nu lustig wider lachen, kreg't äwer nich mihr taurecht, denn ik hadd kein unbekümmert Hart, un wenn ik dat Gesicht ok breid naug vertrecken ded, de Lach blew unnerwegs hacken, un as ik mi nu so mit dat dämlichste Gesicht von de Welt in den Spiegel tau sein kreg, sprung ik in'n En'n un gung mit groten Schritten in de Stuw' up un dal un bos'te mi nich slicht un slog up den Disch un säd: „Hei deiht's, hei is dortau kumpabel."

As Fru Bütowm kamm, kreg sei natürlich ut männigerlei Ursak Schell, un as ik de taurecht set't hadd, gung ik in den Klubb un spält Lomber un säd ümmer tau mi: ‚Dat kannst du doch nich liden!" un spälte Solos, de gor nich up de Welt existirten, un verlur sei un säd denn wedder: „du wardst di doch dat Hart nich afköpen laten!" un namm den Muhren un würd kodilg.

Verdreitlich gung ik nah Hus un läd mi dal un wull slapen un kunn nich. Ik argert mi de ganze Nacht mit mi rümmer, denn laten kunn ik von dat säute Kind nich mihr — sei hadd mit't andahn — un de heilig Christabend föll mi

in, dat ik in minen Lewen keinen Dannenbom upputzen füll. Wenn ik denn tau mi säd: „Man tau!" denn flogen mi all min Bedenken as en Hummelswarm dörch den Kopp, un vör minen Ogen stunn ümmer en grot Fragteiken, un wenn ik mi dat utdüden ded, denn heit dat ümmer: „Je, will sei di ok?"

Na, dit kunn jo doch nu Keiner beter beantwurten, as sei sülwst — dat sach ik in — un as nu de grage Wintermorgen in min koll Stuw' rinne schinen ded, un mi dat so dörch de Knaken grusselt, as ik den Koffee makt, säd ik: „Nu bün ik dormit dörch! Wat sin möt, möt sin!" und segg tau Fru Bütown: „Fru Bütown," segg ik, „gahn S' nah Kopmann Bohnsacken un köpen S' mi en Por von de finen, gelen Hanschen, de de jungen Herrn Advkaten ümmer dragen, wenn sei recht wat bedüden willen. — Äwer rechte gele!"

Hen tau Elben stek ik denn nu in minen swarten Liwrock un swarte Hosen un blanke Stäweln un in de nigen, gelen Hanschen, un ihre ik den Haut upsetten ded, stellt ik mi vör den Speigel un säd mit Recht: „Wo's 't mäglich! Dat hadd ik sülwst nich mihr glöwt!" Smet noch en Blick in min Stüw' rüm un säd: „So ward't denn nu woll hir nich bliwen!" Kek in min ollen Tüffeln rinne, de vör dat Bedd stun'n, un säd: „Ji ward jug ok wunnern, wenn't glückt, un wenn binnen Korten en Por lütte nüdliche Tüffelken bi jug taum Besäuk kamen."

Ik gah denn nu de Strat hendalen un kamm an minen Unkel Matthiesen sin Dör vörbi un denk: „Irst mit alle Welt in Freden, wenn Einer so'n Gang deiht!" denn tau Maud' was mi, as gung ik den letzten Gang. Kloppt also an sin Dör un gung herin.

Na, ik heww all vel seihn in de Welt; ik heww mal seihn, dat en Kirl Füer fratt; ik heww mal seihn, dat Einer Häkelheed fratt un schönen sidnen Band ut den Half' herutehaspelte; äwer so blag is mi dat mindag nich vör de Ogen west, as in den Ogenblick, wo ik 'an den hütigen Morgen minen Unkel Matthies tau seihn kreg.

Dor stunn hei in sin Stuw' in den sülwigen Uptog as ik, blot dat sin swarte Liwrock en gräunen Jagdsnipel was, un dat sin gelen Hanschen von Hirschledder wiren, un min von Schapledder, un dat sin witte Snurrbort as en Por klore Istappen rechts und links äwer den Mund dal hung, un min nah baben upswänzt was un in allerlei verdammte Coulüren spälte.

„Unkel!" rep ik, as ik rin kamm, un min Haut tründelte vör mi in de Stuw rin, so verfirt ik mi. — „„Jung'!"" rep hei, „„wat willst Du?"" — „Wat willst Du?" raup ik. — „„Ik will dat, wat Du nich willst!"" seggt hei. — „Ik will jo!" rep ik. „Un ik bün jo man," set't ik hentau, „hir in desen Uptog blot nah Di ruppe kamen, üm Di tau seggen, dat ik nu fast bün, un wull Di bidden, Du sülwst man wedder min leiw' oll Unkel bliwen". — „„Wullst du dat?"" säd hei un set't sik in sinen Lehnstaul un kek mi so nahdrücklich in de Ogen. „„Na, denn will ik Di man seggen, ik wull ok in desen Uptog nah de henkamen un wull Di en beten verfiren. Ik weit dat ut min

Soldatentiden: ſo'n Beten Verfiren, dat rammelt den Minſchen niedlich tauſam un rappelt em up, denn denn kümmt de Schimp mit in't Spill. Un Jung','' '' ſäd hei un ſtun up un läd mi de Hand up den Arm, ,, ,,ik will Di nich in den Weg ſtahn un Di in den witten Bagen von Din Glück en Krünkel maken, denn dat lütt Mäten is för Di geburen, un dat Mäten is gaud!'' '' — Un dorbi knep hei mi den Arm mit ſine olle breide Fuſt tauſamen, dat ik dacht: wenn ſei ſo is, denn is ſei mihr as gaud.

Min Unkel ging nu hen un halt en Glas von ſinen ollen Portwin un ſäd: ,, ,,Kumm her, Jung', ſtärk Di irſt! Wo willſt Du't denn anfangen?'' '' — ,,Je,'' ſegg ik, wenn ik dat wüßt!'' — ,, ,,Sett mal den Bein hir up den Staul,'' '' ſeggt hei. — ,,Wat ſall dat?'' frog ik. — ,, ,,Nicks nich,'' '' ſeggt hei un knöpt mi de Stripen von de Hoſ' af, ,, ,,mit en Fautfall möſt Du jo doch beginnen, un dit künn Di ſträmmen.'' '' — ,,Na,'' ſegg ik, ,, Du fangſt gaud an.'' — ,, ,,Wat ſik hürt, hürt ſik,'' '' ſeggt hei. ,, ,,Ik heww dat mindag nich ſülwſt dörchmakt, äwer ik heww dat ümmer up Biller ſehn. Wat ſeggſt Du äwer man? Täuw! Ik will Di unner de Arm gripen!'' '' un dorbi ret hei haſtig ſinen Drahkaſten up un flie'te in den Uttog rüm, worin hei ſin heiligſten Schätz hadd. Un richtig, dor kamm hei mit ſin Stammbauk taum Vörſchin. Dat ſchach man ſelten, un wenn hei't anrögen ded, denn ſchach dat blot des Abends, wenn Allens ſo recht ſtill was. Denn treckt hei ſik irſt reine Wäſch' an un ſin beſtes Tüg un ſet't rechts un links en por Lichter up den Diſch, ſlog deip in Gedanken Blat för Blatt üm, las all de Verſ' un höll mit ſwarte Krüzen dat Dodenregiſter in Ordnung. Den annern Morgen was hei denn ſihr weikmäudig, un dat letzte Mal kamm hei nah mi rüm un ſäd: „So vel ik weit, lewt man noch Ein; dat is Kriſchan Bünger, den ollen Snider Bünger ſin Sähn, de mit min Öllern Hus an Hus wahnen ded. Sei ſeggen jo, hei ſall Durſchriwer tau Parchen weſen, un wenn mi Gott dat Lewen lett, denn will ik em deſen Sommer beſäuken.''

„Hir!'' ſäd hei, as hei ditmal dat Stammbauk rute halt un up den Diſch leggt hadd, ,,hir ſett Di dal, un ſäuk Di en Vers ut un lihr em utwennig. Dor ſtahn weck in, de kannſt Du tau unſern Herrgott in'n Himmel beden, denn ward ſik ok woll ein für dat beſte Mäten up Irden ſinnen.'' — ,, ,,Unkel,'' '' ſäd ik un namm dat Stammbauk in de Hand und bläderte dorin rüm, ,, ,,ik weit, wat ik dauh: ik red ſo, as mi dat üm't Hart is, un mi is hüt morgen ganz beſonders üm't Hart.'' '' — ,,Ok gaud, min Jung','' ſäd min Unkel, ,,un viellicht noch beter! Äwer denn mak nu ok! Und täuw','' ſet't hei hentau, as ik mi taum Gahn ümdreihn ded, ,,Di hängt jo dat witte Band von't Vörhemd 'ne halw Ehl den Puckel dahl!'' un gaww mi ſinen Segen un ſtoppt dat En'n Band unner't Halsbauk. „So, nu gah mit Gott!''

Ik jung denn, äwer as ik ut de Husdör kamm, dunn hauſt wat baben mi, un as ik ruppe kek, dunn lag min Unkel Matthies in dat halwe Finſter un nickt un plinkt mi tau, un jedesmal, wenn ik mi in de lange Strat ümkek, denn nickt

hei un weiht mit sin rodbunt Taschendauk ut dat Finster rut, dat mi angst un bang würd', de Lüd' müggten marken, wovon twischen uns de Red' wir.

Nu künn ik hir 'ne Geschicht vertellen; ward mi äwer woll häuden. So glatt, as dat in de Romanen steiht, geiht so 'ne Angelegenheit in de Würklichkeit nich af. Unner Hunner maken Nägen un Nägentig up desen Gang de spaßigsten Dummheiten, un wenn ok all de Hunnert as de glücklichsten Brüjams taurügg kamen, warden doch de Nägen un Nägentig tau sik seggen: „Gew' de leiw' Gott, dat wi nich wedder in de Lag' kamen; süllen wi äwer taum tweiten Mal de Sak äwernehmen, denn willen wi't kläuker anfangen." — Gott lat mi nich wedder in de Lag' kamen!

Nah en annerthalb Stun'n kamm ik denn wedder taurügg, glücklich bet unner den Hauttöppel, un mag ok woll dornah utseihn hewwen; un dor ik mi in min einsam Junggesellenlewen de dürigte Mod' anwendt hadd, mit mi sülwst tau snacken, so kann ik nu bi ruhige Besinnung de Lüd' dat nich verdenken, wenn sei mi, us ik de Strat hendalen kamm, en Beten ut den Weg gungen un mi scharp nahkeken, ob min Bein ok woll so deklamirten as min Hän'n. As ik nu noch so'n Raudener drei von minen Unkel sinen Huf' af bün, stört't hei mi all entgegen un föll mi üm den Hals, denn hei hadd de annerthalw Stun'n lang achter de Husdör stahn un up mi lurt, un rep: „Holt Din Mul! Holt Din Mul! Ik weit Allens; un wennihr ward de Hochtid?" — Ik tuscht em denn nu, un säg: „„So swig doch still! taum wenigsten up de Strat!"" — fat't em unnern Arm un treckt em mit nah minen Hus; doch as wi dor herinne kemen un Fru Bütown grad dat Middag deckte, dunn kunn hei sik nich länger hollen, dunn spelt sin ganzes Hart Solokolür, un as de Fru em ankek, dunn lücht'ten ut sinen Ogen nicks als Trümw', un hei wis'te mit den Dumen äwer de Schuller nah mi hen un säd: „Seih S' dor, Fru Bütown, dor steiht hei — min Swester-Sähn! Is na ok en Brüjam, so gaud as Einer!" Un as nu de Fru kamm un gratulirt un weiten wull, wer de Glückliche wir, hadd ik wedder naug tau tuschen, un as ses weg was, säd hei ün kek mi dorbi sihr verdwas an: ik wir en Heuchler, en sihr verstockten! un ik wis'te en swartes Hart, dat ik so'n Glück so lang verswigen künn.

Ik müßt mi denn nu man dalsetten un em de Sack vertellen, dunn würd hei denn nu wedder fründlicher un nickt mit den Kopp un säd: „schön!" un denn mal wedder schüddelt hei mit den Kopp un säd: „dit wir nich ganz nah sinen Sinn;' un as ik utvertellt hadd, stun hei up un makt en Gesicht' as de Hewen in'n Heuaust, wenn hei nich recht weit, ob hei de Sün'n schinen oder regen laten sall; hei schüddelt un nickt, un nickt un schüddelt, un endlich säd hei: „hei för sin Part, hadd't denn doch en ganz Deil beter makt;" un frog dunn, bi weckern Vers von dit Kapittel ik denn den Fautfall anbröcht hadd. Ik müßt denn nu gestahn, dat de gor nich taum Vörschin kamen was. Dunn namm min Unkel Matthies sinen Haut un säd: „Na denn wünsch ik Di woll tau spiesen! Un holl Di an dat, wat Du hest; wat nah kümmt, bitt de Wulf. Du hest vel tau

tidig kreiht; de Sak is noch lang nich in Richtigkeit; en Fautfall hürt tau jeder Verlawung, un de Sak is nich gültig, wenn sei nich mit de beiden Knei unnersigelt is. Mi taum wenigsten fall't gor nich wunnern, wenn de Kram in de negsten Dag' utenanner geiht. Up en anner Mal folg minen Rath!" Somit gung hei.

Trotzdem äwer fung nu för mi eine wunderschöne Tid an, eine wunderschöne Tid! Ik künn ok hirvon wedder vel vertellen, ward mi äwer woll häuden. De höchste Freud un dat deipste Leid möt Einer nich Jedwereinen up de Näs' binnen; un wenn ik nu ok girn glöw, dat all Dejenigen, de dit lesen, manirliche un irnsthafte Lüd' sünd, ein oder de anner Hans Quast künn dor doch mit mang lopen un künn up mine Kosten sinen Putzen dormit driwen, un dat müßt mi denn doch sihr verdreiten.

Äwer tau jeden richtigen Honigkauken hürt en lütt Betting Peper un doran süll mi dat denn nu ok nich fehlen. Tauirst streute min Unkel Matthies af un an en lütt Kürnken an, doch as hei sach, dat de Sak von Bestand was, un as hei sülwst up 'ne Visit bi min Brut ehr Fründschaft west was un sik dor ok tau sine Taufredenheit von dat Fischkaken äwertügt hadd, dunn sport hei sin Gewürz un grep deip in sinen Honnigpott — tau deip! seg ik — denn nu malt hei alle Lüd', de em hüren wullen, min Glück so säut vör, bet in minen Honnigmand bald so vel Fleigen summten, dat ik mich nich tau bargen wüßt, un dat bald so vele lustige Geschichten von mi in den Swung wiren, as wir ik blot taum Vergnäugen von alle Welt nich blot en Brüjam, sondern ok en Brüdjam worden. Ik würd brüdt, wo ik mi seihn let. Up siw Schritt all grint mi jeder Hans Narr up de Strat an, un wenn ik denn frog, wat dor tau grinen wir, denn säden sei all, as wenn sei sik beraden hadden: „O nicks nich!" Kamm ik mal des Abends in minen ollen Dämelklubb — denn dat hadd ik mi glik vörnahmen, dese Gesellschaft wull ik unner keinerlei Ümstän'n upgewen, irstens wil dat sei mine Gemäudsort sihr tausseggen ded, un tweitens, wil dat ik sei för mine Bildung sihr taudräglich höll — na, wenn ik also dor mal hengeröd, denn würd dat en Flustern un en Tuscheln un en Anstöten: de Ein winkte ganz von Firn mit den Tulpenstengel, un de Anner ganz in de Neg' mit den Tunpahl, un Geschichten vertellten s' sik, wat de vör de Hochtid seggt hadd, un wat de nah de Hochtid seggt hadd, un wat de Scheper tau sinen Hund seggt hadd; un wenn ik denn falsch würd und frog, wat sei dormit seggen wullen, un wat dat Spitzen up mi sin süllen, denn sädden sei All: „Gott bewohre! Wi meinen man." Un wenn ik nu des Abends ut desen Grün'n nich in den Dämelklubb gung, denn makt Fru Bütown ehr leiwe Pepermähl apen un stöhnte mi ümmer ganz lütte, sine Prisen in de Näs' un in de Ogen: wat dat so süll? oder wat dat so süll? Sei wüßt ok nich, wo ik dat nu hewen wull. Un sei wir 'ne olle Fru un hadd in ehren Lewen all vele Herrn upwohrt, äwer noch keinen, de in'n Brutstand west wir; ik süll deswegen Geduld mit ehr hewwen, denn de Sak kem jo nu bald ganz anners. Un wat dat Tüg rein maken anbedrapen ded, dor gew sei

mi ganz Recht, dat wir för min Brut nicht gaud naug, denn as sei man hürt hadd, wir de as 'ne Prinzeß upfödd un hadd sindag nich ehr Finger in koll Water stippt; äwer ehr Ogen wiren för jede Dun up den Rock all tau olt. Un wenn min Brut mi negstens mal besäuken wull, so künn sei dat jo dauhn, sei för ehre Person hadd nicks nich dorwedder, un äwer de Spennwew' an'n Bähn un den Stoff up de Comod würd' sei jo nich fallen, un an den lütten Provat-Müll-Hümpel, den sei sik tau ehre Bequemlichkeit in de ein Eck von min Stuw' anleggt hadd, würd sei sik jo ok just de Beinen nich verstuken. Un wenn ik des Abends Füer hewwen wull, denn künn ik jo dat man seggen — sei wüßt jo dat ok nich — süs wir ik jo ümmer in den Dämelklubb gahn, worüm denn ny nich? Un denn set't sei sik vör dat Abenlock un puste un puste, un de Kahlen gläuhten ehr up de dicken Pustbacken, dat ik sei nich anners ansehn künn, as ik müßt ümmer denken: „Gott verzeih mi de sweren Sünden! Ik weit recht gaud, dat dit m i n Fru Bütown is, un 'ne christliche Wewerwittwe, worüm möt ik denn bi ehr ümmer an de hohen Herrschaften denken, de deip — deip unner uns wahnen up en Flag, wo't sihr heit sin sall? Un worüm föllt mi bi ehr Pusten ümmer in, dat mägliche Wis' up dit Flag ok Einer sitt, de Kahlen anpusten deiht, üm min schönes Ehstandsglück doch en Beting antauwarmen?"

Hirut kann Jeder afnemen, dat mi de Bedenken noch nich all ut dat Finster rute smeten wiren, un sei füllen noch düller warden, as ik eins Nahmiddags von min Brut taurügg de Strat entlang gung.

As ik nämlich an deser Dag de Strat entlang gung, dunn hürt ik all von Firn groten Larm, de Lüd' keken ut den Finstern, un vör de ein Husdör hadd sik ok all en lütten Hümpel tausam funnen, de nah de Del ruppe kek. As ik nu grad an de Dör vörbi gahn will, fohrt de Kürznermeister Obst äwer sin halwe Husdör 'räwer, as wenn 'ne Billardkugel äwer de Band' sprengt ward, un set't sik mit sin vir Baukstaben in den Rönnstein. — „Min Gott! Gevatter?" seggt sin Nahwer Gräun, „wat makst Du dorvon?" — „„Je, dat segg man mal!"" seggt de Kürzner, „„min Frugenslüd' hewwen mi rut smeten!"" — „Worüm denn äwer?" fröggt de Anner. — „„Badder,"" seggt de Kürzner un rappelt sik tau Höcht: „„dat will ik Di seggen: min F r u will, wat i k will, un dat will i k nich.""

Wil mi nu dese Geschicht nicks angung, so gah ik wider un denk so bi mi: is doch en nahrschen Spruch! Wat de Kirl woll dormit meint?" M i n F r u will, wat i k will, un dat will i k n i ch." — Sallst dinen Unkel Matthiesen mol dornah fragen.

Ik gah nu also nah em rup un vertell em de Sak un segg em den Spruch un frag: „Unkel, wat meint de Kirl dormit?" — „„Je!"" seggt hei un geiht in Nahdenken in de Stuw' up un dal, „„un de Kirl was von sin Frugenslüd' rut smeten, seggst Du?"" — „Ja," segg ik, „hei säd't jo sülwst." — „„Un in den Rönnstein satt hei?"" frog hei wider. — „Ja," segg ik, „dorin satt hei." — „„Na,"" seggt min Unkel nah 'ne Wil Bedenken, „„denn

ward dat ok woll sin Richtigkeit hewwen, denn hett em sin Fru ok woll rut smeten, un denn findt de Spruch ok sin richtig Bedüden, denn heit hei: Min Fru will Herr in den Huf' sin, un ik will ok Herr in den Huf' sin, un mine Fru ehren Willen, den will ik nich nahgewen. Äwer,"" set't he hentau, wenn sei in'n Huf' stahn, un hei vör den Huf' in den Rönnstein seten hett, denn ward sei woll Herr in den Huf' sin.""

Ik weit nich, mi würd nah dit Gespräk so verdreitlich un beängstlich tau Sinn; von de Sid hadd ik min Vörnehmen noch nich int't Og' fat t. „Unkel," säd ik, „Du kennst mi doch un kennst sei jo ok, wat meinst Du denn woll, wer ward von uns Beiden woll Herr in n Huf' sin?" — „„Je," " segt hei, „„sei füht mi gor nich dornah ut, as müggt sei girn vör de Husdör in'n Rönnstein siten, ik glöw, sei bliwwt leiwer binnen." " — „Den Deuwel ok!" segg ik. — „„Na, so arg," " seggt Unkel Matthies, „„ward sei dat nu woll nich maken; äwerst son'n liebenswürdig, weiblich Regiment — as de Lüd' dat nennen — ward sei woll äwer Di ergahn laten, Du wardst woll en Beten stramm an ehren Schörtenband anbunnen warden, un wo lütt de Achterflicken an ehr Pantüffeln sünd, ward Ein Di nahsten woll von den Pelz lesen känen." " — „Bang' maken gelt nich!" segg ik, „ik ward sei mih nah de Hochtid bi den irsten Schepel Roggen wen'n." — „„Dor verlat Di man nich up!" " seggt min Unkel. „„Kennst Du dat Sprükwurt nich:

Vör de Hochtid möst du s' wen'n;
Nah de Hochtid es't tau En'n?" "

„Ne," segg ik, „dat's mi ganz wat Nig's!" un makt en Gesicht dortau, as hadd mi min Unkel vertellt, sei hadden mi taum Pabst makt. — „„Na, denn sett Di dal," " seggt hei, „„ik will Di 'ne Geschichte vertellen." " — „Vertell," segg ik. „Awer Din Nutzannening lat weg! Ik bün dor all tau olt tau." — „„Kein Bang'!" " seggt hei. „„De Nutzanwenning ward Din leiw' Fru woll äwernemen, wenn Du minen Rath nich folgen deihst." "

Ik set't mi also bi minen Onkel dal, un hei fung an tau vertellen:

Tau Rümpelmannshagen, wo ik mine irsten Lihrjohren as Klutenpedder dörchmakt heww, wahnten dunntaumalen twei junge, schire Kirls, de ein heit Wulf und was de Smidt in den Dörp, un de anner heit Kiwitt un was de Möller. De Smidt was en Pfiffkopp un verstunn finen Kram, de Möller was man düsig, hadd äwer dat Geld. Na, mit de Tid gung in den Dörp dat Gered: „Vaddersch, hest all hürt? De Smidt un de Möller gahn Beid' nah den Schulten sin Fik un Marik, un sei seggen jo all von de Hochtid tau Martini." — Und dat kamm ok so, sei frigten Beid' tau Martini, un de oll Schult rüst't 'ne Hochtid ut, de säd man: „Stah!" un wi jungen Lüd' von den Hof wiren ok dortau beden, un ik weit dat noch as hüt, wo lustig dat hergung, denn uns' Schriwer, Ludwig Brookmann, stülpt mi gegen Morgen 'ne Sleifkann vull Duwwelbier äwer den Kopp un säd, as ik falsch würd: dat füll jo man Spaß sin. —

Nah de Hochtid wat dat denn nu Allens will un woll; äwer dat wohrt ok man 'ne Tid lang, dunn munkelt dat in't Dörp: „Vadderſch, heſt all hürt? De Möllerfru ſleiht ehren Mann." — Un dat was ok ſo. Eins Sünndags-nahmiddags kümmt de Möller tau den Smidt, de ſitt in'n Kraug un ſpält Solo, un de Möller ſeggt: „Na, wat Di hüt Abend paſſirt, dat weit ik ok." — „„Wo ſo?" " fröggt de Smidt und ſteiht up und geiht mit ſinen Swager rut. — „Na," ſeggt de Möller, „verſtell Di man nich! Wi Beiden hewwen uns ſchön vermeidt." — „„Wenn Du min Fru meinſt," " ſeggt de Smidt, „„den möt ik Di ſeggen, ik hewv en gauden Meidsmann." " — „Ja," ſeggt de Möller, „wenn ſei nich tau Hus is." — „„Kumm mit!" " ſeggt de Smidt. „„Ik hewv geſtern Swin ſlacht un Du weißt, min Fru mag girn Swartſur. Ik will Di den Bewis gewen." " — Sei gahn nu alſo nah den Smidt ſinen Huſ', un as ſei dorvör ſtahn, röppt de Smidt: „„Fiken!" " — Sin Fru kikt ut dat Finſter un fröggt: „Wat ſall ik?" — „„Fiken," " ſeggt de Smidt, „„nimm mal eins de grote Schöttel mit Swartſur un ſmit de mal eins hir nah de Strat rut." " — „Wat?" fröggt ſin Fru. — „„Du ſallſt de Schöttel mit dat Swartſur nah de Strat rute ſmiten." " — „Glik!" ſegg Fiken, un heſt nich geſeihn, fohrt de Schöttel äwer de halw Dör räwer as hüt morrn de Kürznermeiſter. — „„Recht ſo!" " ſeggt Smidt Wulf. „„Un nu, Fiken, ſmit uns den Pott mit dat anner Swartſur ok man rut." " Dat ſchüht denn nu ok, un de Smidt ſeggt: „Schön Fiken! un lat Di de Tid nich lang warden, wenn ik hüt Abend lat tau Hus kam."

Dormit geiht hei mit den Möller nah den Kraug taurügg un fröggt em: „„Na? heſt nu ſeihn" " — „Ja," ſeggt de Möller, „de is echt. Wo heſt dit anfungen?" — „„Up 'ne ganz einfache Wiſ'" " ſeggt de Smidt. — „Heſt ſ' inſpunnt?" — „„Ne!" " — „Heſt ſ' ſchacht?" — „„Ne, ok nich!" " — „Na, wo heſt't denn makt?" — „„Dat will ik Di ſeggen," " ſeggt de Smidt. „„Als wi noch Brutlüd' wiren, dunn lurt ik ehr dat af, von wecker Stück Tüg ſei woll am meiſten hollen ded, un dunn funn ik denn, dat dat en lütten, hübſchen, roden ſiden Dauk was, un as ſik mal de Gelegenheit gawv, dat wi Frühſtück eten hadden, un de Diſch en beten ſtark vull Gauſ'ſmolt ſmert was, dunn wuſcht ik mit ehren ſchönen Dauk den Diſch af. Na, nu kannſt Du Di denn denken, wo ſei up mi losfohren ded! Ik äwer fot ſei rundting üm un küßt ſei un ſäd: „Fiken, Du heſt mi jo! Wat is an ſon'n Dauk gelegen? So'n Dauk kreggſt Du woll weder; äwer, Einen, de ſo vel von Di hölt, as ik, ſon'n findſt Du mindag' nich." — Na, ſei gawv ſik denn nu ok, un as wi nah den Teterow'ſchen Königſchuß wiren, gewunn ſei'n Pott, en ſchönen Pott; un as ſei ſik ſo recht dortau freuen ded, dunn namm ik den Pott un ſpelt dor ſo verluren mit, un — baff! — ſmet ik em up den Stein. Nu fung ſei denn en Beten an tau rohren; äwer ik küßt ſei und ſäd: „Lat ſin, Fiken, 't is beter, dat de Pott intwei follen is, as dat ik mi wat intwei follen hewv, denn ik ſall uns unſ' Lewen lang dat Brot verdeinen." Na, t auletzt brok ik ehr noch drei Täh-

nen ut den Kamm; dunn lacht sei äwer all un säd: „Mi sall doch wunnern, ob Du mi taum Teterow'schen Harwstmark en nigen wedder schenken deihst.“ Na, dat geschach denn nu ok, un so is't denn nu ok blewen; sei is mit Allens taufreden. — Awer ik möt rinne un möt minen Solo spelen.“ “

De Smidt gung in de Stuw' un spelt Solo, nah 'ne halw Stunn kamm de Kräuger rinne un säd: „Smidt, kum rut! Möller Kiwitt steiht buten un süht schändlich ut.“ — Smidt Wulf geiht also rut un bröppt denn nu ok sinen Swager mit en intweiiges Gesicht un en dicke Og un verfirt sik denn nich slicht un fröggt: „Swager Kiwitt, wat hest nu? — „„Je, dat segg man mal!“ “ seggt de Möller, „„dat kümmt von Din verfluchtes Geschichten-Vertellen.““ — „Wo so?“ fröggt de Smidt. — „„Je, frag noch lang'!““ seggt de Möller. „„Ik hadd Din dämlich Geschicht gaud naug beholten, un denk so bi mi, wat bi de ein Swester hulpen hett, kann jo bi de anner ok helpen: probiren kannst du't jo wenigstens. Ik gah also nah Hus, un min Fru steiht vör'n Speigel un makt sik de Hor tau de Holländnerfru ehren Kaffeeklatsch t'recht, un up den Disch liggt ehre beste Huw, un ik segg tau mi: „dit trefft sik mal glücklich!“ un nehm de Huw' un denk bi mi: „wenn du sei nu in de Waschschöttel in dat smutzige Sepenwater stippst, denn kann sei gaud warden.“ Na, ik dauh dat, un sei süht jo woll min Anstalten in den Speigel, un ihre ik mi noch up wat prekawiren kann, fohrt sei mi in dat Gesicht herinne, un as ik segg: „Mariken, Du hest mi jo, un 'ne Huw' kriggst Du sacht wedder!“ dunn röppt sei: „„Ja, ik hew w Di! Un för de Huw' sallst Du Din richtig Deil ok krigen!““ „Un kik!“ seggt de Möller un treckt sin Hand von dat dick Og', „so hett sei mi taurichi't, un dat üm Dine verdammte Geschicht.“ — „„Du Dummbort!“ “ seggt de Smidt, „„hetw ik Di nich seggt, ik hadd dat Stück vör de Hochtid makt? Wat vör de Hochtid helpt, helpt nich nah de Hochtid.“ “

„Un dat is de Geschicht, min Sähn,“ säd min Unkel Matthies un stunn up, „un wenn Du klauk büst, denn kannst Du Di jo dornah richten.“

Ik stunn ok up un stellt mi an't Finster un let mi de Geschicht dörch den Kopp gahn un dreiht mi denn endlich üm un säd: „„Ne dämliche Geschicht, Unkel! Du hest süs all betere Geschichten vertellt.“ “ — „Ja,“ lacht de Oll, wil ik Di süs de Nutzanwenning glik mit gaww, un hir sallst Du sei säuken.“ „„Du wardst doch nich glöwen,“ “ segg ik, „„dat ik min Brut ehr Huw' in 'ne Waschschöttel stippen un mit ehren siden Dauk den Disch afwischen ward?“ “— „Du kannst't jo mal probiren,“ lachte de oll Spitzbauw'. — „„Na,' “ segg ik, „„dat fehlt mi noch, denn wir ik just bet an den Hacken.“ “ — De Oll grint nu ümmer so vör sik hen, un as ik so bi mi denk: oll Lüb' sünd wunderlich, wenn't regent, führen s' tau Heu, seggt hei: „„Jung', wo olt büst Du denn eigentlich?“ “ — Von min Öller müggt ik nu in min Brüjamstid nich recht wat hüren, un ik denk bi mi: Haha! fangst du all wedder mit den Peper an? un ik frag: „Worüm meinst Du?“ — „„O,“ “ seggt hei, „„ik mein man.“ “ — „„Denn lat Di seggen,“ segg ik etwas scharp, „ik bün den letzten säbenten

November ein un virtig Johr west." — „„Also," " seggt hei, „„dörch de Virtigen büst Du dörch?" " — „Ja," segg ik, „is Di dat villicht nich tau Paß?" — „„Vör minentwegen!" " seggt hei. „„Mi föllt dorbi man dat Sprückwurt in: wer in de Twintigen nich schön is, in de Dörtigen nich stark, in de Virtigen nich klauk un in de Föftigen nich rik, de kann't man sin laten, ut den ward nicks. Un Du schinst mi in de Virtigen noch nich klauk tau sin." " — „Unkel Matthies," säd ik un richt't mi stur in En'n, „wer mi för dumm köfft, der ward bedragen;" un dorbi müßt ik woll man en sihr dämlich Gesicht maken, denn min Unkel lacht un säd: „„Un kannst bi Alledem för Di kein Nutzanwenning ut de Geschicht finnen! Jung', dat is jo man en Glikniß! Wat de Smidt mit den Dauk un den Pott un den Kamm upführt hett, dat paßt sik nich für Di; dat weit ik woll. Du möst natürlich wat Anners anstellen. Taum Exempel: trugst Du Di woll tau, in Dinen Öller noch vör de Hochtid en Stückener drei schöne dumme Streich uptauführen?" " — „Dumme Streich?" frag ik. — „Dumme Streich!" " seggt min Unkel, un ik gah nu in den Stuw' up un dal un äwerlegg mi de Sak un dreih mi endlich üm un segg: „Ja; ik glöw', Unkel, ik krig in aller Geswindigkeit noch en por taurecht." — „„Denn mak sei," " seggt min Unkel. — „Un Du meinst, ik ward dordörch Herr in den Huf' bliwen?" — „„Min Söhn, ik glöw dat. — Dumme Streich — nich slichte. — Süh, wenn sei denn an tau schellen fangt, denn fall ehr üm den Hals un küß sei recht düchtig un segg: Lat man sin, lat man sin! Seih äwer de Geschichten weg, seih leiwer up min Hart, dat hürt Di und sleiht für Di von nu bet in alle Ewigkeit. — Un denn, Jung," " set't hei hentau, „„denn kannst Du jo ok noch den Fautfall anbringen — denn Du magst seggen, wat Du willst — de hürt nu einmal dortau." "

Ik äwerläd mi de Sak nu hen un her un säd denn endlich tau mi: „Hei 's din Mutter-Brauder un sallst em dorin tau Willen sin un sallst en por maken!" un ik makt sei ok richtig."

Ik künn nu hir de Geschichten vertellen, de ik anstellt heww, ward mi äwer woll häuden. Dat Unglück künn sinen Gang gahn, un de Vertellung künn in mine Fru ehr Hän'n fallen, un sei künn mäglich marken, dat all dese Stückschen affortet west sünd un dat sei in ehre Gaudheit anführt worden is, un sei künn seggen: Holt! dit Spill gelt nich; Du hest mit Fisematenten spelt. Ik will mal de Korten mischen — So! de Vorhand heww ik, un nu man rut! Bedein' me desen un bedein' mi jenen! un nu will wi mal seihn, ob Du ut den Ganten büst?"

Älwer männigmal, wenn sei nu so as min Fru still un flitig üm mi herümme geiht un för mi allerwegen sorgt un mi in ehre Fründlichkeit nahgiwwt, denn denk ik doch so bi mi: „Schäm' di, dat du mit Hinnerlistigkeit tau Wark gahn büst!" un ik säd nilich tau minen Unkel: „Weißt wat? Ik vertell ehr, wo't mit de dummen Streich vör de Hochtid tausam hängt." — „„Plagt hei Di?" " fröggt min Unkel. „„Jede rechtschaff'ne Kirl möt af un an en

gauden dummen Streich un en gauden Witz maken; äwer hei darw sei nich sülwst wider vertellen, denn dann verliren sei all Beid' ehre Kraft. Ji lewt jo glücklich, dormit wes taufreden.'" — „Je," segg ik, „dat seggst Du; äwer mi is männigmal so tau Maud', as wenn wi noch glücklicher lewen künnen, wenn sei dat Regiment hadd." — „„Min Sähn," " säd min oll Unkel Matthies un läd mi de Hand up de Schuller, „„all dat Glück, wut up dese Jrd mäglich is, föllt meindag nich in eine Hand herinne, begnäug' Di mit dat, wat Du hest. Und wat den Ehestand anbedrapen deiht, hest Du den ollen Jochen Smitten noch kennt? Den ollen Jochen Smitt mein ik, de mit sine olle Fru achtig Johr olt würd, un nahsten mit ehr tausamen an einen schönen Sommer-Sünndagmorrn begrawen würd. Na, de säd mal tau mi — denn ik sülwst verstah nicks von de Sack — „Herr Wachtmeister," säd hei, „de Ehstand is as en Appelbom, dor sitt Einer in un plückt un plückt; äwer de schönsten un rodsten Appel sitten in de Spitz, dor langt Keiner ranne, denn dor is de Natur tau kort tau. Wenn nu Einer unverstännig is un mit Gewalt de Appel krigen will, denn halt hei sik en Staken un hau't de schönen Appel run, äwer ok taunicht un hau't de Telgen dorbi af, woran de besten Dragknuppen för de Taukunft sitten; de vernünftig Mann lett sei ruhig sitten un täuwt bet up den Spätharwst, denn fallen sei em von sülwst in den Schoot, un denn schmecken sei vel säuter." — „„Un dorüm, Jung'" ', sett min oll Unkel hentau un sin oll irnsthaft Gesicht sach ok gor tau truhartig ut, „„kläter Din roden Appel nich vör de Tid von den Bom un täuw bet tau'm Spätharwst — Din wohrt jo nich lang' mehr — un wenn Du Din Fru den letzten schönen Appel bringst, denn vertell ehr ok de Geschicht von Din dummen Streich vör de Hochtid, denn sallst Du seihn, denn freut sei sik doräwer." '

Dat richt'ge Urthel.

In Hamborg, in de groten Seestad wir't!
Da wahnen ok twei Doktors sihr gelihrt,
Un hellschen klauk un woll erfohren, —
Denn Beide wiren all bi Johren,
Düss' Doktors wiren dicke Frünn
So as man so woll selten fünn';
Un drünken wenn't sick maken let,
Bit dat de Wächter raupen bed,
För't Lewen girn 'n gaud Glas Win;

Am Rheine mößt de wuſſen ſin. —
Un manchmal wir't 'm all paſſirt,
Wenn ſei ſo däger hadd'n ſwirrt,
Dat, as ſe wull'n nah Hus nu gahn,
Se kunnen Beid' nich uprecht ſtahn. —
Den Ein' ſin Nam' was Dokter Brand,
Sin Fründ heit Dokter Sülwerſand. —
Beid' wiren äwerein mal kamen,
Un hadd'n 't ok faſt vör ſik namen,
Nah eine lütten Stad tau führen
Wo Koll'rafälle vörkam'n wiren.
Sei ded'n 't för de Wiſſenſchaft! —
Dormit ſe äwer Maud un Kraft
Tau düſſer Unnernehmung kregen,
De Anſteckung ok nich erlegen,
So drünken ſ' irſt veer Buddel Win,
Un packen in den Kutſchſitz 'rin
Noch ungefihr ſöß Flaſchen; —
De Medizin in ehre Taſchen. —
Sei ſetten ſick nu vull Behagen,
In ehren weiken Dokterwagen. —
Nu äwer ſchin de Sün ſo heit!
Un as man ut Erfohrung weit,
So ſtellt ſik denn de Döſt ſnell in. —
De Dokters ded'n 't ok utfinn'n,
Un käuhlten denn bi vullen Draf
Sick mit den Win gehürig af.
Nu wir dat doch 'n narr'ſches Ding,
De Afkäulung was man gering.
Jemihr ſe drünken von den Win,
Je düller treck'n de Hitt in't Hirn. —
Schön angeſüſelt führen S' in de Stadt
Un kehren in bi Gaſtwirth — Rath.
Nu is dat äwer mal för wiß,
Dat dat doch ſihr ſchanirlich is,
In 'n Wirthshus tau logiren,
Un nix nich tau vertiren.
Dortau de ungeſunne Luft, —
Un de gefährl'che Koll'ra Duft.
Dat ſeihn de Dokters ok woll in; —
Beſtellen noch twei Buddel Win! —
Se gahn dornah tau m koll'rakranken Mann,

Un trä'n von jedwer Sid an't Bed heran, —
Denn Dokter Brand un Sülwerſand,
De mößten an det Kranken Hand, —
Doch fäuhlen, wo de Puls 'm geiht,
Ob langſam, or ob ſwinn hei ſleiht, —
Un fäuhlen unner d' Bettdeck 'rüm.
Doch nu was dat för Beide ſlimm;
Benewelt wir 'm de Verſtand. —
So kümmt't denn ok, dat Dokter Brand
Fäuhlt nah den Puls bi Sülwerſand, —
Un Sülwerſaud fat' Brand ſin Hand.
Nahden ſe ſick de Pulsſläg tellt,
Heww'n ſei ok glik ehr Urtel fällt.
Mit wich'ger Min' ſeggt Dokter Brand
Tau den Kollegen Sülwerſand:
„Der Kranke iſt ein arger Wicht!
— Die Cholera, die hat er nicht! —
Weil gar zu viel er hat getrunken,
Iſt er auf's Lager hingeſunken!" —
Un Sülwerſand ſeggt ok tau Brand:
„„College! — Ja! — Sie haben's gleich getroffen!
Auch ich ſeh's klar, der Kerl, — is nur beſoffen!" "

—o—

Wer weit, wo't gaud för is!

Hanne-Fiken wull ik frigen!
De hadd mi dat recht andahn.
Vader, Mutter mößten ſwigen, —
Süß wull ik in't Water gahn! —
Ik was wol arm, doch hadd ik Maud,
Was kräftig ok, ſtark un geſund
Un Fiken ſeggt, ſei wir mi gaud.
Drup küſſ' ik ehr den roden Mund. —
— Schultens Sähn, de ricke Jochen,
Smet up Fiken ok ſin Ogen. —
— Nah 'ne Tid von ein Por Wochen, —
Fünn ik ut, — ik wir bedrogen!! —
— Nu wull'k glik in't Water ſpringen,
Vörher mi de Kehl affniden, —

Nahſtens mi mit Gift ümbringen, —
— Müggt de Welt nich länger liden. —
— „Fritz!“ tröſt min Mutter: „Nümmt as't is!
Wer weit am Enn' wo't gaud för is!“

Ik käuhl mi af. — Bröcht mi nich üm,
Ded mid Kathrinken kör'n. —
Un ball hadd ik 'n annern Sinn.
Ik ſeggt tau ehr: „Leiw Dirn!
Du büſt ſo nett, Du biſt ſo drall,
Büſt gaud un jung un fin.
Weißt ok Beſcheid in Huſ' un Stall;
So kannt mit mi nich Anners ſin,
Dat ik von Hart'n gaud Di bün.
Wiſt Du mi frigen? Magſt Du mi?
Hir is min Hand! Sla' in.“
— „ „Wie Du leiwſt mi, — ſo — leiw ik Di!! —“ “
— Nu kamm n' annre ſchöne Tid. —
— Kathrin' verreiſ' eins nah de Stadt,
Wil ſei dor Fründſchaft wahnen hadd.
It was von'n Dörp ſo wid! — — —
Wi ſwören, wull'n tru uns bliwen!
Ik höll ok faſt an minen Wurd. —
— Dor, — ded ſei mi 'n Breif eins ſchriwen:
„Sei hädd' all frigt! — Durt in den Urt!!“ —
— Nu wull'k tau'n Soldaten gahn,
Or wol gor Matroſe ſpälen.
Wer weit? wat ik noch ſüß hädd dahn!
Ik ded mi hellſchen quälen.
Doch Mutter ſäd: „Fritz! Nümmt as't is!
Wer weit am Enn' wo't gaud för is!“

It nem 'n Wil mi tau verhalen;
Ik wull nu gor nich frigen —
Un make flink mi up de Sahlen,
Ded ok n' Knechtſtäd krigen
In'n Nahwers-Dörp bi oll Burmen Knamen.
Obglik n' oll'n Mann hei wir,
Hadd hei en junges Wiw noch nahmen,
Un höll recht grote Stück up ehr.
De Bur was rik ſatt gaud in Wehr;
Dor, — wurd hei krank un — ſtarw.

Doch wil sin Fru em plog so sihr,
Vermack hei ehr 't Gewarw,
Denn Kinner hadd hei keine nich.
Ik blew bi ehr as Knecht
Un kümmre mi üm Dirn's nich,
Tru Keiner mihr so recht! —
De Fru, de wir en prächtig Wiw,
Ik möggt s' woll girn liden.
Jt ämergöt mi heit den Liw,
Wüßt nich wat't süll bedüden,
Denn wenn sei fründlich mit mi was,
So füng ik an tau stammern,
Un antwurd ehr gor oft verdwas, —
Min Hart füng an tau hamern. —
— Verleden Harwst was it 'n Johr,
Dunn güng s' üm Rath mi an:
„Fritz! — Segg Din Meinung apenbor.
Der Wirthschaft fehlt en Mann,
Min Truertid is nu vörbi
Un ik — bün jung un rik.
Wil Du so klauk, drüm frag ik Di:
Weiß d' Keinen de sick schick?" —
— Ik stünn as Botter an de Sünn'n,
Un tau snür sick min Kehl.
Ik künn mi nich besinn'n,
Ball sach ik gräun, ball gel.
Sei stünn vör mi un lach mi an:
„Je, ja! — Weißt Du denn Keinen?
So'n Kirl as Du! So'n braven Mann,
So einen dauh ik meinen." —
Ik rapp' mi up un seggte lud:
„„Wat fragn S' mi dorüm?
Betahln Sei den Lohn mi ut!
'Nn Mann ward'n Sei wol finnen.
Doch ik bliw nich — Ik kann't nich dauhn? —
Ik gah wit, wit weg.
Ik stürw hir! Kann nich länger rauhn,
Fäuhl so all krank un legg." " —
„Du Dummerjahn! lacht sei un nümmt
Mi sachting bi de Hand:
De Mann, de up den Haw hir kümmt
Is Di doch gaud bekannt? —

Ik hewwt mit vullen Harten seihn,
Dat Du mi leiwst so sihr.
Ik bin Di gaud! Din Hart is rein!
Sallst quälen Di nich mihr.
Ik heww Di leiw! Du büst de Mann,
De mi un'n Haw sall krigen." —
Ik juche up! Treck s' an mi 'ran, —
— Dat Annre, — will k verswigen!! —
— „Fritz!, lach min Mutter: Dei holl wiß!
Sühst Du't nu in wo't gau för is?"

Kureert!

Wi weern ins alltosam bi unsen Hansohm to Besök un da wor denn allerhand snackt vun dit un vun dat. Toletzt keemen wi ok op dat Kapitel vun de Leew un da wor denn vel snurri Tügs an den Dag geben. Op eenmal sä Tante Trina to ehren Mann: „Du, Hans, segg mal, büst du in din Leben ok mal verleewt wesen?"

Dat weer'n snacksche Frag vun'n Fru an ehren Mann, awers se dä dat mit Flit, denn he weer den ganzen Abend noch ni ant Vertellen wen un all dicht vört Indruseln. Hansohm mark recht gut, wat Trinatante in Sinn harr un he antwor darum ok ganz drög: „Ja, min Deern, en eenzi Mal in min Leben, un ik bün gründli kureert worrn." — „Na nu?" sä Tante Trina, un trock de Näs en beten in de Höchd, denn se meen ni anners, as dat he op ehr spitzen dä, „wanehm in denn?"

„Ja, vertell uns dat, Hansohm, vertell uns dat!" beden wi, un he leet sick ni lang nöthigen.

„Ik weer eerst föftein Jahr old, da passeer mi dat Unglück, mi in Schoster Drefot sin Dochter to verkiken. Ik weer domals all so grot as nu, awers banni slanteri wussen un so mager as 'n Stück Holt. Waden harr ik gar ni un min Vadder plegg fakens to seggn: Wenn ik min Sähn Hans en Stang rot Lack int Mul steck, denn is he'n Atbar! — Dat krippeer mi jümmers banne, denn ik heel mi för'n ganzen smucken schirsnutigen Geselln. Ik weer banni eitel op mi sülm. Kunn ik mal bi de Lamp kamen oder ok bi 'n Smoltputt, denn sett ik mi min lang Polkahaar sodenni in, dat se drüppen. Un keen Dag vergeet ik, mi en düchtigen Klacken gröne Seep unner de Näs to smeeren un dat dar in drögen to laten, damit ik 'n Bart kreeg, wil dat, as mi uns Küster sin Krischan, de bin'n Barbeer in de Stadt in de Lehr weer, vertell, so unbanni de

Haar rutdriben schull. Erst na gut veer Weken mark ik, dat he mi anföhrt harr, un as ik em doför mal afjacken wull, da jack he mi gräsi af.

Damals muß ik jümmers jeden Fridag un Sünndag na de Stadt un Botter rin bringen nah Vadder sin Kunden. Da reep mi denn ok ins de Schoster-Drefot an un sä to mi: „Hör mal, min Jung, du kunnst mi ok jeden Fridag en Punter dre Botter bringen!" — „Schoin!" sä ik un reis wedder af. Als ik den eersten Fridag mit min Botter dar int Hus keem, da harr ik meist vör Schreck min Korw fallen laten, da stunn Fiken Drefot vör mi un sä: „Gun Dag!" Gott, wat weer dat förn Dirn — as 'n Prinzeß!

Se weer meist en Kopp lütter un meist noch smucker, as ik sülm, düch mi. Ik denn ok gliks bet ähver de Ohren in se weg. Se keek mi so fründli an un lach mi so blid an, dat ik rot wor, so rod as nüchtern Kalwsblod. To allens, wat se mi vertell un frag, nück ik jümmers mit 'n Kopp un sä: „Ja!" ik harr för allns Gold in de Welt keen „Ne!" to ehr segg'n kunnt. Ik bleev dar wull en ganze Vertelstünn to klänen, dat heet, se dä dat snacken un ik hör to. Gott, wat weer dat för 'n Deern — as 'n Prinzeß! Ik harr ehr allens to Gefallen dohn kunnt, un as se tonöst to mi sä: „Hans!" — denn min Namen harr se sick glicks utbeden, wat mi gräsi smeicheln dä — „Hans, nu mußt du wull gahn, min Jung, anners kummst du bi din annern Kunnen to lat!" — da neem ik min Körw ähvern Arm, mak en Reverenz un full ähvern Drüssel na de Strat rut, allens ut Leew.

Gott, wa weer ik glückli! Wat weer dat för 'n Deern — as 'n Prinzeß! In'n Drav meist leep ik na min annern Kunnen hen, um nöß noch en paar Mal bi ehr Huus vörbigahn to künn.

Dat dä ik denn ok, un as ik dar wull'n Stücker tein mal op un dal gahn weer, da stunn Fiken Drefot vört Finster und lach un nück mi to. Ik reet min Mütz vun 'n Kopp und mak 'n deepen Reverenz, awers as ik ehr dabi so recht verleewt toplinken wull, da schin mi de Sünn in de Ogen, ik trock de Näs gewalti krus un muß düchti prüßen. Na dabi mutt ik denn wull'n ganz drulli Gesicht makt hemm, denn sogar op de Strat kunn ik ehr hartli Lachen hören.

Dat smeichel mi gräsi, dat ik se to lachen makt harr. Ik weer ganz ähverglückli un sehn mi na een, den ik min Glück vertellen kunn. Da full mi Küsters Krischan in Wi weern frili noch in Unfrünn vun wegen dat Afjacken, awers nu kenn ik keen Findschop mehr, ik muß an mi holen, dat ik ni jeden Keerl, de mi bemött, um 'n Hals fallen dä un schreeg: „Minschenkind, wat bün ik verleewt!"

Ik also hen na Krischan. De mak 'n verwunnert Gesicht, as he mi rinkamen segg.

„Du, Krischan," sä ik, „hör mal, ik will di ok nix wedder dohn, lat uns den Strit vergeten: füh, ik bring di Sünndag ok 'n paar fakte Eier mit, sla in!"

Un damit heel ik min Hand hen. Krischan besunn sik ni lang, he speeg in in de Hand un slog sodenni in, as harr he mi twe fette Ossen afkofft.

„Min'twegen lat 't vorbi wen," ſäd he.

„Na du," ſä ik, „ik kann di ok ganz wat Nies vertelln, ra mal, wat?"

„Ja, wa kann 'k dat raden!" — ſä Kriſchan niſchiri nn ſlog dat een Been ünner ſin dre Bokſtaben, um kommoder to ſitten, — „dat kann 'k ja nich weten, man rut damit."

„Nä, ra eerſt mal!" ſä ik

„Na denn, heſt du verlicht en Schruw verlaren?"

„Nä, wat anners."

„Büſt oppen Kopp fullen?"

„Ok ni, wat anners!"

„Hett Magret Strohkiſſen ſick verheirat?"

„Knütt de brennt!"

„Magret Strohkiſſen?"

„Kold, is kold!"

„Heiraten?"

„Knütt, de brennt!"

„Döwel, wakeen will denn heiraten, du doch ni?"

„Heſt raden, kannſt de Bäwerſte warrn, Kriſchan."

„Du wullt — heiraten?"

„Nu mit de Tid. Fört eerſt bün ik man blot ganz grauſam verleewt."

„Du verleewt? — Ha, ha, ha, nä ik lach mi dot — ha, ha, ha!" ſchreeg Kriſchan un heel ſick den Buk vör Lachen.

„Na, wat is dabi denn ſo to lachen?" — ſä ik argerli, — „mi dünkt doch, dat is n ganz eernſte Sak!"

„Nu, man ni glik ſo hitzi!" ſä Kriſchan, „wakeen is denn din Schatz?"

„Fiken Drefot heet ſe."

„Fiken Drefot? — Döwel, dat is ja min Schoſter ſin Dochter!"

„Minſch, wat du ſeggſt, din Schoſter ſin Dochter?"

„Ja gewiß, de kenn ik recht gut, dat is en ſchmucke Deern, de kreeg ik menni mal to ſehen, wenn ik den Ollen putz."

„O Kriſchan!" — ſchreeg ik un föll em vör Freud um 'n Hals, — „Kriſchan, du mußt mi hölpen!"

„Na, tier di doch ni ſo, wanehm bi ſchall ik di denn hölpen?"

„Nu, bi de Frieri! Süh, ik weet ni, wa ſück ik dat anfangen ſchall. Du kennſt ja ſo wat, du büſt ja 'n Stadtminſch un weeßt ſo vel Knäp!"

„Ja, dat is ſo 'n Sak," — ſä min Fründ bedenkli un legg den Finger an de Näs, — „dat is ſo 'n Sak, wa ik mi eegentli ni geern mi afgeben mag."

„Ach man to, min allerbeſte Kriſchan, ik do di wedder en Gefallen."

„Nu denn, wenn du mi jede Wek en Kunterbutſchon vun 'n half Dutz Eier geben wullt, denn ſtah ik di bi."

„Ja geern, de ſchaſt du hemm. Awers nu ſegg, wa ſchall ik dat anfangen?" —

„Dat will ik di ſeggn. Süh, damit ſe dat to weten kriggt, dat du ſe liden magſt, mußt du ehr dat in 'n Breef mitdeelen, denn ſegg'n magſt du ehr dat wull ni?"

„Ne, jo ni, ik wüß ni, waſück ik dat rutbringen ſchull! Awers en — Breef, du, — dat is ok man ſo'n verfluchte Geſchichte, ſo 'n Slag Breef hebbt wi ni bi din Olen ſchriben lehrt."

„Dat is leider wahr. Awers ik weet Rat: Süh, uns Geſell hett en Bok, dat heet: „Briefſteller für Liebende", dat kann ik jümmers för'n Schilling de Wek äwer leent krigen, wenn du dat daran wenden wullt..."

„Jeſes, ja geern! Ik kreg jede Wek twe Schilng vun min Vadder un wat dar notwendi weſen mütt, dat mutt dar weſen."

„Nu, denn kam Sünndag man her un ſchriv em hier af. Ik will em Fiken all geben. Awers vergitt ni de Eier, hörſt du!"

„Dar kannſt de di op verlaten, Kriſchan. Adjüs!"

Kenn Minſch weer vergnögter as ik. Ik dach jümmers, jedereen müß mi dat anſehn, dat ik verleewt weer, ſo äwer un äwer glückli weer ik. Den annern Dag fung ik all glik an, Eier to ſtehlen, un as de Sünndag keem, da reis ik all ganz betiden af, de Eierkunterbutſchon nerrn in'n Korw, dat Moder ſe ni wis wor un twe Schilling in de Taſch.

Kriſchan harr all op mi tövt. He nehm de Eier in Empfang un leet ſik en Schilling geben för dat Bok. Da eerſt gung he rut un hal den „Briefſteller für Liebende". För min annern Schilling verkoff he mi 'n Stück Papier un föß verrußte Stahlfeddern, de banni ſchön ſchriben ſchulln. As de Handel afmakt weer, ſöchen wi ut dat Bok den hitzigſten Liebesbreef rut, de da man in to finn weer, wil Kriſchan ſä, de Deerns muggen dat girn, wenn ehr Friers recht füri weern. Na, da ſeet ik nu en ganze Stunn un ſchreev mit de ollen Stahlfedern, de all föß nicht recht ſchriben wulln, den erſten Breef an dat „heißgeliebte" Fiken Drefot. Kriſchan wull mi ok noch fif bunte Oblaten förn Süſſung verköpen, awers da ik keen Geld mehr harr, weer he ſo gut un leen mi een. Nu ſteek he den Breef denn in de Taſch un verſprok mi, em noch den ſülwigen Dag hen to bringen an ſin Adreß.

Un twe Schilgn armer, awers vergnögter as 'n König, marſcheer ik wedder na Hus.

Den annern Fridag muß ik wedder na Stadt un na min künftigen Swigervadder Botter henbringen. Gott, wa weer mi ſchamhafti to Mod, ik wag gar ni, in ehr Hus rin to gahn. Rin muß ik awers, un ſo fat ik mi denn endli 'n Hart un gung rin.

Fiken kem glik rut un neem mi de Botter af. Ik weer ſo verlegen, dat ik ſe gar ni antokeken wag un man blot eenmal ſchul ik ſon beeten vun de Sit na ehr hen und do ſegg it, dat ſe lachen dä. As ik awers weggung, da ſä ſe: „Hans, wat kannſt du ſmuck ſchriben!" — un dat ſchmeichel mi gräſi.

Vergnögt leep ik hen na Krischan un broch em sin Kunterbutschon hen. Ach un — meist weer ik vör Freud beswögt — da geev he mi 'n Breef un de Breef weer vun dat „heißgeliebte" Fiken Drefot. Ik wag em knapp apentomaken, so 'n Respekt harr ik daför. Endli riskeer ik dat un worr weder äwerglückli. Gott, wat weer dat förn Deern — as 'n Prinzeß. Se schreev mi, dat se sick banni freut harr, dat ik se so girn liden mugg, un se mugg mi ok grausam geern liden, wil ik son lustigen umgänglichen Minschen weer un son smucken Keerl — dat smeichel mi wedder gräsi.

Na, nu gung dat denn so fort, meist en ganz Verteljahr lang. Jeden Sünndag schreev ik en Breef rut ut den „Briefsteller für Liebende", wat mi jümmers en Dubbelschilling kosten dä, un Fridags, wenn ik dat „heißgeliebte" Fiken sehn harr, denn broch ik de Kunterbutschon hen na min Fründ Krischan un kreeg dofór en Breef. Toletz sung me de Sak doch en beten an langwili to warrn, wil dat mit uns gar ni wider keem. Ik harr se all so velmals beden um en Söten un se harr mi em all eben so velmal toseggt, un doch harr ik noch jümmerskeen kregen; denn wenn ik bi ehr weer, denn weer ik jümmers to blöd, se darum to fragen. Wenn ik dat Krischan klagen dä, so sä de mi jümmers: „Du hest Recht, Hans!" — awers son Snack nütz mi ok ni vel, da keem wi ni mit wider. Da schreev se mi endli mal ins, ik schull de neegsten Sünndag, wenn ik mit de Botter na de Stadt gung, to ehr kamen, se weer denn ganz alleen to Hus. Dat dat awers keen Minsch mark, schull ik gliks na de Warksted rinkamen, da stör uns keen Minschenseel.

Endli weer ik denn so wit, awers nu harr ik mit eenmal Angst vör de Sak, un wenn min Krischan Fründ mi ni tored harr, weer ik, löv ik, gar ni hengahn. He versprok mi, dat he mi Sünndag bet na Schoster Drefot sin Dör bringen wull. Dat weer denn ok ja ganz fründschaftli vun em, düch mi.

De Sünndag keem. Mi grau doch en beten; awers hen müß ik ja, anners, harr Krischan seggt, wor ik de „Heißgeliebte" gräsi vertören. Ik mak mi also recht fein, smer min Polkahaar rech schön in mit'n Stummel Licht un gung los mit min Botterkorw ärwern Arm. Eben in de Stadt keem Krischan mi all in de Möt un dat weer ok man gut, denn min Hart seet all in de Büx.

Ik wull eerst mit Gewalt, Krischan schull mit rin un för mi dat Snacken dohn, awers dat gung ni an, bedü he mi.

Wi keemen also endli na Schoster Drefot sin Hus. Krischan mak de Dör apen un stött mi rin. Da nüms sick sehn leet, sleek ik sachten op de Töhn nah de Warksted hen. Ik sett min Korw mit Botter oppen Aben, un stell mi eerst mal vörn Speegel un muster mi noch mal. Dar weer ik eben mit klar, da keem de söte Engel rin. Op de Töhn keem se op mi to un sä: „Sch!" — neem mi bi de Hand un torck mi mit na'n Aben. — „Wes ganz still, Vader is noch to Hus," sä se lis, „sett di dar oppe Tönn dal un sta jo ni op, dat he nix markt, anners sleiht he uns toschann. Na'n Vertelstunn geit he weg, un denn bünt wi ganz alleen. Hörst du, bliv jo sitten."

„Ja, awers wenn de Meister...“ stamel ik angst un bang.

„Daför sorg ik, dat de hier ni herkummt, awers wes jo ganz ruhi un — hier ei se mi awer de Backen, wat mi nu ganz gräsi smeicheln nä — lat di solang de Tid ni lang warrn min Schatz!“

Damit leep se wedder ganz sachten rut. Da seet ik denn nu op min Tünn — Stöhl weern dar ni in de Warksted — un dach jümmers an de „Heißgeliebte“ un ehren Vadder. Bi de Geschichte wor ik allmäli warm. Ik weet ni, dat wor dar so hitt, so bruddi — dat weer frili merrn in Juli, awers so hitt weert, na min Dünken, noch min Dag ni wen. Ik dach eerst, dat et wull keem vun de Angst, dat Meister Drefot mi hier to faten kreeg — awers ik weet ni, mi keem dat meist so vör, as wor dat jümmers duller, denn de Sweet leep man jümmers so vun de Backen. De Vertelstünn müß ok all lang üm wesen, düch mi, un ik fung all, in Gedanken op den verdreihten Schoster to schimpen, dat de ni afrutschen wull.

Da kek ik tofälli mal hen na 'n Aben un vör Schreck weer ik meist beswögt — da leep min schöne gele Grasbotter man jümmers so ut 'n Korw rut, un so dünn as Water. Dar segg ik denn ok, dat de Aben meist glöni weer. Ik also will gau hensprengen, um den Korw vun 'n Aben aftosetten, awers wat verfehr ik mi, da heel mi een mit Gewalt bi de Büx torügg. Ganz verschrocken drei ik mi um, awers ik kann nöms wis warrn.

Da spökelt hier ja wull — dach ich und wull dat noch mal versöken, raftospringen, awers de Tünn wackel un ik bleev darop besitten, as wer ik fasthext oder as harr ik Pick unnern Steert un — Gott, mi gaht de Haar noch jümmers to Barg, wenn ik daran denken do. — Dat weer richti so — ik seet op Pick un ik weer fastpäkt.

Gott, wa weer ik in Angst un ok in Wut, denn nu mark ik, dat Fiken Drefot, de häßliche Deern, mi man blot darum jümmers so gräsi smeichelt harr, um mi recht düchti bi de Näs to riten. Wat schull ik dohn, ik knöp min Büx los, um darut to krupen, awers de seet so stramm, dat gung ni. An Loskamen weer gar ni to denken, un dabi harr ik de schöne Botter för mi, de all wegleep un min'n schön Fell vull tosegg, un denn de gräsige Hitten, dat ik meist beswögen schull.

„Ach Gutt, ach Gutt, min Botter, min Büx, min Botter!“ fung ik an to hulen un de hellen Trahnen leepen mi dabi äwer de Backen. „Wat fang ik an!“ — Toletzt kunn ik mi ni länger bargen un schreeg, so lut ik kunn: „Hölp, Hölp, Für, Für!“

Dat hölp. De Warkstubendör wor apenmakt un wer keem rin? — Meister Drefot sülm.

Harr ik noch Angst, so kreeg ik se nu. Awers geern har ik mit 'n Fell vull vörleew nahmen, wenn ik man blos loskamen weer.

„Wat is hier los?!“ — frag de Schoster basch und keek mi verwunnert an, — „wat wullt du hier?“

„Ach, hölp he mi, ik ſitt hier faſt! Min leewe Meiſter, hölp he mi doch!", — hul ik.

„Wat, faſt?" ſä he un ſeeg, wa unglückli ik da toſeet. Da fung he nu äwer an to lachen, dat de Finſter klern un obwull mi gar ni lachhafti to Mod weer, ſo grin ik em to Gefallen mit.

„Jung", — ſä he endli — „wa kummſt du denn dar hen?"

„Ach Gott, Meiſter," — jammer ik, — „ik heff mi dar dalſett."

„Ja, dat ſeh ik, awers wat heſt du hier in min Warkſted verlaren?"

Na, dar ſett ik. Tum Glücken full mi in, dat he 'n Schoſter weer, un ſo ſä ik denn:

„Ach, min leewe Meiſter, ik wull mi bi em en paar Stäweln beſtellen un da hier nüms weer, ſo dach ik, kannſt di 'n Ogenblick dalſetten, da ward wull gliks een kamen un dar heff ik mi nu faſtſätten. Ach Gott, un min Botter, min Botter?"

Nu ſeeg he denn ok de grote Malähr. He verfeer ſik ok ni weni, dat de Botter ſmöllt weer. He gung nah 'n Aben hen un föhl em an, awer dar ſlog he ok all gliks mit de Fingers in de Luft rum un puß darop. De Aben weer glöni hitt.

„Strami, wat hett denn dat to bedüden!" — ſchimp he, — „Fiken geit ut un de Aben is vull Für, dat kann ik ni klok krigen."

Na, ik harr em dat licht dütli maken kunnt, awers ik wull mi wul wahren.

„Awers wa krigt wi di dar denn wedder raf, min Jung?" — frag he mi, — „da blifft uns ja rein nix äwer, as dat Stück ut de Büx rut to ſniden."

„Nä, ach Gott, nä!" hul ik, „awers da weer keen annern Rat för un ik muß ja ſeggn. He neem en Meß un ſne mi rut.

Dar ſeet ik unglückli Minſch nu mit 'n fotlang Loch in de Büx un 'n Korw vull ſmölten Botter.

Gott, wa ween ik!

Den Schoſter duer dat ok, he ei mi de Backen un ſä: „Wes darum man ni truri, min Jung, din Vadder hett Geld nog, de lett di 'n nie wedder maken."

Dat muß he wull, dat wuß ik recht gud, awers vördem kreeg ik en fürchterlichen Barg Tagel, dat wuß ik ok

Bideß ik nu jommers noch hul un ween, trock Meiſter Drefot mi den een Stäwel ut un neem mi Mat. Dat feil ol noch. Damit neem he mi to gliker Tid Mat to en friſch Jack vull Prügel, denn ik harr ja keen Verlövt, mi Stäweln to beſtellen.

„Dat ſchüllt doch Kalwleddern wen?" frag Meiſter Drefot.

Ik ſä: „Ja," mi weert all eendohn, min'twegen harr he mi ok Tügſtäweln maken kunnt. As dat Geſchäft nu afmakt weer, hal he mi een vun ſin Alldagsbüxen. De ſchull ik antrecken, denn in min Büx kunn ik mi vun wegen dat grote Loch ni oppe Strat ſehn laten. Dat weer ja nu ganz frünſchaftli vun em, awers en Malähr weer dar ok wedder bi, he weer en ganzen korten dicken

Keerl un ik son groten langen dünnen Bengel. Sin Büx gung mi man bet eben äwer de Knee, awers se weer mi so wit, as harr ik 'n Unnerrock an. Dat gung awers ni anners. He snör mi de Büx mit 'n Achterreep um 'n Lif fast, dat se ni afgliden kunn un geev mi min Korw mit de smölten Botter unnern Arm. Nu kunn ik gahn. Gott, wa scham ik mi! Alle Lüd stunn still un keeken mi achterna un de Jungs harr ik noch bet buten de Stadt achter mi. Dat weer 'n Tur, ik verget se min ganz Leben ni.

As ik na Hus keem, dach ik: Du mußt di man erst in de Schün rinsliken, dat Vadder un Moder di ni seht denn kann een vun din Bröder di 'n anner Büx ruthalen. — Ik ga also gau in de Schün rin un — beter harr ik dat gar ni drapen kunnt — un lop jüst min Vadder in 'n Rachen. — De kickt mi eerst 'n ganze Tid verwunnert an, tonnöst schriggt he: „Jung, plagt di der Döwel, wat hest du da förn Kledasch an? !"

Ik wuß vör Angst ni, wat ik seggn schull, un sweeg musstill.

„Kannst du ni snacken? Wa hest du din Büx laten? Ik will doch ni häpen, dat du schutert hest! Wanehm is se?"

Ik knöp min Jack los un lang em min Büx hen. He bekeek se nischiri un worr denn ok glicks wis, warum as ik se ni anharr.

„Mein Gott!" — schreeg he, — „wat 'n Loch, wat hast du makt, wa büst du Sleef wen?!"

Ik fung gräßli an to hulen, un all wat ik sä, so dull he mi ok schüttel, weer: „Pick!"

„Wat is dat Jung, segg mi de Wahrheit, denn schenk ik di 't vorlicht for dit mal."

Ik truw awers de Sak mit dat Schenken ni recht, denn he harr all de Bullenpäs in de Hand. So gut as ik kunn, vertell ik em nu, dat ik op Pick seten harr, un as he mi frag, wat ik in de Warksted verlaren harr, dar log ik Meister Drefot harr mi so vel beden, ik schull doch 'n beten rinkamen und mit em snacken.

Nu kreeg ik denn min Lex, eerst Utschell un tonöst gräßliche Smeer mit den Bullenpäs. Vun de Botter harr he noch gar nix markt. Dat häg mi toeerst, awers as ik bedach, dat de Sak doch rutkamen wor, so dä mi dat leed, dat weer ja een Afwaschen wen. Nu muß ik de Büx denn rin na Moder bringen un de harr ok so'n lichte Hand. Hier keem nu ok dat Malöhr mit de Botter rut un nu geev 't en Lag, Gott, wat kreeg ik 'n Jack vull, se kloppen all beid op mi rum, as schull ik brad warrn.

Endli weer dat afmakt und ik kunn gahn. Denn annern Tag weer Allens wedder gut un ik weer all wedder ganz lusti un vergnögt un na acht Dag harr ik de ganze Sak all vergeten.

Da kam ik nu ins Abends ganz lusti un kandidel vunt Feld to Hus, sung min Leed un dach nix Args. As ik in de Stuw rinkam und frag: „Schüllt wi noch ni bald wat eter?" seh ik dar merrn in de Stuv en Paar wunnerschöne

blanke Stäwel un dabi ſteit min Vadder mit den leidigen Bullenpäs. Op eenmal fulln mi all min Sünden wedder bi. Eh ik Tid harr uttokratzen harr Vadder mi all bi 'n Kragen kregen un merrn in de Stuv trocken.

„Kumm mal her, Jung", — ſä he gifti — „wakeen hett di Verlövt geben ſo 'n Paar feine kalwsleddern Stäweln to beſtellen, wat?!"

Ik ſloog de Ogen dal un fung an to weenen, denn nu, wußt ik, keem dat Naſpill vun de Komödie. Dat duer denn ok ni lang un ik danz mit min langen Been dar rum und min Vadder mak mit den Bullenpäs de Muſik darto.

As de Freud vorbi weer un ik mi de Trahnen afwiſcht harr, da muß ik bichten un nu ſä ik de ganze Wahrheit.

Da kunn awers Vadder un Moder all beid ehr Lachen ni nalaten un Vadder ſchreeg toletzt: „Wakeen harr dat in drögen Pederſilgnwuttel ſöcht! Ik will awers häpen, dat du nu gründli kureert büſt un di för 't eerſte ni wedder verleeben deiſt.

„Ne, min Dag do ik dat ni wedder!" — hul ik, un ik heff min Verſpräken holen."

* * *

„So? un ok as du mi 'n Andrag makſt, Hans?" ſä Trinatante und drau em to.

Hansohm lach plitſch un ſä: „Du, dat is all ſo lang her, dat weet ik wahrhafti ni mehr!" — „Du büſt 'n Schelm!" — ſchull Trinatante un ſtrak em de Baken.

Dat kummt vun dat verdammte Dichten.

As Student, vertell de ol Affkat Möller, wer ik en verdammten Bengel. Min Lebensregel weer jümmers: „Geneet din Leben, ſo lang du jung büſt, dat holt vun ſülm op?" — Dat dä ik denn ok düchti, un in ganz Kiel weer keen flottern Keerl to finn, as Peter Heinrich Möller. Wo't wat uttofreten geef da weer ik ſeeker merrn mank un fakens ins muß ik in't Kaſchott und erbauliche Betrachtungen daräwer anſtellen, dat et ni gut is, wenn de Minſch alleen is. Min Hauptfehler wür awers, dat ik ſo'n olen Hansnarr wür, un jede Schört achterna leep. Dar weer ok keen Dag int ganze Jahr, wa ik ni bet äwer de Ohren verleewt weer, denn mal'n acht Dag in Greten un denn mal'n acht Dag in Trina. Da ik awers äwerall geern leden weer, ſo ſtunn ok jede Dör meiſt vör mi apen. So worr ik ok bi en Kopmann Smidt inföhrt un dat duer ni lang, ſo harr ik dar en bannigen Steen bi int Brett. Dat gung ſo to. De Kopmann ſpeel för ſin Leben gern „Damm" un dar geef dat nu in de ganze Welt keen betern Speler as ik. Darum muß ik denn ok minſtens tweemal in de Wek Abends bi em beſöken. Dat weer jümmers min beſten Dag in de Wek,

wenn ik bi em inladen worr. Na dat harr ok sin affünnerliche Orsak. De Kopmann Smidt harr nämli twe Döchder. Davun weer de een, Mine, en snippsch Gör, eerst elm Johr old, also nix för mi; awers de anner, Dora, weer säbentein Jahr old un schoin, un de paß just vun Oeller to mi. As mi dat jümmers so gung, so keem't hier ok, ik verleew mi glik in de smucke Dcern, un Dora? — — nu, de mugg mi ok bald geern liden.

Wenn twe junge Lüd eerst so wit bünt, denn duert dat ok ni lang un se seggt sik dat. Dat dähn wi denn ok un as se mi ins Abends rutlüchen dä, da fat ik se um un geef ehr'n Söten, un as se sick eerst 'n beten vun den Schreck verhalt harr, da kreeg ik em wedder. Dat harr uns all beid gut smeckt un so probeern wi dat vun de Tid an fakens ins wedder un worrn, so wat man to seggn pleggt, en Brutpaar achter de Hofdör.

To damalige Tid verlangen de Deerns awers mehr vun ehrn Brüdigam as nu, wa se man blot nah ehrn Gehalt fragt. Domals mussen de Friers un tomal son hochstudeerte kloke Lüd as de Studenten bünt, ok fakens ins en schön grot Rimelsch op ehren Schatz. Dat wür dar so Mod un dat duer ok ni lang, da geev Dora mi dat to verstahn, dat ik ehr gar keen gröttere Freud maken kunn, as wenn ik to ehren Geburtstag en schön Leed op se dichten dä. Dat spar mi frili en Barg Geld, awers wasück dat anfangen — da weer Holland in Noth. Ik harr noch min Dag keen so'n Dings makt und weer banni in Verlegenheit. Den ganzen Dag seet ik op min Stuv un dicht. Minsten twinti Feddern kau ik dabi toschann un ik broch keen Vers to Stann. De Geburtstag keem jümmers neeger ran un toletzt harr ik man noch en Dag vör mi, un noch nix opt Papier.

Da geev mi en Fründ den Rath ik müß mi eerst en lütten Krüsel drinken, denn keem dat ganz vun sülm. Ik full em meist vör Freud um'n Hals un gung glik hen un koff mi Rum un Zucker to wücke Gläs stiwen Grock. As dat nu düster worr, slot ik min Dör to, kreeg Papier, Fedder un Black torecht un drunk gau twe düchtige Gläs Grock rünner. Dat hölp. Na'n lütte Stunn harr ik all twe Vers klar, un as de Grook ut weer, harr ik sif un dörti Vers makt un nu düch mi, dat dat wull all genog weer. Ik schreev dat Ding af un mak en Strich darünner; klar weer ik.

Dat weer en herrli schön Rimelsch un mi deit man blot leed, dat ik veer un dörti Vers vergeten heff. Dat awers ik ni de letzte, dat heet de eerste vun de sif un dörti, mi ut'n Kopp kummt, will ik em hier dalschriben.

Gedicht an Dora, als ich sie Strümpfe stopfen sah.

„Ja, um Deiner werth zu werden,
„Flög ich über Meer und Erden,
„Wär's auch bei dem stärksten Sturm
„Ueber den Jakobithurm?
„Ja, ich tanz auf heißen Fliesen,
„Kämpfe mit Kunkel, dem großen Riesen,
„Schwimm durch einen Feuersee,
„Wenn's Dein Wunsch ist, **schöne Fee!**"

So noch veer un dörti Vers mehr un schön kchreeben und alle Wör, wa't op ankeem, doppelt unnerstreken Dora freu sick daräwer ganz gewalti un heel dat för banni schön, so dat ik all neeg dabi weer, den Affaten oppen Hut to steken un en groten Dichter to warrn. Dora vertell mi, dat se Abends, wenn se to Bett gung, un Morgens, wenn se opstunn, toneegst na dat Leed lang, um dat vun buten to lehrn, un bi s o'n Gelegenheit harr se't ja wull mal op ehr Kommod liggen laten.

So weer ik denn ins Abends dar wedder, Damm to spelen. Da seggt op eenmal de lütt Minna, dat näskloke Gör, de sick jümmers vel mit mi to schaffen mak:

„Du, Heinri, fleeg mal!"

„Wat schall ik?" — sä ik verwunnert, „fleegen?"

„Ja, fleeg mal, man to, do dat mal, ik mugg't so geern ins sehn."

„Ja, min Deern, den Gefallen wull ik di wull geern dohn, awers ik kann dat man ni."

„Ach, wat schullt man ni, du kannst dat doch, wenn du man blot wullt!"

„Minna, wes doch ni so mall!" — schull Kopmann Smidt, „wa kann en Minsch fleegen? Scham di wat!"

„Nä, Vadder," — schreeg dat lütt Postür, un bestunn wiß op ehr Stück. „Heini kann dat un noch veel mehr!"

„Na, un watt denn noch mehr?" — sä ik un lach hartli; denn mi swan ok nix davun, wat passeert weer.

„Ja, Vadder, he kann fleegen un op hitte Flisen danzen un dört Füer swömm un mit grote Riesen sick prügeln, wenn Dora dat man blot hemm will." —

„Ik?!" — sä Dora un worr puterrot.

„Ja du!" — schreeg dat lütt Deert, „wenn du dat hemm wullt, hett Heini seggt, denn wull he äwer den Jakobithorm wegfleegen!"

Heilige Genovefa, wat schot mi dat Blut int Gesicht, nu fulln mi all min Sünn wedder bi. Dora leep ebenso dull an. Ehr Vader keek uns beiden an, as wull he seggn: „Hürt mal, wat is dat mit jüm?"

Endli sä Dora verdreetli: „Dat is ni wahr, Minna, du makst Flausen!"

„Dat will'k di bewisen!" — schreeg dat lütt abscheuli Postür hitzi un leep rut de Dör. Dora wull achterna, awers ehr Vader heel se torüg un meen, Minna worr wull gliks wedder kam, se bruk se ni eerst to halen. Dat duer ok man en lütten Stot, da weer se ok all wedder dar un harr en grot Stück Papier in de Hand. Dora glik op ehr los un wull ehr dat wegriten, awers de Ole harr dat all in de Hand.

As he dat en beten bekeken harr, geef he mi dat hen un sä: „Will he uns dat ni mal vörlesen, Heinrich Möller!"

Na, wat schull ik dohn? — De Kopman Smidt weer en höllisch forschen

Keerl un fackel ni lang, dat wuß ik, un so kunn ik mi freuen, wenn'k dar so mi dör keem.

Ik les also alle sif un dörti Vers vör un scham mi ganz gewalti. As ik damit klar weer, stun Kopman Smidt op und sä: „Na, he will wull nan Hus, Heinri, dar mutt ik em wull man rutlüchen." Un ik harr noch gar nix davun seggt, dat ik na Hus wull! Na, ik neem denn min Mütz, um em ja ni to vertör'n un gung rut. Dora ehr Vader gung mit mi bet an de Husdör. Dar lä he sin Hand op min Kopp un sä ganz eernst:

„He is en grot Genie, Heinrich Möller! — awers nehm he sick in Acht, dat he mi ni wedder ävern Drüssel kummt!"

Dat weer fründschaftli nog seggt. As ik nu noch min Mütz afnehmen wull, um höfli „gun Nacht" to seggn, da leeg min Mütz in'n Rinnsteen un ik seet merrn op de Strat un schüer mi de Lenn. Vun Kopmann Smidt weer awers nix mehr to sehn.

Dat kummt vun dat verdammte Dichten.

De krank Schosterjung.

An sinen Schrivdisch satt de Dokter Hall —
He harr en schricklik langen Bort —
Un üm en rüm en grote Tall
Putschenten van verscheden Ort.
He meet mit kloke Ogn nu en jeden,
Un keener wagt en Wort to reden.
Wat kann nich all en Homöopat?
För jede Krankheit wußt he Rath:
Van enen Gran en Dezilljon — up jeden Fall
In twe Quart Water — hülp jo all.
Un all de Lahmen lierten gahn,
Un all de Stummen lierten singen,
De Dowen kregen Urenklingen;
Jo, sülwst den bösen swarten Stor
Wußt he den Ogenblick to stillen,
Un tworsten mit twe lütte Pillen —
Se seghten furtsen scharp un klor.

En Schosterjung, lütt Luta Henn,
In Lübz bi Meester Vagelsang,
De dehr denn nu ok gar to krank.
„De Mann, de kann jo allns kuriren,
Drüm darf ik gar keen Tid verlieren,"
So denkt de Jung, „dor möt ik hen."
Na god. De ganse grote Hopn
Putschenten harr sick all verlopn,
Un Luta kloppt nu an de Dör.
„Herin! — Wer is dor vör?"
So röppt uns Askulaf,
Un nimmt sin siden Käppel af.
Uns Schosterjung, de tredd nu nin.
„Godn Dag, Herr Dokter, ach, ik bün,
Ik bün, ik bün ok gar to krank!"
De Dokter geit de Stuw entlank.
„Wat fehlt di, Sähn? Hest du dat Feewer?"—
„Dat heff 'k mal hadd, dat is all äwer."—
„Verdorwen Magen?" — „Gott bewohr!"—
„Na hast du denn den swarten Stor?" — —
„Ne, kiken kann 'k ganz god," —
„Na, wis mi mal di Tung!"—
„Dor is se." — „De is god, min Jung."
„Jo, dorvan heff 'k ok gor keen Not;
Denn de is tämlik lank." —
„J, Jung, ik meen: se is nik krank.
So so, nu heff ik allns besehn;
Nu gah na Hus, lat mi alleen!"
De Jung, de fangt nu an to roarn
Und roart nu ok ganz jämmerlik:
Herr Dokter, ne! Dat kann ik nik;
Denn sehn se mal, wur lang ward 't wohrn — —
Ach Gott, ik heff den Knakenfraß!
Ach, helpn s' mi up jeden Fall!
S'e weeten doch, dat is keen Spaß!" —
„En Knakenfraß?" fröggt Dokter Hall,
„Je, nun, — de is för mi dat rechte Eten,
Denn töv mal noch en bäten,
Un te mal fix de Kleeder ut, min Engel!
En Knakenfraß? O, Götterfund! —
Wat is nu dit? Infame Bengel!
De Been, de sünd jo karngesund." —

„Wer hett van Been denn ok all spraken?"
Seggt Luta Henn, indem he sick de Ogen rifft,
„Ik meen jo man, dat nix as Knaken
To freten mi de Meister gifft."

Jan Krei.

Ut de Kröhnk vun 1848.

„Kinners, vunt Jahr is ein gräsiges Jahr, aberst auch ein künstliches Jahr. Wißt ihr es all? Wir sünd frei! Wir künnen nu thun un lassen was wir wüllt! das heißt: nich ihr, ihr dumme Jungens, für euch is der Päsel gut. Awers wir, wir freie Bürgers ins Land, wir sünd frei! Sie haben den König sein Regiment abgeschafft! Das thäten sie in Kiel, heut für acht Tage. Un nu wissen 't wir all. Das kummt vun die Eisenbahn, die vun Kiel na Altona fährt. Ja, Kinners, wir sünd frei! Un darvor kann ich heut keine Schule nich gewen. Das künnt ihr euern Eltern nur sagen thun! Heut is keine Schule nich! Behaltet die erhebenden Wörder, die ich gesagt habe, in curem Kopf, daß ihr weißnasige Schlingels auch frei sein künnt, wenn ihr große Bengels geworden sein werden thut! Und nu künnt ihr laufen!"

Düsse schöne Red wor 1848 den eenundörtigsten März holen, un de se heel, wer Jan Krei, bördig ut Madensted, sit tein Jahr Scholmeister in Kattenbarg. Hebbt ji all vun Kattenbarg hört?

Un is mein Vaderland auch klein,
In Kattenbarg soll t' ewig sein!

So singen de Kattenbargers un sünd so stolz op de tein Hüs un söß Katen, de dat ganze Dörp utmakt, as de Dütschen, wenn se singt:

Mein Vaterland muß größer sein!

Na! de Kattenbargers harrn ok wat für den Ord dahn. En Kark harrn se noch nich, awers en Schol sit 1838, un eenstimmi harrn se Jan Krei wählt. Jan Krei weer de Seel vunt Dörp; he weer alle Abend in den Krog und snack de Buerns wat vör, un Sünndags gung he jümmers na Tönning, dat weer de neegste Stadt, dar harr he en Keeshäker ton Fründ. De muß em denn dat allernieste vertelln, wat in Tönning un in de Welt passeert weer, un damit reck he wedder en Woch, denn wat em sin Fründ in twe Stunn vertellt harr, dat smück he opt beste un mit allerlei Döntjes, de he in Böker lesen harr, un kunn so en ganse Woch darop vertellen. Bi den Keeshäker, sind Fründ, harr he ok, as man dat nennt, abbeneert op dat Husumer Wochenblatt, dat alle Woch

tweemal herutkeem, „folglicherweise", as Jan Krei sin Buern klar maken deh, „alle Tage das allerneuste bringen thät." De Keeshäker köff af un to son Rumpschlump ole Zeitungen vun en Gastweert in Tönning, und dar söch sick denn Jan Krei all de Wochenbläd herut un lees de to Hus de Lüd int Dörp vör. Natürli fehlen vun sif Nummern jümmers veer; awers Jan Krei wuß dat de Buern wull to verklaren. „Das kummt," säh he, „vun all das freie Schreiben, was das Husumer Wochenblatt thun thut. Jümmers gegen die Regeerung; un die Regeerung liest jümmers das Blatt vun A bis Z, un find sie denn was damank, was ehr nich gefallen thut, denn konfersirt sie das, oder nimmt sie all die Bläder weg, un denn kriggt mein Freund, der Keeshäker, natürlicherweise die Nummern nich; ne, denn kriegen 's die Keeshäker in Kopenhagen, un dar hab ik keinen Freund mank, un will auch keinen haben nich!"

Dat weer dütsch seggt, un denn schreegen de Buern: „Ja, dat is rech! Vun de Dän wüllt wi keen Husumer Wochenbläd hebbn. Jan Krei is ganz en Keerl as wi em wüllt." Un wenn se denn nah Hus keemen, denn weern se noch ganz vull vun ehrn Scholmeister: „Ja, Fru, das 'n Keerl! En betern Scholmeister harrn wi nich krigen kunnt. De weet wat to vertellen, un dütsch is he bet ann Knaken!"

Un den annern Morgen mussen denn de Burfruens en schöne Wust ut den Rok halen oder en Kees ut den Keller, un den kreegen de Jungens denn mit to Schol, mit en schön Kumplement an den Scholmeister, un dar weer en Kees, de weer awers nich vun en Keeshäker in Kopenhagen, ne! de weer vun en dütsche Buer in Kattenbarg. Un Jan Krei neem denn den Kees, taxeer dat Gewicht, un all as da Punnen weern, sä he to de Jung: „So ist recht! Davor kriggst du auch so un so viel Tage keine Prügel nich!" — Harr Jan Krei en Stücker sif, söß Kees bi 'nanner, denn bröch he de heemli na Tönning to sin Fründ, un verkoff se an em, so dat se beid Vöddel harrn, Jan Krei, de Geld kreeg, ohn wat daför to dohn, un de Keeshäker, wil he de Kees förn halwen Pris kreeg.

De bekannte französche Prosechettenmaker hett vuntjahr mal vun sick utseggt: „Gifft dat Lüd, de ehr Tid nich verstahn hebbt, ik hör nich to de Lüd!" Datsölwe kunn Jan Krei vun sick seggn. He verstunn sin Tid un wuß Nutzen duvun to trecken. So lütt sin Stell ok egentlich weer, so stunn hee sick doch so gut, as he 't man verlangen kunn. För sin Hushollung harr he meist garnich to sorgen. He harr so vel Land, dat he sick en Koh holen un nebenbi noch so vel Korn un Kantüffeln buen kunn, as he nödig harr; allns wat he sunst bruken deh, kreeg he riklich schenkt vun de Buern. För sünstige Utgabn recken de veerdig Daler hen, de he an Gehalt harr; un so kunn he all de Sputteln int Jahr in de Spar- und Leihkaß — oder as Fru Olsen dat nöm, in de Neihkaß — dregen und bruk ok nich de veerhunnert Daler, de sin Fru em mitbröcht harr, antogripen. Dat em de Hölpsquellen — dat heet, de Geschenke vun de Buern — nich utgahn deh, dat wuß he wull intorichen, denn he harr se all in de Tasch un leid se as an en Band. Jeden Abend weer he unner se, un sin Fru mit dat een-

zig lütt Kind, wat he harr oder ok nich harr, — denn de Lüd int Dörp, wo sin Fru her weer, sän, dat hör em nich to — de leet he Abends jümmers alleen to Hus.

Den dörtigsten März det Abends fehl he awers in 'n Krog; — dat weer dat eerste Mal in tein Jahren, de Buern harrn 't nich kleen krigen kunnt. Se meenden, he muß wull krank wesen, un een vun se weer na sin Hus gahn un harrs nafragt; awers Fru Persetterſch weer alleen to Hus un sä, dat ehr Mann na Tönning weer un — wat he noch nümmers dahn harr — bit äwer Klocken föß utbleben weer. De Buern weeren rein däsi; se bleeben bit tein in 'n Krog, awers weer nich keem, weer Jan Krei. Endli gungen se to Hus awers sän unnerwegens to ehren Nachwächter — denn se harrn wirkli en Nachwächter: wenn Jan Krei kamen schull, so schull he em fragen, wat da passeert weer, un wenn 't wat Wichtiges weer, so schull Jan Krei man gliks ton Krogweert gahn, un he, de Nachwächter, schull man gau dat ganze Dörp tohoptuten. Awers de Nachwächter weer glikerwis ok Dagwächter, det Nachts för de Buern sülm, un det Dags för ehr Schap; wokeen kunn 't den armen Mann verdenken, dat he, sobald de Buern in ehr Pug leegen, sick op en Bank sett to slapen, un Jan Krei, de Klocken twe rein as verbistert an em vörbileep un meist äwer sin Been fullen weer, nich wis wor.

Jan Krei keem to Hus an, he stürm meist de Dör, ehr sin Fru em apenmaken kunn, un sä op ehr Frag, wat da passeert weer, nix wider, as: dat is nix för ju Fruenslüd! Denn leep he op na 'n Bädn, da harr he en ol verrosten krummen Sawel; mit de leep he in de Stuw herin, dat sin Fru sick oppen Dod verfehr un lud an to schrien fung. Denn trock he den Sawel rut, leet em blenkern int Licht, wenn he äwerall blenkern kunn, fuchel darmit hen un her un mummel innen Bart, de he nich harr: Tein op eenen Slag. Sin Fru wuß nich, wat em ankamen weer, se meen, he weer verrückt un wull ehr und ehr lütt Seel vun Kind umbringen. Se krop, so wit se kunn, unner de Bettdek, awers slapen kunn se nich, un as ehr Mann endli ganz to Ruh keem, wag se den Kopp wedder ut de Dek to steken. Dar seet he an den Disch, de Brill op de Näs, un lees in de nien Husumer Bläd, de he mitbrächt harr. Vör em op den Disch leeg de Sawel; in de linke Hand stütt he den Kopp, de rechte harr he an de Sawelgriff, un alle Ogenblick zuck he mit den Arm. Darbi lees he as dull un mummel vör sick hen, awers verstahn kunn se nix, as dat he vun „Krieg" snacken deh. Opt letzte Enn fullen ehr de Ogen to, awers se dröm so en förchterlichen Kram, dat se alle Ogenblick tohöch un äwer Enn fohr, awers jümmers seet Jan Krei noch to lesen. Endli weer de Klock föß un Fru Kreisch keem ut de Feddern. Jan Krei seet noch jümmers in de Stohl un harr noch jümmers de Hand an den Sawel, awers he sülm weer indrußelt un leeg mit de Näs vöräwer oppen Disch, grad mank de Zeitungen. As se lisen an den Disch gung, seeg se jüst äwer sin Näs dat Wort: Proclamation! wider kunn se nich lesen. Se gung na de Käk un bött Für an un kak Kaffe; as se awers wedder na binnen keem, weer

ehr Mann opwakt un stunn vört Finster, jümmers noch mit den Sawel in de Hand. As he ehr seeg, gung he op ehr los, seeg ehr eernst int Gesicht, trock ehr na 't Finster un sä mit dumpe Stimm:

„Sühst du das bludigrode Morgenrod?"

„Ja, Vadder, wat schall 't bedüden?"

„Dat is mäglich, meine Katharina, daß das Ding sich so wenden thut, daß das Vaderland in Gefahr kummen un daß das nödig thun thut, daß ich das Vaderland, das durch das bisherige Regiment unglücklich worn is, daß ich 's vertheidigen thun muß. Das aberst hoff ich, daß du das mit Freuden ansiehst, daß ich die Waffen nehmen thu, — wenn das nöthig is, versteht sich. Verstehst du mich?"

Ja, dat verstah mal een, de vun all son Kram, as Krieg un Politik äwerall nix verstahn deit. Un de letzte Wennung weer ehr noch so unklar, dat, wenn se 't ok so wit verstahn, nu doch recht nix verstunn.

„Min Johannes," sä sin Fru, „du büst krank! Du hest ja vunnach garnich slapen; ga to Bett! Du hest ja so lang de Schol nich utsett hatt, lat hüt de Jungens mal lopen; de freut sick, wenn se mal en Firdag hebbt."

„Ja, meine Katharina, allerdings sullen de Jungens vundag laufen, aberst nich weil ich krank bün, denn ich bün gar nich krank, sundern eerst recht gesund. Aberst laufen sullen sie, weil 's heut ein hoher, heiliger, hehrer Festtag is. Verstehst du mich?"

Kathrin verstunn noch jümmers nix.

„Ich gehe jetzt," sä Krei, „in die Schul un laß die Kinder laufen. Bindessen krieg du mir meinen besten Anzug, Frau ich hab wat Besunners zu beschicken. Ik muß bei die Bauerns rund gehn un auch ins nächste Durf, zum Herrn Pastur. Verstehst du mich?"

Kathrin wurr ut dat alles nich klok, awers se gung, den besten Rock ut den Schrank to halen un schüttel dabi mit den Kopp, denn se meen seker, dat ehr Mann en Schruv verloren harr.

As Jan Krei wedder ut de Schol keem, gung se op em to, lä em den Arm umme Nack un sä: „Wat is denn eegentlich passeert?"

„Du weetst dat doch nich?" sä Jan Krei verwunnert, un nu snack he plattdütsch, as he dat jümmers to dohn plegg, wenn he recht inne Fahrt keem; dat Hodütsche weer gar nich rech sin Sak, denn as he noch Snider weer, harr he meis nich een hodütsches Wort spraken. „Du weetst dat noch nich? Krieg, Krieg, Krieg! In Kiel sünd se tohopentreden un hebbt en nie Regeerung insett, un nu gifft 't Krieg! De Dänen ward sick dat nich gefallen laten, un denn mät unser Jungens mit. — Din lütt Jung noch nich!" sett he hento, as sin Fru em ängstlich anseeg, „awers vellich ik, if, din söte Jung!"

Un dabi stralen em de Ogen.

„Ja, if will glicks to Dörp un to uns Paster. Wi wüllt en Landsturm billen, un if stell mi an de Spitz. Lat se man kamen, wi wüllt se!"

Un nu hau he mit sin Sawel herummer un fuchel dör de Luft, dat 't sus. Sin Fru wurr angst un bang un sprung gau torügg.

„Wist du di awers nich eerst balbeeren?" sä se. „Du löppst ja all acht Dag so herümmer. Wat seggt de Paster, wenn du nich glatt int Gesicht büst?"

„Balbeeren?" schreeg he. „Womit? Mit den Sawel? Hahaha! Ik nehm nu keen Mest inne Hand, ok nich dat Balbeermest, büt uns Vaderland fri is. Mesten — dat is Kinnerspeltüg! Foi! Für uns Grote paßt en Sawel un anners nix! Stell mi anne Stelle von tein Keerls as ik bün, un wi wüllt se 't lehren!"

* * *

De tein Keerls weeren bald funnen, un wenn se ok nich jüst son Keerls weeren as Jan Krei, so weeren se vellich noch en beten beter. Den sülwigen Dag noch harr Jan Krei sin Buern op de Been brächt; se wullen all mit un söchen nu allens to hop, wat se to ehr Vertheidigung bruken kunnen. Un dat weern Keerls, tein deftige Maschbuern, mit Knav inne Knaken, un Jan Krei dagegen son lütten wanschapen een, mit lange Haar, kleen vun Statur, mit lange dünne Been, un en düchtigen Kassen op den Puckel. Op de Näs harr he 'n Brill; vel Hals harr he awers nich, un de Kopp seet em meis gans verstecken, awers wenn 't nödig weer, kunn he em utrecken as en Ganner. Un darr seet wat innen Kopp! Vel dumm Tügs, awers ok kloke Ideen, as man se jüst nich in jeden Kopp söken dörf. Dat wussen de Buern ok ganz gut, un darför harrn se em to ehrn General wählt, ja, nich se alleen, ne! dat ganze Kaspel, dat op sin un den Paster sin Bedriev den Scheetprügel op den Nack nehmen wull, harr em to den Öbbersten vunt Regiment makt.

Nun gung dat vun Dag to Dag vörwarts, an Scholholen wurr nich mehr dacht, jeden Morgen, Klock um acht, gung dat Exeeren los, un Jan Krei, as Kummandör, schreeg sick meis de Lung ut de Bost un de Tung ut den Hals. Rechtsch um! linksch um! dat gung em man so vunt Mul, as wenn he inne Schol dat Vaderunser beden deh, un wenn een vun de Buern dat verkehrt maken deh, denn kunn he schimpen as en preißsche Leutnant, un he harr doch man eenmal wücke sehn, as he nämlich in Opdrag vunt Kaspel na Rensborg weer. He muß nämlich de Anzeig äwerbringen, dat dat ganze Kaspel, woto ok Kattenbarg hören deh, sick rüst harr, un dat neegstens ok ganz Eiderstedt mitgahn wurr, un dat se, wenn 't nödig weer, dat mit de Dän ganz alleen opnehmen würren se bruken keen Soldaten, awers Scheetprügels un Sawels, un wat sunstens to en Soldaten nödig weer, daran harrn se keen Aewerflot, un se beedn de Regeerung ganz unnerthänigst, se vun dat Slag wat tokamen to laten. Na, bi düsse Gelegenheit harr Jan Krei denn ok wull en preißschen Leutnant sehn, vellich ok mit een tein Wör spraken, un dat unner düsse tein Wörder ok een paar „Herrgottsacksschwerenöter!" vörkamen sünd, mag wull mäglich sin, ja, Jan Krei vertell gar, dat he mit den König vun Preißen in Rendsborg to Middag eten harr, un dat de em seggt harr, he schull de Kattenbargers velmals gröten, un he harr all

so vel Gudes vun se hört, awers dat se ok Helden weeren, dat harr he noch nich weten; nu schullen se em dat ok wisen, denn wull he ok sülm mal kamen un se besöken.

Na, wat dat andem weer, weet ik nich, awers, as ik all seggt heff, „Herrgottsacksschwerenot" kenn he ok, un broch dat af un to an, wenn 't paß, un wenn 't ok nich paßen deh.

Dat Exeeren dur den ganzen Morgen, un Namiddags fung 't wedder vun vören an. Un Abends endlich, denn seeten se all in 'n Krog bi enanner, un harren de Dören toslaten und beraden sick mit enanner, un Jan Krei föhr jümmers dat Word.

So seeten se denn ok ins oppen Abend int Weerthus un snacken eben hen un her, wat dabi to maken weer, dat de Regeerung noch jümmers keen Gewehren schicken deh; denn mit de Knüppels, womit se eerst dat Exeeren lehrten, kunnen se doch nich gegen den Fiend trecken. Jan Krei seet se in en lange Red utenanner, se schullen em noch mal op Kaspelskosten na Rensborg schicken, vellich — ja ganz gewiß! wurr de König vun Preißen em wedder to Middag bedn, un denn wull he sicks glicks — nich an den König — ne! an de Königin wennen, he weer ja en ganz maneerliche Keerl (un dabi reck he den Kopp wit ut de Schullern herut un keek äwer sin Brill weg), un wenn he man eerst de Königin op sin Sit harr, na! denn — u. s. w.

He weer noch jüst ant Reden, un wücke vun de Buern reepen all dermank: „Ja, he hett Recht!" un Jan Krei mark all, he bruk jüst noch dree Minuten lank, wat he all eenmal seggt harr, blots in anner Orrnung nochmal to seggen, denn würr he se herumhebbn un he kreeg denn nochmal umsünst Rendsborg to sehn: — da mit eenmal baller dat an de Dör nich schlech, un een reep mit lute Stimm: Apen makt!

Herje! sprungen de Buern op un in de Eck, de am witsten vun de Dör af weer. Un denn keeken se sick all an.

„Dat is keen ut uns Kaspel," sä de een.

„Ne," sä de anner, „dat is uns hier noch nie nich passeert."

„Herr Jeses, wenn dat de Dänen weeren!"

„Dumm Tüg! de wüllt sick wol höden, uns in do Hann to lopen."

„Ja, denn is 't vellich de Düwel!"

Jan Krei fat sick to eerst wedder. „Kinners," sä he, wir sünd hier ölm Mann, wat hebbt wi to riskeeren?"

Denn gung he op de Dör to un reep: „Werda? Seid ihr gut Fründ? Wißt ihr 's Losungsword?"

„Ach wat, dumm Tüg," antwor dat vun buten, „wat weet ik vun ji ol Snackeri. Ik bün vun Tönning kamen mit ju Scholmeister sin Fründ, den Keeshäker, de kummt gliks achterna. Wi hebbt ju wat Gräfigs to vertellen. Makt man apen!"

Nu harren ok de annern Helden inne Stuv de Karaaſch wedder, un de Dör wurr apen makt.

„Je, dat büſt du, Klas Knip ?“ ſä de een Bur, „dat harrſt ja man gliks ſeggen ſchullt.“

Klas Knip keem in de Stuv un bald hernacher keem ok de Keeshäker. Dat dur nich lang, ſo ſeeten ſe alltohopen um een Diſch, un hören mit trurige Geſichter to, wie de Keeshäker un Klas Knip vun de eerſte Slacht vertellen, de bi Bau ſlan weer. As dat to gahn plegg, weer dat allens in Tönning ganz anners vertellt woren, as dat wirkli weer, de Dänen weeren nu all in Schleswig un morgen den Dag kunnen ſe ſeker all int Eiderſtedtſche ſin; de beiden Tönninger harren doch juſt äwer Land mußt, un ſo harren ſe dochen gliks vörkamen wullt in Kattenbarg, denn Kattenbarg weer ehr Zion, vun Kattenbarg ut weer toeers dat grote Wort äwer Eiderſtedt gahn: Buern, nehmt den Scheetprügel op de Nack! Se hapen nu, dat de Kattenbargers den annern Dag marſcheeren würren na Huſum un dar en grote Mur opſmiten vun Eer un Klei un darachter Eiderſtedt beſchützen.

Dat weer nu allens wull ganz ſmeichelhaft för de Kattenbargers, awers ſo rechten Kriegsmot harren ſe dochen eegentlich nich. Se harren wull en beten exeeren lehrt un ok wull mal lut ſchregen: Lat ſe man kamen! awers nu ſe würkli kamen dehn — dat weer dochen en ganz ekliche Geſchich, ſo vun Fru un Kinner un Hus un Hof un Veh un Acker wegtogahn, all ap gut Glück alleen to laten un denn na Huſum to trecken un ſick dot na Hus ſchicken to laten. Vellich weer de ganze Kattenbarger un natürli denn ok de ganze denkwürdige eiderſtedtſche Landſturm ut enanner lopen, wenn Jan Krei nich weſt weer. De awers keem nu ant Diskereeren.

„Kinners“, ſä he, „Buern, freie Buern, die ihr ſeid, ji dört nich dat Vaderland nu in Stich laſſen. Nu is es dahin kommen zu zeigen, daß wir 't ernſt gemeint haben, as wir uns erhoben. Na, nu man rut ut uns Winkel vunt Land! Vorderwärts! gen den Feind! Nach Huſum, auf den Wall! — Seht mal, Kinners, eben ſeh ich, dat wir nu gerade dreizehn Mann an dem Tiſche ſein. Halt, halt! ſpringt man nich auf, bleibt man beſitzen! Ja, ich weiß, ein vun uns muß nu ſterben. Aber, bei meine arme Seel! ich weiß auch, wokein! Das werd ich ſein. Ich werde das Glück un die Freude haben, vor das Vaderland in den Tod zu gehen, un, weiß der himmliſche Vader! ich thu das gern! Wolan! Er wird für unſere Frauens un Kinner ſorgen, Er wird ihnen neue Eltern un auch nen neuen Schulmeiſter geben, wenn auch nich wieder ſo gut un verdienſtvoll, wolan, laßt uns aufbrechen noch dieſe Nacht!“

Dat weer en Reed, de deh ehr Wirken. Jan Krei keek ſin Buern an, nu muß he plattdütſch wider reden, ſunſt bleven ſe all ſtumm un de Red keem nich in Swunk. Dat weer awers vör allen nödig, dat ſe ſick all ſülm in de Wut herinner reden un boßen dehn.

„Ja, Kinners, nu gaht man all to Hus, un seggt ju Fruens un Kinner Adjüs un Lebewoll, vellich op Nümmerwedderseihn, un denn kamt to Klocken veer morgen fröh all nah min Schol. Inne Scholstuv kännt ji sick versammeln. Ik gah hen na uns Paster un segg em allens, he mutt 't denn widerdregen, dat morgen Abend de ganze eiderstedtste Landsturm bi Husum tohopen kummt. Ik bün um veer wedder to Hus, un denn geit 't vorwärts na Husum."

„Ja, awers," sä een vun de Buern, „Persetter Krei, wat schöllt wi denn awers mitnehmen? Wi hebbt ja noch jümmers keen Gewehren"

„Ja, dat 's ok wohr!" schreegen de anner Buern, „de Regeerung deit wirkli slecht un undankbar an uns un hannelt unestemeerlich."

„Halt!" schreeg Krei, „keen bös Word äwer unse Regeerung. Kinners! Recht hebbt ji; wi mät Gewehren hebbn un Sawels, anners geit et nich. Fründ Keeshäker, nu giff du en Anslag."

„Nix lichter as dat, antwor de, „wi hebbt in Tönning en ganz Arsenal vull, mehr als dusend Stück, de staht dar gewiß all sit mehr as hunnert Jahr."

„Gut," schreegen de Buern, „denn halt wi uns de!" Weg: wenn ji se man kreegen! Awers de Kummandant vun Tönning hett de Slätel to dat Hus, un de gifft nix heruter, wenn he nich vun de Regeerung Opdrag hett."

„Dat is wedder wahr!" sän wöcke vun de Buern.

„Wat?" schreeg Jan Krei „Wat is denn son Kummandant, und wat sünd wi. Noth kennt keen Gebot! Nochmals de Regeerung to bürrn, dat is to lat; un so warrn wi uns sülm helpen mäten. Buern! wi marscheert vun Nach na Tönning un föddern vun den Kummandanten de Gewehren, un will he se uns nich in Guden geben, denn nehmen wi se uns mit Gewalt, denn stürmen wi dat Arsenal. Morgen schriw ik denn en Breef na Rensborg an de Regeerung, ik bün ja mit de ennzelten Herren bekannt, un bürr ganz unterthänigst för uns um Gnad; de Noth harr uns to den Schritt drängt. Denn nimmt de Regeerung uns dat nich för ungot; daför stah ik ju."

Se reden noch allerhand dör enanner un toletz woren se sick all eeni, de Scholmeister harr all wedder Rech, se müssen det Morgens fröh nah Tönning un sick Gewehren halen.

Klock um veer weeren se denn ok all in de Schol, Jan Krei weer ok all dar; he weer lopen as dull nat neegste Dörp to den Paster, harr em allens vertellt, un de weer denn ok gliks togang sin Dörp un dat ganze Kaspel inne Röhr to bringen.

As Jan Krei seeg, dat all de Buerns tohop weeren, heel he nochmal en lange Red inne Schol vunt Katheder herunner. Dar weer he so ganz an sin Platz dat föhl he un dat föhlen ok de Buern. He vermahn se, eeni to bliben, op dat Kommando to hören, nix na ehren eegen Kopp to dohn un Got un Blot darantosetten.

„Un nu wolan!" sä he toletz, „auf nach Tönning."

Darmit marscheer he ut de Schol un de Buern achterna. Ganz verwun-

nert awers bleev he an de Husdör stahn. Buten vör stunn en Peerd, opsadelt un mit Blöm un Bänner opsmückt, as wenn 't ton Rinkriden gung; un achter Jan Krei schreegen de Buern: För unsen General Jan Krei!

Jan Krei kek sick um un dat Gesich stral vör Stolz und Freud. „Kinners," sä he, „ich verstehe euch! Viele Wörder des Dankes sünd nu nich angebracht un is auch da keine Zeit zu. Aber ich werd euch die Ehre nich vergessen. Vorwärts!"

Un darmit tre he ut de Dör. „Adjüs! Kathrina," sä he to sin Fru, de mit dat Kind vör de Dör stunn, un küß ehr.

„Aufgesessen!" un darmit krabbel he op dat Peerd herop, dat en beten to hoch för em weer. Denn trock he den Sawel rut, fuchel dör de Luft un schreeg: „Nach Tönning! Marsch!"

„Hurrah!" schreegen de Buern, un darmit gung de Reis los.

* * *

Indeß nu de Kattenbarger Buern unner General Krei, un de ganze eiderstedtsche Landsturm so wat to gliker Tid na Tönning marscheerten, keem vun Rensborg en Staffett an den Kummandanten vun Tönning, he mugg de eiderstedtste Buern mit Gewehren un Säwels ut dat Arsenal versehen. De Nachricht vun de verlorne Schlacht bi Bau harr en heel slechten Indruck op de Regeerung makt; se seeg wull in, wa wichtig dat för Land un Landessak warden kunn, wenn de Börger un Bur sick sülm vertheidigen deh, un so wull se vör allen de rike Masch, dat Eiderstedtsche, in Sekerheit bringen. To gliker Tid schull de Kummandant oppassen, harr se em schriwen laten, dat de Buern keen dumm Tüg maken dehn, un he schull ok dat Oberkommando führen.

De Kummandant seet jüst in sin Slaprock bin Kaffe, un äwerlegg sick dat bi sick sülm, wadenni he de Gewehren verdeelen schull, da keem en Ordenanz in sin Stuv rinstört un schreeg: Herr Kummandant, de eiderstedtschen Buern sünd in de Strat un staht all vör dat Hus, wo wi de olen Gewehren opwahrt hebbt, un se wüllt abschlut de Dör apenslaten hebbn, sunsten wüllt se dat Hus stürmen.

De Kummandant freu sick äwer den Mot un lach.

„Giff mi min Uniform un min Degen!" sä he.

Denn trock he sick gau an un gung de Strat hendal na dat Hus mit de Gewehren. Dar stunnen de Kattenbargers.

As de den Kummandanten wis woren, reepen se all: dar kummt he! un General Krei ree op em to, lä de sif Finger anne Hot un sä:

„Herr Kummandant! Wir sünd die Kattenbarger Landwehr, un wir sünd Willens, vors Vaderland nach Husum to gehen gegen die Dänen. Nu haben wir aber keine Gewehrs nich un auch keine Sawels nich. Da kummen wir nu zu sie un wollten sie fragen thun, ob sie uns das Haus da wollten aufschließen thun oder nich. Sagen sie: nein! so habe ich mit Respekt zu vermelden, daß wir das Haus anners auch mit Gewalt werden apen machen."

De hett Karaaſch! dach de Kummandant bi ſick un freu ſick banni, un wil he en luſtigen Keerl weer, de geern mal een Streich utöv, ſo ſä he to ſick ſülm: Töv mal, will doch mal ſehen, wo wit ſe dat driwen doht. Un denn antwor he kort un ſlich: He harr keen Befehl vun de Regeerung un ſo lang he de nich harr, dörs he nu un nümmers nich dat Arſenal apen ſluten.

Jan Krei lä wedder de fif Finger an de Mütz, mak awers en ganz grimmiges Geſich, drei ſin ol Peerd um un ree ohn en Word to ſeggn to ſin Bann torügg. Dat dur ok man ſo lang, da keemen de Buern all in de Röhr un Jan Krei vöran maſcheerten ſe op de Husdör to un maken Anſtalten de intoſtöten.

Töv! dach de Kummandant, ji ſünd brave Keerls, de ſünd alle to bruken; dat freut en ol Soldatenhart mal, wenn he ſüht, dat Karaaſch in ſin Lannslüd ſitt. Daför ſchöll ſe denn ok de Freud hebbn ſick intobilln, ſe harren recht wat dörchſett; ik ſegg ſe nix vun min Befehl.

Darmit gung he op de Dör los un ſchreeg:

„Im Namen der Regierung! Obgleich und ſintemal euer mir eben in nicht ganz üblicher Form und Art vorgetragener und kundgethaner Wunſch und Begehr nun und nimmermehr mit Geſetz und Recht ſich verträgt und übereinſtimmt, ſo ſehe ich mich allerdings dennoch und trotz alledem durch eure Macht und Gewalt hiemittelſt und derweilen genöthigt und gezwungen, nur der Drohung mich fügend, euch hiemit Thor und Thür zu öffnen.“

Un darmit kreeg he en grote Slätel ut de Taſch, ſlot de Dör apen un reep: „Nun, ſo tretet ein und bewaffnet euch!“

„Halt!“ ſchreeg Jan Krei, „Kinners! nich gegen die Regeerung, nein! vor ihr un vor Landesbeſten nehmen wir hiemit Beſitz vun dies Haus.“

„Sie wiſſen doch,“ ſä de Kammandant, „welche Schuld ſie auf ſich laden?“

„Ich weiß das und thu auch die Folgen kennen!“ antwor Krei mit dumpe und verächtliche Stimm.

„Dat 's würkli en Keerl,“ ſä de Kummandant liſen to de Ordennanz, de bi em ſtunn. „Töv! wi wüllt mal ſehn! Wi kriegt em doch noch!“

As de Buern wedder ut dat Hus keemen, weeren ſe meiſt in Iſen bit äwern Kopp. De een harr twe Sawels, de anner twe Gewehren um, un Jan Krei harr ſick twe grote Piſtolen halt, de he knapp dregen kunn.

„Kinners,“ ſä he nu. „Twe mät hier Schildwach ſtahn, bit de annern Buern vun uns Kaſpel kamen, dat de denn ok herin gahn un ſick waffen kanen. Wi annern gaht nu uns uttoruhn un vun Namiddag geit et denn na Huſum. Kinners! hüt is en Dag, den wi nümmers wedder vergeten dörm. Wi hebbt de eerſte Slacht wunnen, wie Buern mit Knüppels gegen Lüd vunt reguläre Linienmilitär. Kinners! Siegers vun Tönning! Vun Namiddag Klock um dree ſünd ji wedder hier an den Platz!“

Klock um dree awers — wer nich kamen deh, dat weeren de „Siegers vun Tönning.“ An ehr Stell keem awers vun alle Kanten de Nachricht, dat de meiſten vör Freud äwer ehren Sieg ſick in de Weertshüs dat en beten to gut

harrn weſen laten, un dat ſe nu int Bedd leegen un utſlapen un vun nüe Heldendaten drömen dehn. Jan Krei weer eerſt ſprüttenraſendull, as he awers mit den Paſter, de nu ok kamen weer mit ſammt alle de Landwehrmänner ut dat Kaſpel, ſnackt harr, da ſeeg he in, vun Dag weer 't doch all to lat na Huſum to maſcheeren. Darum be he den Paſter, em bi dat Oberkummando to helpen, de Wach aftolöſen, na Ornung to ſehn, he ſülm wull buten dat Dohr gahn un de nüen Buern, de da noch ankamen dehn, entgegennehmen un em na 'n Markplatz toſchicken. Toglik ſtell he Wachen ut op alle Siden un Kanten vun de Stadt, un he äwerneem dat Naſehn, ob ſe ok op ehren Poſten bleewen un jeden, de dar ankamen deh, nah Nam un Wohnord fragen dohn.

As Jan Krei vört Dohr riden deh, leepen em all de Jungens vun Tönning achterna, un ok grote Lüd keeken na den poſſeerlichen lütten General un leepen ok en Stück mit, awers ſe harrn all Reſpekt, denn he ſeeg ſo dull ut, un ſin rubberigen Bart, de nu all en Fingerbreet lank meiſt äwert ganze Geſich wuſſen weer, geev em banni veel Anſehn.

Allmäli wurr dat dunkel un de niſchirigen Lüd verleepen ſick un leeten Jan Krei, den ſe nu meiſt ganz un gar allens affehen harrn, wat an em weer, alleen wider ridn. He harr na un na wull meiſt an hunnert Buern drapen, de na Tönning ſick to de Landſturm ſtelln dehn, un ſe all na 'n Markt to ſin Paſter ſchickt. Nu, dach he, kumm wull keen mehr, nu will ik noch mal um de Stadt herummeriden un bi all de Wachen na de Ornung ſehn un denn noch grote Verſammlung halen. As he bi de eerſte Wach keem, ſeet de anne Eer, mit de Rügg gegen en Bom. Heida! wat fohr Jan Krei mit den Keerl af! Vierunßtwanßig Stunden krumm liegen! ſchreeg he, un denn neih he em mit den platten Sawel een äwer de Ribbn, dat dat klatſchen deh. Uns Bur wer awers nich ful. He keek ſick eers mal um, ob em ok nüms ſehen deh un denn äwer Jan Krei her un verneih em ganz gehöri, dat he Au un Weh! ſchrigen deh. „Muß awers nix naſeggen", ſä he to ſin General, as he endli ophör un meen, dat he nog harr. —

„Dat will ik di gedenken!" ſchreeg Jan Krei, uter ſick vör Wut, un denn krop he wedder opt Peerd un ree, zitternd völlDullheit na de anner Wachten to, un ſchimp un ſchandeer. „Un wenn ik wedder wem drapen doh, de nich op ſin Poſſen paßt, un de mi nich glik mit Werda! anropen deit, ſo ſchall de Düwel darinſlan. Den Kerl darachter awers, den wüllt wi uns wull tangen. Töv du man, ik heff di wull kennt, wenn du ok nich ut uns Kaſpel büſt; ſunſten harrſt dut 't ok nich wagt, di an din Scholmeiſter to vergripen. Töv du man!"

„Werda!" ſchreg he op eenmal un heel ſin Peerd an. „Werda! noch en Mal! Giff Antwort oder ik ſcheet ju äwern Hupen!" Un darmit trock he ſin grote Piſtol, de he lad harr, ut den Sadel.

Mit en Mal harr he nämli ſo wat trampen un trappeln hört rund um em herum; wer dat weer, wuß he nich un kunn he ok nich ſehn, denn dat weer to düſter. Jan Krei weer awers ganz uter ſick vör Wut un Dullheit, un meen nix

anners, as dat de ganze eiderstedtsche Landsturm sick gegen sin Leben versworen harr un em nu äwerfallen wull. Awers kunnen 't nich ok all de Dänen sin? Un wenn de 't wecren un he den eersten Dän äwern Hupen scheeten deh.

He span den Hahn.

De Keerls awers, de da bi em herumkrupen dehn, weeren klok nog un harren sick all dukt, dat he se nich sehen kunn, un kropen op alle Veer um em herummer. Wer weet, wat se wüllt! dach Jan Krei. Am Enne snidn se mit ehr Sawels op Kummando op een Mal min Peerd de veer Been af Töv man! ik will se! Un — „Werda!" schreeg he ton drüdden Mal.

Keen Antwort.

Bauz! schot he sin Pistol in de Dunkelheit herin, wo 't em vörkeem, dat een vun de Keerls noch oprecht stahn deh.

Bä! schreegen op eenmal all de Keerls, de da up de Eer herumkrupen dehn; denn keem de een, op den Jan Krei schaten harr, op em to, reet den lütten Keerl vun 't Peerd, smet em op de Eer, sat em anne Kehl un drück de fast to, dat he meist sticken schull, un sett dat Knee em op de Bost.

Jan Krei weer all meist dot. Dat sus em um de Ohren, he hör nix mehr as Bä bä! un denn wedder neeg vör sin Ohren en helle Pip. In sin Dodesangst b.d he en Vaderunser, un denn mach he de Ogen to un dach: nu is 't ut mi di. Sin Besinnung verleet em.

* * *

As Jan Krei wedder to sick keem, denn se harrn em nix ant Leben dahn, de Keerls buten vört Dohr, seeg he ganz verwunnert, dat 't fröh an Morgen weer. He leeg op Stroh un vört Finster weeren dicke Isenstangen.

„Nu sla de Deuwel darin!" schreeg he. „Wat 's mit dit? se hebbt mi wull insparrt." Un damit sprung he op un wull ant Finster lopen. Awers, herje! na mark he, dat se dat eene Been mit en dicke Isenked an de Mur bunnen harrn.

„Wat 's mi dit denn doch man eegenlich, mugg ik denn nu doch wull mal fragen," sä he to sick sülm. „Nu sünd dat ja wull dochen richti de Dänen wesen, de mi äwerfullen hebbn. Dat Rackerwar! Ja, töv man! Ik will züm! Lövt man jo nich, dat ik ju Red un Antwort stah."

He lä sick wedder ruhi hen un simeleer De Sünn keem jümmers höger rop un schien in dat Lock, wo Krei seet. Allmäli wurr dat ok lebenni buten op de Strat.

„Du, kik mal, da binnen sitt de General vun de Scharpschütten", reep dat mit en Mal dar buten.

„Scharpschütten! Däsblas!" antwor en anner, un darmit fung dat buten lud an to lachen.

„In Tönning bün ik noch!" sä Jan Krei to sick sülm. „Dat is Plattdütsch, wat se dar snackt, dat sünd min Landslüd dar buten. Nu kann ik allns klar krigen. Dat sünd de Dänen wesen gestern Abend, de hebbt uns äwerrum-

pelt un hebbt mi, den General, dar buten gefangen nahmen. Denn hebbt se mi mitnahmen un sünd in Tönning introcken un hebbt mi hier fastsett. Och Gott! wat is nu ut min Landsturm woren. Am Enn all dothaut, uns Paster ok!" —

Mitdem gung de Dör apen. Jan Krei heel sick de Ohren to, he wull nix hören vun dat, wat de Dänen em seggn dehn.

De Mann, de dar in de Dör komen deh, weer en groten Keerl mit en langen dicken Bart. He gung glik op Jan Krei to un sä mit dumpe Stimm: „Stah op!"

Jan Krei heel sick noch jümmers de Ohren to un hör nix.

„Stah op!" sä de Sluter noch mal un stött em dabi mit den Fot.

„Jei kann nich tale dansk!"*) brumm Krei verdreetli un drei sick um.

„Is ok garnich nödig!" schreeg de Sluter, un darmit reet he em de Hann vun de Ohren.

Jan Krei kek em verwunnert an. „Du büst en Dütsche?" sä he to üm, „un du deenst nu de Dänen? Foi! Wat wüllt se vun mi."

„Se mät op de Sted mit mi gahn," sä de Sluter. „Se hebbt wat schönes makt. Na, maken se sick man op den Dod bereit!"

„Wat ik dehn heff", antwor Krei fast, „dat kann ik antwurn."

Mit düsse stolzen Wör stunn Krei op un gung mit den Sluter, de em mit Koppschütteln vunne Sit anseeg un dach: De Keerl is wull en Narr.

So gungen de beiden dör en langen Gank un denn bleewen se vör en Dör stahn.

„Hier sünd wie an Ord un Sted!" sä de Sluter. „Un nu — maken se sick bereit!"

Dat weer dat tweete Mal, dat he dat sä. Jan Krei wur doch en beten sunnerbar to Mod. Awers he fat sick en Hart, sett den Kopp fast inne Nack, streek de langen Haar äwer de Ohren un mak denn sülm de Dör apen. Wa verfehr he sick awers un verwunner sick, as he seeg, dat he in en grote Saal tredn weer, de ganz mit Swart utslan weer. Dat seeg grulich ut. He gung awers doch noch drist wider un wat seeg he? Achter innen Saal seet op en hoge Tribün de Kummandant vun Tönning, de he gestern so groff anfohrt har un bi em op beide Siden in en lange Reeg — he wuß nich, ob he waken deh oder drömen — all de eersten un rikften Buern ut sin Kaspel.

„Wat is mi dit?" säh he. „Ik bün verrückt woren, oder ok hebbt se mi förn Grisen."

„Dort bleiben sie stehen, Verbrecher!" reep de Kummandant em to.

„Verbrecher!" schreeg Jan Krei. „Wokein is hier ein Verbrecher. Ik nich." —

---

*) Eegentlich richtig: Jeg kan ikke tale dansk; dänisch, op dütsch: Ik kann keen Dänisch spreken.

„Wir werden sehen. Wissen sie noch, was sie gestern Abend verübt und gethan, so erzählen sie der Wahrheit gemäß.

Un nu vertell Jan Krei sine ganze Fahrt, un keek dabi sin Buern driest int Gesich, indeß de Kummandant sick alle Ogenblick de Hann vört Gesich heel, as wenn he lachen deh.

Als Jan Krei to Enn weer, neem de Kummandant wedder dat Word.

„Sie gestehen also, daß sie zunächst einen Landwehrmann geschlagen."

„Ja, aberst er hatt 's auch redlich verdient un noch viel mehr noch. Un hinternach hat er mir das allns dubbelt wieder gegeben."

„Gut! Nun sagen —"

„Nein, nich gut! Da muß ich gegen protestiren."

„Schweigen sie! Un hinternach ritten sie weiter, und als sie Leuten begegneten, haben sie auf diese geschossen?"

„Ja, nachdem sie auf dreimaliges Werda! nicht geantwurt haben."

„Sie gestehen also ein, daß sie in mörderischer Absicht — meine Herren, sie hören es alle! — den alten friedlichen Schäfer unserer Stadt, als er gestern seine Schafe heimtrieb, überfallen und auf ihn geschossen haben."

„Der Schäfer?" schreeg Jan Krei. „Herr mein Gott! wokeen kunn dat denn ok weten."

„Sie, Verbrecher!"

„Ik meen awers, dat weern de Dänen, oder ok min Landwehrregiment, dat Revolutschon gegen mi maken deh."

„Da sehen sie, meine Herren!" sä de Kummandant to de Buern, „welche leere Ausflüchte er versucht, um die verbrecherische Absicht von sich fern zu halten. Er verschmäht es sogar nicht, auf sie den Verdacht einer Empörung zu wälzen. Der Verbrecher werde abgeführt!"

Jan Krei muß nu mit dem Sluter in en anner Stuv gahn un dar meist en ganze halwe Stunn töbn, denn wurr he wedder herinner ropen, un em sin Urdeel verlesen.

„Nach den alten noch immer zu Recht bestehenden Kriegsgesetzen, denen sie in ihrer jetzigen Stellung als bisheriger General unterworfen sind," sä de Kummandant mit lude Stimm, „wird hiemitttelst über sie der Tod durch eine Kugel verhängt. Bereiten sie sich vor! Kein Wort mehr! Vor dem Kriegsgericht wird nicht lange prozessirt. Morgen früh vor Sonnenaufgang geht die Exekution vor sich. Also: bereiten sie sich vor! Wenn sie es wünschen, werden ihre Frau und ihr Kind heute zu ihnen gelassen, und gleichfalls ein Anwalt und ein Prediger in ihren Kerker geschickt werden, vor denen sie ihr Testament machen können. Schließer! führt den Gefangenen ab!"

„Wat is mi dit?" dach der arme lütte General. „Ik ton Dod verurdeelt, ohne mi vertheidigen to dörm, un verurdeelt vun min Buern, de jümmers so vel vun mi holen hebt? Dat kann ik nich klok kriegen, dar warr ik verrückt bi. Jan Krei weer nich en Stand wesen, en Word heruttobringen, wenn he 't ok

dörft harr, so verbistert weer 't em in 'n Kopp, un he gung as en Lamm, dat to Slachbank föhrt ward, achter den Sluter her un wedder in sin Stuv torügg un leet sick ruhi wedder de Ked anlegen. Denn lä he sick achter äwer int Stroh un dach äwer sin Unglück na.

Unnerdessen weer de Versammlung in den Saal utenanner gahn. Darbinnen harr keen Een vun de Buern dat wagt, en Word to snacken; se harrn all en Angst vört Kriegsgericht, as wenn se sülm all darvör stahn dehn. Se weeren darum ruhi ut enanner gahn, awers buten vör de Dör säen se lisen to enanner: „Wi gaht nu all na 't Weertshus, wo wi gestern Abend all tohopen weeren. Dat geit to wit! Uns Scholmeister schall un kann un dörs nich starben!" —

Un darmit gungen se, de een de, de annern de anner Strat, dat de Kummandant da jo nich marken deh, wat se vörharrn. De awers wuß all lang Bescheed un stunn ant Finster un seeg se na, un dabi lach he ut vullen Hals un heel sick den Buk un sä to sick sülm:

„Nu, nu is 't wit nog kamen! Nu heff ik mi rächt! Süh, dar geit ja uns General sin Paster. Den mutt ik sprekn; de mutt nu to em un em vörstellen, dat he ganz unnerthänig bi mi inkamen muß, un denn schenk ik em dat Leben. Du lütt Racker! mi so inne Möt to kamen gestern Morgen. Dat hest du davun. Nimm di vör mi in Acht!"

Un darmit neem he sin Hot und leep to de Dör heruter un de Strat dal, wo de Paster gahn weer.

Arme Köster Krei! Also so hebbt se mit di spelt? Awers wer toletz lacht, lacht am besten!

* * *

Jan Krei seet nu wedder in sin Lock. He harr de Ogen stier op de Dehl slan un grüwel un snack bi sick sülm.

„Also hüt is min letzte Dag? Gestern noch General vun de eiderstedtsche Landsturm un morgen — dot? Wo is mi dit? Is dat mäglich? Is dat keen Drom? Un vun min eegen Buern verurdeelt? — Ne! dat is nich to begripen. Dar sitt wat achter — ik irr mich nich. — De Kummandant — ja der Kummandant! Gestern Morgen heff ik em so groff behannelt, as ik verlang, dat he dat Hus apen sluten schull. De is schuld un keen anner. De will mi nu umt Leben bringen. Awers — dörs he dat?"

Jan Krei starr wedder en Tid lank vör sick hen.

Dar klopp dat an de Dör; Krei reep: „Herein!"

Denn wurr dat Slott apen dreit, un de Paster ut Krei sin Kaspel keem herinner. He sä fründlich gun Dag, gung op Jan Krei los, schüttel em de Hand un sett sick bi em dal.

„Wie geht es, lieber Freund?"

„Wie 's mir gehen thut? Herr Paster!" sä Jan Krei mit Bitterkeit inne

Stimm. „Wie kann 's einem gehen, wenn ihm 's Mest an der Kehle. Ich zähl die Schläge vun der Klock ins Nebenzimmer, un denk mir bei jedem Schlag eine Wuch verstrichen, gesetzt, daß ich alt wurden wär. Ja, Herr Paster, 's is wahr: das kann rasch gehen. Heute rot un morgen dot."

„Geben sie noch nicht alle Hoffnung auf, lieber Freund! Ich komme just, um ihnen zu sagen, daß noch nicht alles verloren. Es ist noch Rettung möglich, wenn sie sich entschließen, ihr Unrecht von gestern zu gestehen, eine Supplik an das Kriegsgericht einzureichen und vor demselben Abbitte zu thun wegen ihres anmaßenden Betragens von gestern.

„Das thu ich nie un nimmermehr," reep Jan Krei, „ich bin mir kein Böses bewußt, ich habe gethan, was ich vor meine Pflicht un Schuldigkeit hielt. Sagen sie das dem Kummandant, ich wullt lieber sterben als 'nen Kniefall vor ihn thun. Uebrigens, Herr Pastur, hab ich die Todesahndung schon lang bei mir herumgetragen; das hat mir immer bange gemacht, denn ich meint schon, daß ich elend aufs Krankenbett krepiren schullt, un das is keine zu schmucke Idee; aberst nu seh ich die Sach mit ganz andere Augen an. Den Tod durch 'ne Kugel, un wenn man weiß, daß man das Beste gewullt, — vors Vaterland, sehen sie, daß ich das nich so dull finden kann. — Nein, nein! ich bleibe hier ruhig sitzen bis morgen früh, ich laß den Herrn Kummandant vielmals grüßen, sagen sie ihm, und er sullt thun, was seine Pflicht is."

De Paster weer ganz verwunnert un erstaunt äwer Krei sin Mot. Dat harr he em doch eegentlich nich totrut, un wenn he dat rech bedenken deh, so weer em dat sunsten jümmers so vörkamen, as wenn Jan Krei dat ganz verdeutwelt int Mul harr, awer vel wider achter und deeper nich; int Hart, harr he meent, gewiß nich. Nu seig he awers sin Persetter vun en ganz anner Sit; nu seet den dat Mest doch würkli anne Kehl, un dochen fast un stolt! De Paster gung op Krei los, fat em de Hann, drück se fast un sä:

„Min beste Fründ!" sä he, „so is 't recht! se hebbt en ruhig un recht Geweten. Sterben sie nur auch im rechten Glauben! Ne, Krei, starwen schüllt se nich, ik will wedder hen ton Kummandant, he schall se ok so fri laten, sunst mutt ik klagbor warden bi de Regeerung. Mein lieber Krei, auf Widersehn in einer Stunde!"

Un darmit gung he wedder ut de Dör, rein verbistert vör Verwunnerung, awers ok vör Mitleid mit den armen Mann.

Als he awers man eben ut de Dür weer, lä Krei de Finger an de Näs, steek den Kopp ut den Schullern tohöcht, keek plietsch äwer de Brill weg un sä: „So, Herr Kummandant, nu will ik wull mit se fardi warden. Heff ik 't mi doch all dacht, dat se ehr Spaß mit mi driwen wullen. O, wa klok se sünd! Da hebbt se sick an uns Prester makt; dat is een vun de Swartröck, de man allens wismaken kann, wenn man man blots en gottesfürchtig un heilig Gesicht makt De hett den Kummandant denn ok allens lövt, dat versteit sick, un hett sick as Bad bruken laten, um mi herum to krigen, dat ik min Ehr verspel. Na, töben se man,

Herr Kummandant! wer toletz lacht, lacht am besten. Vört eerste wöllt wi noch nix dohn. Dat is ja mäglich, dat ik mi irr, awers je mehr ik nadenk, desto mehr ward mi dat dütlich, dat dat en grausamen Spaß is, de he mit mi drifft. Awers töv! Auge um Auge, Tähn um Tähn! Wat heff ik denn dahn? Un ahn mi sick vertheidigen to laten, lißt he mi dat Urdeel vör un ik schall starben. Un as ik sprok, wat mak he en Gesich! Denn, as wenn he mi opfreten wull un denn wedder, ja, richtig! denn heel he de Hann vört Gesich un dat keem mi vör, as wenn he lachen wull. Na, töv! — Dar kloppt dat all wedder. — Herein! — Dat sünd min Buern, sunst min Frünn, un nu de, de mi ton Dod verurdeelt hebbt. Dat kann ik se ni wedder vergeten."

As de Buern herinkeemen, drei Krei sick na achtern herum, as wull he nix mehr mit se to dohn hebbn. De Buern bleeben verlegen stahn un kratzen sick achter de Ohren un seegen enanner an, un keen een vun se wag dat, ehrn olen Persetter antoredn. Se föhlen alltohop wull, dat se vel an em verschuldt harren, as se sick harrn vun den Kummandant verschüchtern laten un ut luter Angst för sick sülm mit för Krei sin Dod stimmt harrn. — Nös wag dat doch een vun se neeger rantogahn un em lisen to ropen.

„Uns Persetter!" sä he.

„Wer sünd ji?" antwor Jan Krei ahn sick umtokiken. „Wer sünd ji? un wat wollt ji vun mi?"

„Kennst du uns denn nich mehr, Krei? Din Buern un Frünn vun Kattenbarg?"

„Ne," sä Jan Krei, „de sünd ji nich!" Un darbi drei he sick um un seeg se scharp an. „Ne, nu kenn ik ju! Ji sünd ja min Richters wist; ji hebbt mi ja ton Dod verurdeelt. So? un nu kamt ji wull un wöllt sick noch mal freien äwer dat grote Heldenstück, dat ji wedder to ju Fruens un Kinner torügg gahen känt un vertellen: Wie hebbt wenigstens een umt Leben brächt. Recht so! Awers ik bed ji nu, mi alleen to laten un mi ton minsten de paar Stunn Ruh to laten, de ik noch to leben heff."

„Jan Krei!" sä een vun de Buern, de so wat de Öbberste int Dörp weer, „ja, du hest Recht, wenn du so to uns redst. Wi hebbt grote Sünn an di dahn, un kamen nu um di to bedn, dat du uns nich mehr bös wesen wist. Süh mal, du schast ok gar nich starben! Wi kamt vun den Kummandant, di dat to seggn. He wull di dat Leben schenken, du kunnst mit uns gahn un wedder nah Hus, denn mit de eiderstedtsche Landsturm weer dat in düsse Dage ut, denn se kreegen Militär her na Tönning. Un du schust man glik mit uns gahn, he wull ok allns vergeten."

„Dat hett he seggt?" sä Jan Krei un lach vör sick, denn he mark nu eerst recht, dat he richtig raden harr. „Na, wodenni sä he dat denn to ju?"

„Ja, Persetter," sä de Buer wedder, „dat seeg meist so ut, as wenn he an din Stell weer, un as wenn he sülm de Kugel all innen Bossen suten harr."

„Vörn Viddelstunn weern wi bi em vör in de Stuw, we he noch vergnögt

ant Finſter ſtunn un lach, un as wi to em keemen un em ganz unnerthänigſt beeden, he ſchull doch dat Urdeel torügg nehmen un di nich dotſcheeten laten, dar fohr he uns groff an un ſä, wat eenmal utmakt weer, daran kunn nix mehr ännert wardn, un wi harrn ja ſülm dat Urdeel makt. Na, da harr he Recht un wi ſtunn ganz verdußt dor. Da keem uns Paſter herinner un ſnack liſen mit em, un wi hörten, dat he vun di kamen deh. Un op eenmal wor he ganz blaß utſeh as en nüchtern Stück Veh un denn keem he op uns to un ſä, wi ſchulln man ruhig weſen, dat wer man eben ſin Spaß weſt, dat he uns ſo hart ankamen weer; he wull di geern dat Leben ſchenken, un wie ſülm ſchulln de Freid hebbn, di dat toeers to ſeggn, un wi ſchulln di ok geern miteens mitnehmen."

„Dat hett he ſeggt?" ſä Jan Krei. „Na, Kinners, ik will ji allns, wat ji mi to leed dahn hebbt, vergeben un vergeten. Alwers mit ju gahn, dat kann ik nich; dat 's gegen min Ehr. Uu äwerhaupt, warum ſchall 't denn nich för dat Vaderland ſtarwen?"

„Ne, uns Perſetter," antwor wedder de Buer, de dat Wort föhren deh, „ne, wi ſünd ſchuld an dat Malöhr. Wi kreegen alle de Angſt, as de Kummandant bi uns ankamen deh un uns vertell, eben weer de ol Scheper bi em weſt un harr di verklagt, du harrſt op em ſchaten, un denn harr he di fat kregen un di dalſmeten un ſo lang fleut, bit da Lüd kamen weeren, de di rein as dot hier opt Ratshus brocht harrn. Dat kunn nich angahn, ſä de Kummandant, dat du ruhige Lüd ſo äwerfallen dehſt, du mußt vör en Kriegsgericht ſtellt wardn un wi ſchulln ſülm mit em äwer di to Gericht ſitten, un denn ſchulln wi man jo nich glöwen, dat dat mit Mild un Gnad afgahen kunn. Wenn een vun uns vun Gnad ſnacken deh, denn kunn he riskeeren, dat 't em ſülm den Hals koſſen deh. Sühſt du, uns Perſetter, ſo harr de Keerl uns verſchüchtert un uns bang makt, un ſo hebbt wi denn ok dat Urdeel äwer di ſpraken. Alwers nu, eben naher hebbt wi alle Reu föhlt un wi ſünd hengahn un hebbt den Kummandant för di bedn. Na, ſühſt du, wi hebbt dat dörſett, un nu ſünd wie hier, um di aftoholen. Na, ſo kumm mit uns!"

„Ja, ja," reepen de annern Buern, „kumm man glik mit uns!"

„So?" ſä Krei, „is dat ju Ernſt? Hebbt ji denn allns vergeten? Ok wat den letzten Abend in Kattenbarg in 'n Krog paſſeeren deh?"

„Wat meent he?" ſän de Buern liſen to enanner. „Wi weet vun nix."

„Hebbt ji denn all vergeten?" ſett Krei hento, un dabi lach he verächtlich. „Weet ji denn nich, dat ik för ju ſtarwen doh? As min Fründ, de Keeshäker, un Klas Knip bi uns weern un mit uns an Diſch ſeeten, woveel weern wi do tohop an een Diſch? — Dörtein! — Ja, fohrt man in de Höch in ju Angſt! Heff 't denn da nich glik to ju ſeggt, ik wuß wull, een vun uns muß ſtarwen, un de een, de weer ik? Nu ſüh mal een! Nu kamt ji un wöllt dat nich liden, dat 't ſtarwen doh. Wokeen vun ju will denn för mi intredn? Du — oder du! Ne, keen een! Un een mutt ja doch ſtarwen, denn wi hebbt to dörtein an een Diſch ſeeten! Na, un is 't ja wull nog, nu gaht man los un ſeggt ju

Kummandant, wat ik ju all mal seggt heff: dat ik vun em mi dat Leben nich schenken laten wull, he schull mi man dotscheeten, wenn ik 't doch eenmal so verdeent harr."

Dat weer wedder mal son Red, de ehr Wirken deh. De Buern weern all so äwerglöwsch as ole Kaffewiwer, un meenen in Wohrheit, dat, wenn Krei ant Leben bleew, een vun se daran glöwen muß. Ers mak de een un de anner wull noch en Inwennung, denn keeken se sick wedder an mit bedenkliche Gesichter un nös sän se to Jan Krei, wenn he denn abschlut nich leben wull, denn kunnen se em dat ok nich verdenken, denn wenn se 't rech bedachen, denn weer 't ok eegenlich sin Ehr toneeg, vun den Kummandant Gnad antonehmen; un darmit sleeken se sick een bi een ut de Dör.

Jan Krei seeg se mit en verächtliche Blick na un sä halwlud: „Dat sünd also min Frünn? Dat sünd Lüt, de ehr Vaderland vertheidigen wüllt? Gott Gnad dat Vaderland, wenn 't keen betern harr as de."

As de Buern wedder to den Kummandant keemen, frog de glik: „Na, wat sä he?"

„Ja, wat sä he wull! Wi schulln se man velmal gröten un he dank ok velmals, un he wull doch leewer allns bin Olen laten un morgen fröh starwen."

„So schall doch de Deuwel darin slan!" reep de Kummandant in Heidenangst. „Dat begrip, wer da kann, ik nich."

Un darmit leep he op un dal in de Stuv und hau sick vör den Kopp un kratz sick achter de Ohren un tier sick as harr he en Schruw verloren.

Op eenmal wurr de Dör apen reten un Jan Krei sin Fru mit ehr lütt Kind oppen Arm stört in de Stuv rin. Se seeg us as en Lik, un de hellen Trahn leepen ehr de Backen hendal. De Kummandant keek ehr stier an un wuß nich, wat dat to bedüden harr.

Se awers leep grad op em to, smeet sick in de Knee un schreeg, dat klung ton Erbarmen:

„Is dat wohr, dat min Mann starwen schall? Ja, is 't wohr? O, hebbn se doch Gnad un Erbarmen mit mi un min lütt Seel vun Kind! Laten se em leben, laten se em leben!"

„Leewe Fru!" sä de Kummandant, „stahn se op. He schall nich starwen, he wull ja starwen. Ik kann nich daför, ik wasch min Hann in Unschuld. Wat kann ik daför? He will ja nich anners! — Ha! ja so is 't recht! Wenn noch wat helpen deit, denn helpt dat! Ja, leewe Fru Kreisch, gahn se mit ehr Kind to em un bedn se em vun Himmel to Eer, he schull doch man nich länger bliben, he schull sin Leben annehmen. Bedenken se, allens hängt vun se af. Känt se em dartobringen, dat he leben will, denn levt he!"

De Fru Persetterisch dank vun Harten und lach meist wedder, denn se kunn ja nich denken, dat ehr Mann sin Leben würklich nich rett hebbn wull.

„Wenn 't nix anners is," reep se vergnögt, „denn is 't gut, denn is allens gut!"—

Un darmit leep se to Dör herut.

De Kummandant un de Buern lurten en Viddelstunn un noch en Viddelstunn, Fru Kreisch bleev lang weg. De Kummandant weer in Angst, as wenn he op Für sitten deh. Endlich keem Fru Kreisch wedder, awers —

Wat Krei ehr seggt hett un vertellt, ik weet 't nich, awers gewiß harr he ehr de Wahrheit seggt, ganz as em 't umt Hart weer, dat he fast glöwen deh, dat weer allens en grausamen Spaß; se schull man nich bang wesen för sin Leben, he würr nich starwen, awers argern un in Angst jagen wull he den verdeuwelten Keerl vun Kummandant, un wat he denn sunsten noch allens ehr seggt hebbn mugg. —

As Fru Kreisch in de Dör rin keem, mak se en ganz ruhig un eernsthaftig Gesich, seeg stolt den Kummandant an un sä mit ruhige, kole Stimm:

„Herr Kummandant, dat is to lat, min Mann kann ehr Gnad nich annehmen, he mutt starwen. Nu seh ik dat ganz vernünftig in; so is dat recht! Vun se en Gnad antonehmen — ne! de Schann würr he un würr ik ok nümmer dregen känen. Hart is sin Dod för mi un min Kind, Gott in Himmel weet dat, awers wat en holsteensch Wif all dregen kann, dat weeten se nich, awers ik weet dat. Herr Kummandant, laten se dat gut wesen. Min Mann starwt un ik segen em, dat Ehr un Vaderland em höger steit as sin Leben."

Un mit düsse Wör drei Fru Kreisch sick um un gung ahn en Word wider to reden to de Dör rut.

De Kummandant weer rein as behext, em stunnen de Hoor meist to Barg. Dat weer em noch nich vörkamen, so wat harr he noch nich belewt, nich lesen, nich hört, nich drömt. Wer dat mäglich? Son Nätknacker vun Keerl un doch son Held? Un wat förn Rednergav un Mulwark muß he an sick hebbn, dat he Frünnen, Fru un Kind un de ganze Welt to Helden maken un se den Dod verachten lehren kunn. De Kummandant weer rein uter sick vör luter Angst. Dat harr he vun Jan Krei nich dacht, dat de so starrköppig wesen würr un so ruhig un meist lustig in den Dod gahn. He harr Jan Krei förn Narren hebbn wullt, un nu wurr he sülm narrt, un so gräsi narrt, dat et em sin Amt un Brot, ja sin Leben, wenigstens sin Freiheit kossen kunn. Denn dotscheeten kunn he ja Jan Krei op keenen Fall, he muß em los laten, un wenn Krei denn nu an de Regeerung gung mit en Klag, so weer 't mit em verbi. De Kummandant weer rein as vertwifelt, he verflök all den Spaß, den he all in sin Leben mak harr, he verflök sick meist sülm.

„Also he will würklich nich um Gnad beden?" sä he to de Buern.

„Ne, he will starben," sä een.

„Un dar hett he ok ganz recht," sä de anner. „Ik deh 't ok."

„Hol het 't Mul!" sä de Kummandant. „Na 't Recht mutt he ok starben, awers, Gott in Himmel, man hett doch ok en Hart in sin Lif. Ik heff min Levdag noch keen dat Leben nahmen — dat heet, de dörtein nich rekent, de ik in de Slach bi Leipzig dotschaten heff — awers so is 't wat ganz anners! Dar

ſtunn mie de Fiend gegenäwer: he mit dat Gewehr, ik mit 't Gewehr Een vun uns muß daran glowen, he oder ik. Dat weer wat anners! Dar mak ik mi keen Geweten nich ut. Ik ſchot toeers un de Franzos beet in Gras."

„Dörtein Mal na 'nanner?" frog een vun de Buern un lach heemlich.

„Dörtein Mal na 'nanner, ja! dat heet, jümmers en anner."

„Ja, ſo to verſtahn! Weeten ſe wat, Her Kummandant, denn geben ſe uns General Krei en Piſtol un een nehmen ſe, un denn buten opt Markt — weer toeerſt fallt, de is dot. Krei is en ganz despraten Keerl — ſe mägen 't läven oder nich; dat kummt blots op en Verſök an."

„Hol he 't Mul!" ſchreeg de Kummandant. „Ji wüllt mi wull all förn Buern hebbn. Blivt all mal hier, ik will fülm mal rin un ſnacken mit ju General. Son dappern Keerl, de dörf nich unnergahn, un ſchull ik ok min Stell dabi verleeren. Grad wil he will, nu ſchall he eerſt recht nich ſtarben."

Dat duer wull meiſt en ganze Stunn, bit de Kummandant wedder ut de Stuv kamen deh, wo Jan Krei ſeet. As he wedder rut keem, harr he Jan Krei annen rechten Arm un ſnack ganz fründlich mit em. Wer de beiden anfiken deh un keen Ahnung harr, wat ſe dar binnen mit enanner ſnackt harrn, de wuß waraftig wull vör Verwunnerung nich, wat he darvun denken ſchull. De Kummandant, de eerſte Richter vunt Kriegsgericht, de leet de Näs' ſo lang hangen, as wenn he eben een darop kreegen harr, un Jan Krei, de ton Dod verurdeelt weer, drog den Kop inne Nack un ſeeg ſo ſtolt dör ſin Brill, as wenn he Herr un Meiſter vun de ganze Eer weer.

Beide gungen ſe op de Buern to, un Krei gung anner ſe rum un geev ſe all de Hann un ſä, dat he allens vergeten harr, wat da paſſeert weer, un de Kummandant wull en Red holen, awers ſo fardi he ok ſunſten mit dat Word weer, dit mal wull dat garnich rech flaſchen, un he kratz un ſpreeg eerſt en lange Stot vör ſick hen, un denn ſä he toletz:

„Buern vun Kattenbarg! Dar hebbt ji ju 'n General wedder! He is en dappern braven Keerl, dat hett he uns dütli nog ſehen laten. Darum ſo wöllt wi denn ok geern uns Urdeel torüggnehmen un Gnad" —

Darbi keek he Krei an, de em awers en faſten un eernſten Blick toſmeet.

„Ne," fohr he fort, „ne! wi wöllt vun nix mehr ſpreken. Dat is allns vörbi. Ik heff Unrecht hatt. Ju General is en Keerl! ik heff meiſt ebenſo vel Achtung vör em as vör mi ſülm!"

„Kinners!" ſä nu ok Jan Krei. „Ik bün nu wieder unner euch as euer General! Nu aberſt müſſen wir auch weiter vor die Sache, die wir übernommen haben. Wo iſt denn der übrige Landſturm?"

„De is all na Huſum un verſchanzt ſich dar."

„Nu denn!" ſchreeg Jan Krei. „Vorwärts! Denn mäten wir auch hin!"

„Halt!" reep de Kummandant. „So noch nich! Eerſt kamt ji alltohopen mit mi un ſtärkt ſick bi mi mit en Glas Win. Ik heff all en Badn na min

Hus schickt. Slat mi dat nich af! Wi mät doch en Glas drinken op ju General Krei!"

Da holp denn ok keen Reden un Snacken, de Kummandant fat Jan Krei wedder unnern Arm un trock mit em los ut de Dör, un denn mit em de Trepp dal un op de Strat, un se beiden gungen so vertrut lanks de Straten dal, as wenn se ole Frün weern. Un de Buern trocken mit vergnögte Gesichter achterher un sungen: Wi kummen die Suldaten in den Himmel! un all son Stücken mehr.

Als se bi den Kummandant ankeemen, neem de den General Krei bi de Sit un sä to em: „Se verspreken mi also, keen Minsch wat davun to seggen?"

„Se sünd en Narr!" sä Jan Krei, „wer is denn eegenlich angeführt? Se, ik nich!"

Dat duer keen Stunn, da seeten se all um en grote Disch un jedereen harr en Glas vör sick, un de Kummandant schenk jümmers wedder vun nien vull un ansneer se to drinken un to eten, denn de Disch stunn vull vun Töllern mit all de Herrlichkeiten, de in Tönning in alle Il optodriwen weern. Jan Krei seet den Kummandör to Rechten un seeg ut as en Kaiser, so stolt un stiew. Rech lustig kunnen de Buern awers nich wesen, denn se schamten sick, dat se ehrn Persetter tweemal verraden harrn. Nös neem de een vun se, de jümmers dat Reden föhr, sin Glas un heel en lange Reed un bee Jan Krei in Nam vun se all, he schull se dat doch vergeben un vergeten, dat se wedder as fröher lustig un vergnügt un gude Frünn mit enanner wesen kunnen. He schull man seggn, wat he wull, dat se dohn schullen, denn schull he sehn, dat se geern allens dehn, um ehr Schann wedder gut to maken.

Jan Krei antwor kort awers fründlich, he wull se dat nich wider gedenken, aweers blammeert harrn se sick för ewige Tiden.

Da neem de Kumandant dat Word un sä, wat se dohn schull, dat wull he se wull seggn; se schulln man, wenn se eerst wedder in ehr Dörp weern, den eersten Marktdag, dat se na Tönning keemen, em opsöken. —

* * *

Un wat gescheeg denn nu noch?

Den sülwigen Abend noch wor in ganz Tönning elemeneert, un am meisten in den Kummandant sin Hus.

Un den sülwigen Abend trocken de Kummandant un all de Buern mit Jan Krei lanks de Strat, as mit en Pingstoß. Un alltohopen un ok de Tönninger sän: dat 's en Keerl!

Un — tein Dag later weer de Slach bi Sleswig un de Preißen jagen de Dänen ut de Stadt un ut dat Land, un de ganze Eiderstedtsche Landwehr gung ahn en Dän sehn to hebbn, wedder to Hus — un do op en Sünndag Morgen kreeg Jan Krei en grotes Schriben vun Rensborg vun de Regeerung; de schreev em, de Kummandant vun Tönning harr an se bericht, dat he sick as en ganzen

General un Suldaten utwist harr, un se sä em Dank, un he mugg versekert sin, dat se em dat nich vergeten wull. — Dat sülwige stunn den annern Dag in alle Bläder. Un den Mandag Morgen keem de Paster un all de Buern vun Kattenbarg inne Schol, un de Paster lees dat Schriben vun de Regeerung vör un ok en anner Schriben vun de Kattenbarger Buern, dat se friwillig un ut eegen Stücken vun nu an ehren hochverdeenten Persetter Krei jährlich 100 Daler Gehalt un tein Tunnen Korn un 100 Eier un 10,000 Soden Törf geben wulln.

Jan Krei weer äwerrascht äwer alle Maten un heel en lange Red, un — vun nu an weer wedder de ole Fründschop twischen em un sin Buern inne Reeg.

As de Buern awers wedder ut de Schol weggungen, da schreegen se: Hoch lebe unse Persetter un General Jan Krei!"

Een Dammsken Vertelsel.

Een Brüdigam im Mehlsack, oder: Wie et Captain Josep anfing, to eene Froo to komen.

De Kaptain Josep wör bit äwer de Ohren in Märy Stolling verleewt, awer to schüchtern, se to frogen. Mehr as twintig mal schon, harr he sick vörnahm, se bie nächsten Gelegenheit antospräken; awer et wör kurios, sobold he mit ehr alleene wör, legt üm as Blei up de Tunge un konne kien Word doräwer brengen. Na manchem Sinnen und Trachten, wo he dat Ding anfungen sull, günk üm plötzlich een Licht up un he heckte eenen Plan ut, de wi üm nu sülwst vertellen laten. He wull de hübsche Märy sien eegen Person to'n Christdagsgeschenk anbeen. —

Et wör am Abend vörn Christdag, — vertellde de Käptain — ik harr mi recht glatt balbirt un een ganz neen Suth antrocken, un ik seeg so schlick ut, as 'n Striekisen. Nun günck ick henä wee to de olle Wittfro Stolling. Se wörn alle to Hus: se und de dree Deerns seeten bie'n Awen. Wie ik in de Stuve treet, fungen Lissy und Käthy an to lachen, wie nix goes.

„Well nau, dor is ja de Josep! häw ik't nicht segt, he dä noch komen?" reepen se mi alle Beid' entgegen.

„Wat is los, Lissy, wat fählt, wat hebt jie met mi?" frög ik.

„Ei, de Märy häw een Hinkelbeen äwer de Därn hangen, und du bist drunner herin kamen, Josep. Ik will doch wetten, se häw wüst, dat du kamen deest."

Märy wörd fürroth in Gesicht. „Kür doch kien so dumm Tüg, Lissy, ik hebbe an so wat gar nicht dacht."

„Strit et doch nich af, Märy," fünk no Käty an, „ik häw di't ja sülwst dohn seehn — un du hörst nu den Josep to, so gewiß et wat."

Nu har ik goe Gelegenheit hat, mit de Froge grad herut to plumpen; awer Märy sög so verschämt ut, und wörd so äwer und äwer roth worn, dat ik mi kien Harte faten kunne. Ik steg stillschwiegend up'n Stohl, langde dat Hinkelbeen un stak et in de Tasken.

„Wat wullt du mit den ollen Knacken in'n Tasken, Kaptain?" frög Märy.

„Upbewahren will ik et, so lang ik läwe, as'n Christdagpräsent vom schönsten Deern in de ganze Stadt," antwortete ik. As ik dat sä, wörd se noch veel mehr roth.

„Na, Kaptain, schämst du die nicht, so wat to seggen?" un dobi blickde se mi so schelmisch an, dat mie't ganz warm um't Harte wörd.

„Josep," sä Lissy, „du most de Märy nu ock een Christkindchen gäwn, dat se ehr Läwen lang upheben schall."

As ik jung wör," fünk nu de olle Froo an, „da harrn wi 't in Gebruk, use Strümpe uptohangen, und—"

„Ei, Moder," reepen de Deerns, „well wör denn so von Strümpe snakken?" —

„Awer Fiddelstück," sä de olle Froo, „mit joe Dorheet — ik mog doch wäten, warum 't letzte wesen schall, van Strümpen to snacken? Awer hütigen Dags sünd de Lüe so awerzärtlich, dat se sick schämt, een Saake bien rechten Namen to nöhmen, un se sünd doch nicht een Bit bäter, as de Lüe vör Dellers wörn. As ik so jung wör, as du, Kind, da hüng ik Abends mine Strümpe up un am Morgen wörn se vull mit luter Christdagspräsenten.

De Deerns lachden, dat ehr de Thränen äwer de Backen läpen.

„Nevermind," sä Mary, „Kaptain schall mie schon wat gäwen to'n Christkindchen; nich Kaptain?"

„Gewiß," sä ik, „ik will doch hollen, wat ik versprocken hebbe, — ik hebbe schon wat in Bereitschap för die Märy; awer et is so grot, dat et een dree Buschelsack nimmt, um et to hollen. Wenn du mie nu verspreckst, dat du et dien Läwenlang hollen wullst, so schast du 't morgen fröh hebben."

„Well, Kaptain, da is mien Hand ik verspreck die't."

„Nu," sä ick to de Lissy und Katy, „jie sünd Tügen, jie hebt usen Akkort hört."

„Ick willt gewiß got upheben — awer wat is et denn?" frög Märy.

„Never mind," sä ik, „hang den Sack man up, un morgen fröh schast du 't woll utfinden."

„Un is't gewiß, dat du wat in den Sack döst, wenn ik et uphange."

„Ja, wenn du mi verspreckst, dat du 't naher dien Lewen lang behollen wüllst."

„Well, ik will, Josep, denn ik denke, du wüllst mi nix anbeen, dat det Behollens nich werth ist."

De alle Froo wör unnerdessen up den Stuhl inschlaapen, un da de Uhr äwen 9 schlög, so sä ik gute Nacht un günk na Hus.

Ik töwde bit na Middernacht, wo ik denken konnte, dat se Alle in Bedde wören; dann schleek ik mie dör dat Hinterdörn in Gaarn ant Hus, un richtig, up de hintern Porsch bummelte een groten Mehlsack, de mit 'n Strick an een de Querbalken festmaakt war. He höng to hoch, üm goet darin to kamen; awer ik wör entschlaten, mi nich utdohn to la laten. Ik nehm en paar Stöhle un stellde se up de Bank; nun löt ik mi an den Strick ganz sachte in den Sack hinunner. Wie ick drin wör, fünk he an, hen un her to schwingen, un dröp de Stöhle, de mit mit eenem grüligen Gepolter herunter föllen. Niemand wörd jedoch dör den Lärm wach, as de grote Hushund, de wi unsinnig nu im Hof herüm sprünk un beh, as of he alles verrieten wull. He schnüffelde überall herüm; awer ik drückde mi im Sack tosaamen un hölt mi so stille, wie de Katte, wenn se up 'n Mus luert. He wörd ok bold wedder ruhig. De Nacht wör kalt un stürmisch, un de olle Sack wörd van Winde boll im Kringel herumdreiht, boll hen un herschwungen; ik wörd ganz schwimerlich davon, föhlte wie wann ik de Seekrankheit hädde. De Tähne klapperten mi im Munde tosamen, as wenn ik et kolle Fewer har, den ik trorde mi nich, mi veel zu bewägen, weil ik bang wör, de Strick mägde bräken un ik herunner fallen, wat ganz gegen mien Plan wäsen wör.

Ik dachde, de Tag wull nimmer kamen; wör ik nich so gloetheet in de Märy verleewt wäsen, ik glöve, de Nacht wör ik verfroren; denn det eenzige warme Stück in mien ganzen Liewe wör nu noch min Harte. Awer wat geschütt? Wie ik so in mien Sack hocke un mie dör dat Denken an de Märy warm to hollen versöke, föhrt de Schinder den ollen Mingo wedder up de Portsch; de fänk nu an am Sack to schnüffeln nu een Jagd to maken, as wenn he eenen Foß upspört har, un Wau! Wau! Wau! günkt dat Bläken up eens los. Nu fünk he gar an, gegen den Sack to springen. „Pack die, Mingo!" reep ik öm to, awer ganz liese, um van Niemand im Huse hört to werden; awer Wau! Wau! Wau! wör alles wat he sä. „Wullst du nu gliek weg gaan, du Schlingel!" reep ik in halwer Dodesangst, denn mi wärd bang, he mögde bieten; awer et hölp nix, un he klaffte in een Stück fort. Ik woll't nu met goe Worre probeeren. „Komm, Mingo, komm, mien goe Fellow!" sä ick, un wisselde üm ganz sachde; awer prost de Mahltiet! he blew up de Wacht un lärmede de ganze Nacht dör. Ie dörft mie't glöwen, dat ik frah wör, as ik de Hahnen kreihen hörde, woran ik markde, dat et bolle Dag wäsen mößte; wenn ik een Stunne länger in den Sack har bliewen most, ik glöwe, ik wör nümmer lebendig herut kamen.

De olle Froo wör de erste, de up de Portsch keem. „Wat Dusend hew de Josep dor in de Märy eern Sack dohn?" sä se. „Et mot wat Lebendiges

wäse, oder de Mingo deeh nich so husen." Se günk wedder in't Hus, de Deerns to ropen. Ik schüddelte, as wenn ik dat Fewer här, awer ik probeerte ganz still sitten to bliewen. Bolle keemen se All up de Portsch, un bekeeken den Sack van achtern un vörnen, trorden awer nicht, et antorögen.

„Wat in aller Welt kann da drin wäsen?" frög de Märy.

„Et is wat Lebendiges," sä Lissy: „kiek, et bewägt sick!"

„Komm, Lissy," sä Käty, „wie wöllt den Sack losmaken un langsam herunner laten."

„Awer paßt up, dat jie em keen Schaden doht," sä Märy, „well weet wat drin ist!"

De twee Deerns steigen nu up de Bank, makden den Strick los un leeten den Sack sachte herunner. Se möken gewaltige Ogen, as ik nu so ut de Sack krabbelde, denn ik wör van Kopp to Föte ganz witt van Mehlstoff, wat mie ganz unkenntlich mak.

„O mei!" schreid de Märy, un schlög de Hände ämern Kopp tosaamen, „et is de Kaptain sülwst."

„Ja," sä ick, för Lieb' un Külle schüttelnd, „ik bin't sülwst, Märy, un nu denk an dien Verspräcken, dat du mien Christkindchen all dien Läwedag beholen wullst."

De Deerns wullen sick schier dod lachen äwer den Spaß, un mehnten, se wullen den Sack nu an jeden Christdage uphängen, damit för se ock een Mann dorin schlupen dä. Märy lachte düchtig mit, un sä ganz fründlich to me: „Well, ik stick to mien Word," awer dat Blut schöt ehr doch dabie in de Bakken. Wie schön sach se ut, as se dat sä, un wenn ik to eenen Istappen froren wör, een Blick in ehr fründliches Gesicht här mie wedder uptaut! — Een paar Dage no düsse Begebenheit worden wie getroet, un sietdem läw ik mit miene Märy glücklich. Et hev mie noch niemals rent, dat ik ehr to Liebe eenmal beinahe in eenem Mehlsack erfroren wör

Dat besondere Kennteeken.

Op't Paßbureau keum neulich mal
En Mann, de heet Jan Kruus.
En bitten wacklich op de Been,
So'n bitten in de Sus.
Duhn weur uns Jan nu grade nich,
Doch nüchtern ok nich recht,
He harr so'n lüttjen in de Snurr,

Wie man op plattdütſch ſegt.
De Herr Beamte neum den Mann
Recht ſcharp ſick op't Viſir
Un frag em recht von baben raf:
„Wat ſeuken Se denn hier?“ —
„En Paßkart;“ ſegt uns Jan ganz bron,
De dicht an't Pult ran gan
Un da ſick Meu geef, ſo recht grad
Wie'n Grenadier to ſtan,
Un wat nu de Beamte weur,
De ſchreef denn in de Kart,
Wie Jan von Näs un Mund utſeeg,
Von Greute un von Bart,
Beſchreef ſin Ogen, ſin Geſicht,
De Farf von't Haar, ſin Hand,
Und baben öber op de Kart
Schreef Namen he un Stand.
Un as he all dat utfüllt hett,
Mit grote Pünktlichkeit,
Kumt endlich he an de Rubrik,
Wo öber ſchreeben ſteit:
„Beſondere Kennzeichen ſind.“ —
He keek den Jan ſick an
Un meuk 'n Strich in de Rubrik,
As he nix finn'n kann.
Doch kum hett unſe Jan dat ſehn,
Da ſegt he argerlich;
„Dat 's falſch, ik heff, bün 't hüt ok duhn,
Nich alle Dag en Strich!“

Dat Impfen.

„He Clas, holl ſtopp, wat lopſt Du ſo,
Wat gift't?“ — „Ik heff keen Tid,
To neegen hett he mi beſtellt
De Klock is bald ſowid.“ —
„Wo wullt Du mit den Jung denn hen?“—
„Na'n Docter Likenſteen,
De Jung de is ja noch nich impft,
Und dat ſall hüt geſcheh'n.“ —

„Wat impfen, Kuckuk, plagt he Di!
Meenst Du denn, dat dat schützt?
Heur Du, bi Smidt sin lüttje Deern
Hett't nich vor'n Sosling nützt.
Nee, blif mi mit de Impferee
Man tein Fot af von't Lif,
Dat is de reine Swindel Clas,
Dat gleuf ik fast und stif.
Süh Smidt sin Deern, dat weur en Gör,
De Backen vull und rund,
Un wie gesegt, en fixes Kind,
So munter un gesund.
Da ward se impft, — de Docter sä:
Dat Impfen, das is got.
Wat meest d' nu wol? — den nächsten Dag
Da weur de Deern all dut!"—
„Na nu," säg Clas. „Jawol," segt Jan,
„Ut't Finster full se rut,
Dree Stockwark hoch un op de Stell
Weur't mit eer Leeben ut.
Nee, ga mi mit dat Impfen los,
Denn Swindel is dat doch;
Un wär den Smidt sin Kind nich impft,
Süh, Clas, denn leef dat noch!"

Adam und Eva.

Lütt Fiken mit Mariken seet
Ganz ibrig vor en Bibel
Mit Biller in; de weurn' jem neet,
Un scheun as in de Fibel.

Den Text den hebt se nich studirt,
Se kunn'n ja noch nich lesen,
De Biller hebt jem amusirt,
De sünd so nüdlich weesen.

De Beiden har'n dat bannig hild,
'T holl garnich op dat Högen,

Doch hebt ſ' den Sinn von manches Bild
Nich recht tofaten kreegen.

De Näſ hebt ſe op düſſe Wiſ'
Ganz deep in't Bok rinſteeken,
Den Sündenfall, dat Paradies
Andächtig ſick bekeeken.

Dat allereerſte Ehepaar
Dreug weder Schört noch Kittel,
Nakt weur'n ſe afmalt, ganz un gar,
Von Tüg ſeeg man keen Spittel.

Recht nipp keek uns lütt Fiken to
Un ſä ganz ſelbſtvergeten:
„Wer is nu Adam, wer ſin Fro,
Dat mug ik doch wol weeten."

Mariken keek lütt Fiken an
Un ſä: „Dat weet doch Jeder,
Dat man dat **ſo** nich ſeggen kann,
De hebt ja noch keen Kleeder!"

Wo de Eier herkamt.

In Kikriki — dat is en Dorp,
Berühmt dorch Heunertocht,
De Lüd hebt dat in Heunerkram
Am aller widſten brocht.
So'n Hen ut Kikriki hett kum
Een von eer Eier klar,
So durt dat tein Minuten blos,
Rutſch, is en friſches dar.
De Schulz von't Dorp, de aber kenn
De Sak nu up un dal,
Sin Heuner legt den ganzen Dag
Twee Eier mit'n mal.
Ji gleuf dat nich un meent am End,
Ik ſnack hier nich recht klok,

De Schulz hett mi dat selber segt,
Wenn de lücht, leeg ik ok.
Dat Dorp dat is nu just nich grot,
'T is man en lüttjes Nest,
Sid fif un twintig Jahr weur hier
De selbe Paster west.
De Mann de weur hier sehr beleeft,
De Fronslüd wull'n em gern
So to sin Jubiläumsfest
En lütt Geschenk verehr'n.
Den Schulz sin Fro neum't in de Hand,
De arrangirt de Sak,
Sä to de Annern: „Paßt mal op,
Heurt to, wie ik dat mak.
Mit't Geld hollt uns de Mannslüd knapp,
Da schickt wi nicks von mit,
Den Paster is't genog, wenn he
Den goden Willen sütt.
En jede gift wat just to Hand,
Wat se entbehren kann,
Damit't en bitten rasch gan deit,
Fang ik glik selber an."
Un damit ropt se den Johann,
Dat weur de jüngste Knecht,
De broch en Korf un da herin
Hett f' dree Dutz Eier legt.
Mit düssen Korf lopt nu Johann
In't ganze Dörp umheer
Un fordert all de Fronslüd op:
„Wenn't noch so wenig wär,
En Kleenigkeit mug Jede doch
In düssen Korf rin dohn
Vor den Herrn Paster." Kreeg he wat,
Sä heuflich he: „Gott's Lohn."
Natürlich keek eerst Jede to,
Wat in den Korf all leeg,
Un as de Nächst' den Schulz sin Fro
Er dree Dutz Eier seeg,
Da legt so noch en Dutz dabi,
Klappt rasch den Deckel to,
Un wat de Drütt' un Veerte is,
De makt dat grade so.

Denn Eier hett en Jede hier
J'n Dorpen riklich hat.
De weur'n hier billig. Geef man denn
Nich veel, geef man doch wat.
Na endlich is de Korf denn vull,
Un unse Knecht Johann
Kummt feierlichst mit sin Geschenk
Bi den Herrn Paster an.
Bestellt en Gruß von't ganze Dorp,
Makt dabi mit Maneer
En Kratzfot achterut un sett
Den Korf dal an de Eer.
De Paster nimmt den Deckel af
Kikt in den Korf herin
Un as he all de Eier sütt,
Ropt he Fro Pasterin:
„Sieh', Lottchen, das ist was für Dich,
Der ganze Korb ist voll,
Ich weiß ja gar nicht, wie ich dies
Jemals vergelten soll.
Johann, der Schulzenfrau sag' nur,
Gefreut hätt' ich mich sehr,
Wo kommen nur, ich fass' es kaum,
All diese Eier her?!" —
„Ach Gott, dat is am End nich slimm,"
Hett uns Johann nu segt,
„De Eier hier, Herr Paster, hebt
De Frons tosamen legt."

De Perpentikel.

Ol Mutter Prahl weur ganz verzagt,
Er Uhr wull nich mehr gan,
De leup nu meist all foftig Jahr,
Mit een Mal bleef se stan.
De ole Perpentikel hung
Ganz still un stif hendal,
Un stott se em ok teinmal an,
'T weur alles ganz egal,

Denn sä he heugstens „tick“, un „tack“,
As eener de woll will,
De't aber nich vollbringen kann,
Un endlich stunn he still.
De Olsch de schüttel mit'n Kopp
Un sä ganz argerlich:
„Mut doch na'n Uhrenmaker hen,
Ik selber krig em nich
In'n Gang un ehr ik an de Klock
Mi wat verdarben do,
Geef ik den Uhrenmaker en
Paar Sülbergroschen to.“
Gesegt, gedan, bald weur se da
Un sä: „Min beste Mann,
Min scheune Uhr will nich mehr gan,
Wie geit dat eenmal an?
Sehn s' hier, düss' Perpentikel hangt
Ganz still dal an de Wand“
Und drückt den Perpentikel den
Uhr'nmaker in de Hand.
„Dat ole Dings dat will dorchut
Nich hen un heer marschir'n,
Ik mug se bitten, dat se mi
Dat Dings mal reparir'n.“
De Uhrenmaker meen: „Jawol
Madam dat sall geschehen,
Denn aber laten se mi de
Ol Klock man eerst mal sehn.“
„De Klock?! O, jonich, segt de Olsch,
De hangt noch an de Wand,
Von de da holl ik veel to veel,
Ik geef s' nich ut de Hand,
Ne jonich,“ segt se, „helpen s' mi
Man so rut ut de Noth,
De Perpentikel steit blos still,
De Uhr geit sünst ganz got.“

De Hark.

So veel ik weet weur Jochen Knick
Geborn in Friedrichsstadt

Un wie't em tokummt, ſnack de Knecht
En fixen Mundvull Platt.
He wuß mit ſin leef Moderſprak
Ut un to Hus Beſcheed,
Weur, wat man mit'n Kunſtutdruck
En „Plattendrücker" heet.
De wull nu reiſen, un recht wid,
Dat Kleengeld har he ja;
Op de Art keum uns Jochen Knick
Denn na Amerika.
Hier graf he Gold; he funn ok wat,
De Dummen glückt dat glik,
In twee, dree Jahr weur he mehr
As hunnert Duſend rik.
So keum he denn na Hus torück,
He dreug de Näſ wat hoch,
Sin Plattdütſch ſpreuk he ok nich mehr,
Dat weur nich fein genog.
He weur ja in de Fremde weſt;
Damit dat jeder heur,
Snack he en Sprak, di halfwegs dütſch,
Un halfwegs engelſch weur.
All'ns keum herut mit ſo'n „Avec",
He trock dat Mul recht breed,
Sä alle näslang „Yes" un „No"
„All right" un wie't ſo heet. —
En Fründ von Jochen wahn vör'n Dor,
Har da en lütt Stück Land,
Wo he ſo'n bitten to'n Plaiſir
Sin Greunigkeiten plant.
Sid he torück, har Jochen Knick
Den Fründ noch gar nich ſehn,
Em to beſeuken meuk he ſick
Deshalb mal op de Been.
De Gaarn de leeg dicht an de Strat,
Sin Fründ weur da, he hark;
An dat Staket gung Jochen ran
Ohn' dat ſin Fründ wat mark.
Mit eenmal ward ſin Fründ em wis,
„Gotts Satan noch'n mal,"
Segt he, „is dat nich Jochen Knick?"
Un ſmitt de Hark glik dal,

Geit op em to, gift em ne Hand,
'Nog hett ſick höllisch freit,
Un hett em ſo op plattdütſch fragt:
„Na Jochen Knick, wie gei't,
Wie hett Di dat denn gan, ol Jung,
Wie is't denn dröben; ſeg!
Wult d' hier nu bliben oder geiſt d'
Noch eenmal wedder weg?"
„Well!" fangt nu Jochen an, „I think",
Ich bleib' in Germany,
Die Sache is noch nicht gewiß.
It is noch doubtingly."
„Ach ſnack Di ſatt," hett nu ſin Fründ
Verwunnert to em ſegt,
„Du klönſt Di, wi mi ſchinen deit,
En ſchenen Stebel t'recht.
Dat is ja'n ganz verfluchten Snack,
Dat is wol Engelſch, — wat?
Den Kram kann ja keen Swin verſtan,
Snack doch vernünftig Platt!"
„Platt?" lacht nu Jochen Knick, „old boy,
Wenn man ſo zwei drei Jahr
Rum travelt in America,
Vergißt man's ganz und gar."
„Nee, ſo wat leeft nich! De Geſchicht'
De is en Daler werth,
Twee Jahr lang büſt Du drüben weſt
Un heſt Din Platt verlehrt!?"
„Well," ſegt uns Jochen, „as I told,
I kann wohl Platt verſtehn,
Doch wenn I Plattdeutſch speaken ſoll,
Denn will es nicht mehr gehn.
Well, it is very curious,
Zwei Jahre war ich fort,
But von die plattdeutſch language ſprech'
Ich nicht ein einzig Wort."
Sin Fründ kreeg dat noch gar nich klok,
He ſchüttkopp, wunnerwark,
Un in denſelben Ogenblick
Pedd Jochen op de Hark,
De, em de Timpen togekehrt,
Vor em in'n Fotſtig ligt.

De Harkenſteel klappt in de Heucht
Un haut em in't Geſicht.
Uns Jochen gript ſick na de Näſ',
Schreet: „Au!" un in ſin Wuth
Keum dat op Platt ganz wunnerſcheun:
„Verfluchte Hark" herut.

Anekdoten.

Oppoſitſchon.

Moder: Min lütt ſööt Engel, warum weenſt du ſo? Feilt di wat?
Lütt Hannes: Nä, hu—hu—hu!
Moder: Büſt du hungri? Schall ik di en Botterbrot opſmären?
Lütt Hannes: Nä, hu—hu—hu!
Moder: Büſt du dörſti, min Pöppen?
Lütt Hannes: Nä, hu—hu—hu!
Moder: Oder büſt du möd? Schall ik di to Bett bringen, min Nüter?
Lütt Hannes: Nä, hu—hu—hu!
Moder: Abers min ſööt Kind, wenn di nix feilt, wat wullt du denn?
Lütt Hannes: Weenen will ik: hu—hu—hu!

Een guden Rath.

Deef: Herr Affaat, min Herr het mi Deef ſchimpt, dat will ik em abers bewieſen!
Affaat: Dat is wull bäter, wenn Se em dat ni bewieſen laten!

At de School.

Perſetter: Im Buche der Natur ſteht geſchrieben...
Hans: Op wat för'n Siet, Herr Perſetter?

De lütte Klookſnuut.

Unkel: Jung, büſt du klook, holtſt din Fööt in kolt Waater?
Fritz: Och, Hansohm, ik will mi man bloot en bäten verköhlen, denn krieg ik Boltjes!

Dat Meerwief.

Buer: Kaptain, hebt Se ok maal en Meerwief ſehn?
Kaptain: Wenn Se Fiſchfruens meenen, genog!

Een ſchönen Tröſter.

Hans: Gu'n Dag, Klaas.
Klaas: Gu'n Dag, Hans; ſett di!
Hans: Danke, Klaas.
(Se ſwiegt en Ogenblick ſtill.)
Hans: Na, du heſt din Fru verlaaren, Klaas?
Klaas: Leider Gotts, ja, Hans.
Hans: Min Fründ ſäd, ik ſchull di en bäten tröſten, Klaas!
Klaas: Danke, Hans.
(Se ſwiegt beid wedder ſtill.)
Hans: Gung dat gau mit din Fru, Klaas?
Klaas: Ach ja, ſe weer bald damit dör!
Hans: Na, denn kannſt du van Glück ſeggen. Min eerſten beiden Fruens muſſen ſick gewalti lang quälen, min drütte ſleep abers ganz ſachten in; dat weer orntli en Vergnügen, ſe ſtarben to ſehn.

Dar kett ſick nix gegen ſeggen.

Probenrieder: Dammi, Kutſcher, fahr doch en bäten gauer to, wi kaamt ja nich ut de Städ!
Kutſcher: Ach, Herr, bi uns to Land is dat verbaaden, in Summer to jagen.

Steenkählen, de ni roken doſt.

Handelsmann: Dok Steenkählen gefälli, Madam?
Fru Meyer: Och nä, Se hebt mi all eenmal anföhrt. Se ſäden, dat ehr Steenkählen ni roken däden, un ik heff dat bi min Aſthma knapp utholen kunnt.
Handelsmann: Wat, min Kählen ſchüllt rookt hebben! Dat kann ik ni begriepen, denn hebt Se gewiß Füer daran leggt, Madam!

De ſwaare Tid.

Hannes: Och, dat is en ſwaare Tid, Herr Paſter, ik weet meiſt ni, wa ik min Näs baben Waater holen ſchall!

Paster: Dat kunnst du licht noch, Hannes, wenn du din Näs man blot ni so väl baben Brannwien holen wullst!

Morgen, morgen, nur nicht heute.

Moder: Hans, du hest din Gesang noch ni lehrt!

Hans: Ach, Moder, morgen...

Moder: Nä, nix von morgen, du mußt nix op morgen verschuben, wat du hüt noch doon kanast!

Hans: Och, Moder, denn laat mi ok den Grupenbrie opäten, den du in dat Fleegenschapp sett hest!

Probatum est.

Hannes: Nä, nix is aasiger antohören, as wenn en Minsch Nachts nurken un saagen deit! Ik dank min Schöpfer, dat ik dat ni do!

Klaas: O ho, wo weeßt du dat so ganz gewiß?

Hannes: O, ik heff maal en ganze Nacht daran spendeert un mi beluert!

Vertellens ut de Kark.

—o—

1. De nige Mod.

In wücke Städen is dat noch Mod, dat de Preester na de Predi den Segen vört Altar singen deit. — Hans Peter Schmolke, as he eerst Pastor worden weer, wuß ni recht, waso as he sick dabi nehmen muß, un so hadd he sin Küster Punzel bäden, em in sin Gebetbook antomarken, wat he doon muß. De hadd nu ook an de Städ, wo de Paster de Gemeen den Rügg todrein mutt, öwer de Noten schräben: „Hier dreht der Herr sich um!" Hans Peter, de vakens ins en bäten distrait weer, dach in düssen Ogenblick wull an ganz wat anders oder ook an gar nix, denn he sung mit sin deepen Baß ganz andächti: „Hier—dreht—der—Herr—sick—um!" Eerst as he damit klar ist, markt he, wat he daan het, un he ward daröwer so confus, dat he ganz ut den Text kummt un in en lustige Melodie rinfallt, de just buten vör de Kark van en Postillon blaast ward. He föhlt in sin Angst, dat he ganz verkehrt singt un ward natt van Sweet, abers he kann ni wedder in de richtige Melodie rinkaamen. Endli is he klar.

De Gemeen wunder sick nich slecht un dach: „Dat is ja en verdeubelten Paster, de is ja unbandi vergnögt!"

De Küster Punzel, de meist noch mehr Angst utstaan het, as Hans Peter sülm, fraagt nösten bi't Rutgaan ut de Kark: „Mein Gott, Herr Paster, wat weer dat eerst?" — Hans Peter, de all wedder ganz de Ole is, kickt em stolz an un seggt barsch: „Wat klöönt He dar? Kennt He denn noch ni de nige Melodie, de in de Stadt sungen ward?"

Damit weer de Küster tofräden, un wenn em een ut dat Dörp fraagen däd: „Red unsern Herrn Paster denn van Daag de Deubel, hat he „Schier dreißig Jahre bist du alt" vört Altar singen däd?" — denn ranz he em an: „Döösskopp, weeßt ni, dat se dat jümmer in de Stadt doot? Schaam di wat!"

———o———

2. Hat ihm.

Bi Winterstid pleggt dat in ne Kark meist Tid grausam koold to sin, un da gaat de Lüd sparsamer hen, um Gott's Woort to hören as in Summer. Hans Peter weer eerst den tweeten Winter dar un arger sick gewalti, wenn man en Stücker fiev, süß Lüd in de Kark weern un he davör predigen müß.

Ins Sünndags weer man blot een Minschenseel dar, sin Nawer, een lütten Krogweerth, den he ni lang vördem mal düchti afkanzelt hadd. Dat weer nämli so sin Wies. He neem keen Blatt vör den Mund, un hadd sick maal een int Dörp slecht opföhrt, so kunn he säker darop räken, dat he den andern Sünndag van de Kanzel raf sin Text kreeg.

Sin Nawer hadd em abers düsse Straafpredi gewalti krumm naamen un luer blot op en Gelegenheit, wo he den Paster maal wedder ant Kleed kaamen kunn. De word em nu baaden, un he lang mit beede Händen to.

Wenn nämli man twe, dree Lüd in de Kark weern, plegg de Paster se mit na sin Stuv to nehmen un se dar de Predi vöörtolesen.

Hans Peter fraag ook düt Maal: „Min leebe Deedels, He verlangt ja wull ni, dat ik vör Em alleen op de Kanzel stieg? Kaam He mit mi na mine warme Stub, da will ik Em bi een Piep Toback de ganze Predi vörlesen

Deedels däd ganz heili un säd: „Van wegen de Erbauung, Her Paster, mugg ik Gotts Woort doch leber hier in de Kark hören!"

Na, wat schull Hans Peter doon? He muß op de Kanzel rop, dar hölp nix to. Hans Peter hadd abers domaals noch de Gewohnheit, as de Hahn bi't Kraien, de Ogen totomaaken, wenn he sin Red anfangen däd, un he maak se eerst wedder aapen, wenn he „Amen" seggt hadd. Dat wuß Deedels ebenso gut, as de andern Lüd in't Dörp.

As de Paster anfung to predigen, maak Deedels gau, dat he ganz sachten

ut de Kark keem. Hans Peter predi fix darop los un mark eerſt, as he Amen ſeggt hadd, dat he de Bänk un Stöhl wat vörpredi hadd.

Herr du meine Güte, wat war he dull! He dach ganz ni mehr daran, dat he Paſter weer, un verflöök den Keerl, de em ſo anföhrt hadd. Darop löppt he hen na dat Chor, um den Küſter uttoſchellen, abers de ſleep ganz ſööt un drööm van Hochtid un Kindelbeer. He kunn alſo nix davör, abers ſin Text kreeg he doch, van wegen dat Slaapen in de Kark. Hans Peter kunn ſin Naver den ſchändlichen Streich abers ganz ni wedder vergäten, ſo arger em dat; abers van de Tid af an heel he ſin Ogen aapen, un da däd he ook Recht an.

Acht Daag nadem weer de Kark proppen vull. Alle Lüd wullen wäten, wat de Paſter ſeggen word.

Hans Peter freut ſick, dat de Kark ſo vull is. Bi den letzten Geſangvers ſtiggt he op de Kanzel un leggt ſin Kopp op dat Gebetpult, um to bäden. In denſülben Ogenblick ward he wieß, dat he ſin Kunzept vergäten het, un he het dat Mal nix van buten lehrt. Wat weer to doon? De letzte Vers van den Geſang hadd eben eerſt anfungen, ſin Hus ſtund dicht achter de Kark — he riſſelveert ſick kort, maakt ganz ſachten de grote Parüük los — in domalige Tiden weer dat noch Mod, dat de Paſtoren ſo'n grote Allongeparüüken drogen — legg ſin Bibel darünter, ſo dat dat utſüht as wenn ſin Kopp noch daründer ſteek, un ſlickt op Handen und Fööt van de Kanzel daal un löppt ſo gau, as he man kann, na ſin Hus.

Hier kann he ſick abers ni foorts beſinnen, wo he ſin Predi hinleggt het, un dat duer eerſt een lütte Tid, eh he ſe finden deit.

Bideſſen weer de Geſang abers all lang to End. De Lüd in de Kark hebt ehr Geſangbook tomaakt un luert nu darop, dat de Paſter ſick oprichten deit un anfangt to predigen. Abers ſe luert und luert — ſin Kopp — dat het ſin Parüük blivt ruhi liggen.

Eerſt wundert ſick de Lüd daröwer; tonöſt ward ſe angſt, dat ehren Paſter wat toſtött is. De Küſter is noch mehr in Angſt, denn he meent ni anners, as dat ſin Herr en bäten indruſelt is, un gau kruppt he op de Kanzel rop, um em optowaaken. Abers wat verfeer he ſick, de Haar ſteegen em orntli to Barg, as he van Hans Peter, den he doch mit ſin eegen Ogen de Kanzel hadd ropſtiegen ſehn, nix wieß warden kunn as de Parüük. Hier weer nix und dar weer nix, un nargens de Herr Paſter. He meen all, dat de Deubel em haalt hadd, un ſeggt vör ſick ſülm: „Wenn dat keen Wunder is, ſo ſchall mi . . . .“ He böört de Parüük in de Höchde un kickt rin, abers ſin Paſter ſüht he ni. Da hört he achter ſick wat de Trepp rop kaamen. Gau leggt he de Parüük wedder hen und duckt ſick dal. Richti, op de Trepp bemött em Hans Peter. De Lüd hadden ſick all verwunnert, as de Küſter op eenmul op de Kanzel keem un de Parüük in de Höchd böör, un noch mehr verwundern ſick de Lüd, as de Küſter op eenmal wedder weg weer, as wegputzt.

Wat verfeeren sick de Lüd abers, as de Parüük noch eenmaal in de Höchd gung un daründer de Herr Paster sülm stund. „Jüm wundert sick wull," fing Hans Peter an, „un hebbt wull dacht: „Wa mag unse gude Herr Paster wull bläben wesen?" — Ja, ik wull Jüm ook maal föhlen laten, wo verdreetli dat is, wenn man op en luern mutt. Kiekt mal an, Kinders, all ganze süß Wäken heff ik so op Jüm luert, un Jüm keemen ni, un an den letzten Sünndag weer hier gar man Een in de Kark, un wat vör Een! een schändlichen bösen Bengel, de mi vör'n Narren bruken wull u. s. w., u. s. w.

—o—

3. Hans Peter Schmolke un de Küster Krischaan Punzel willt en lütt Wunder doon, um de Lüd en bätern Globen bitobringen, abers de Saak fleit feil.

Hans Peter hadd dat all vakens ins markt, dat in sin Gemeen Lüd weern, de ni recht an Gotts Woort globen däden, un dat weer em ganz ni mit. He dach lang daröwer na, wo he se en bätern Globen bibringen kunn; opt letzt keem he op den Infall, en lütt Wunder to doon. He besnack de Saak mit sin Küster, un Punzel geev em as jümmers Recht. Dat weer just dicht vör Pingesten, un an so'n Fierdag, wuß he, gung jedereen to Kark. Da schull nu de Küster den Dag vördem een witte Duf op den Karkenbäden rop bringen, un wenn de Paster dat Evangelium vörlesen däd, schull he bi de Wöör: „Und der heilige Geist schwebte über ihnen in Gestalt einer weißen Taube" de Bädenluuk baben de Kanzel aapen maaken un de Duv fleegen laaten.

Pingsten keem Punzel hadd den Abend vördem en lütten Korw mit een Duv in op den Karkenbäden brocht, un so meenen se, weer allens reedi. Bi den letzten Gesangvers steeg Hans Peter de Kanzel rop un de Küster Punzel op den Karkenbäden.

Hans Peter fung an to bäden, un do les he dat Evangelium vör. As he nu to de Wöör keem: „Und der heilige Geist schwebte über ihnen in Gestalt einer Taube", da seeg he wull den Küster sin Gesicht, abers keen Duv. He seeg, dat Punzel allerhand Gesichter un Fazen maak, dat he in sin een Hand een Dings hadd, wat he em wiesen däd, abers he kunn ni rutkriegen, wat dat weer. He säd de Wöör noch eenmal un töv en lütten Ogenblick, ob de Duv noch ni keem; abers he kunn nix wieß warden as sin Küster, de sin Mul jümmers gewalti wiet aapen maak un mit en Rupps wedder tomaak, just as hadd he een Fleeg fange. Un Hans Peter säd to'n drütten Maal „Und der Geist Gottes schwebete über ihnen in Gestalt einer Taube."

Wat verfeern sick de Lüd un ook Hans Peter, as op eenmaal en Stimm van den Karkenbäden säd: „De Duv het de Maard van Nacht opfräten, schall ik de Knaaken dalsmieten, Herr Paster?"

4. Wa Hans Peter ſin truen Küſter Kriſchaan Punzel ſo grauſaam weh däd.

Ins op en Mittewäken Morgen geit Hans Peter jüſt to Kark, as em en Slachtergeſell ut de Stadt bemöten deit mit en ganze Mull vull friſche kaakte Mettwüſſ. So'n Wüſſ eet he nu vör ſin Leben geern. De Dinger ſeegen ſo lecker ut un rucken ſo aparti ſchön, dat he ſick ni betämen kunn; he hadd ſin ole Husholderſch keen Opdrag geben, Wüſſ to kopen, un ſünder Order plegg de ole Fru nix to doon. He kickt ſick eerſt ins um, ob ok wer dat bemarken deit, abers he kann keen Minſchenſeel wieß warden, un he kofft ſick en Stücker dree, veer un ſtickt ſe in de Daſch van ſin Samaar. Darup geiht he denn ganz vergnögt wieder un is ſick nix Böſes vermoden. Da markt he op eenmal, dat em wat bi de Taſchen rumſnuben deit. He kickt ſick um un ſüht ſin Nawer ſin beiden groten Köter van Hunden, de den Braaden rüükt hadden.

Da de Thieren mit den Paſter gut bekannt weern — ſe kreegen jeden Dag, wat in de Köök affallen däd — ſo leeten ſe ſick ni torüggſlaan, ſundern hüppen un ſprungen jümmers um em rum — malle Köters weeren't man — un bellen un ſnappen em jümmers na de Taſch, wa de Wüſſ in weern. He ſchull un ſchimp un neem en lütten Steen op un ſmeet na ſe, dat hölp allens nix, ſe leeten ſick ni wegjaagen. Mit genauer Noth keem he noch alleen dör de Chordör, abers he hör noch, dat de beiden verdammten Thiern an de Dor weern to kratzen.

Dat weer all hoge Tid, dat he keem, de letzte Vers hadd all anfungen. Gau legg he ſin Hoot af in de Sakriſtei un maak, dat he op de Kanzel keem.

Punzel kreeg jümmers ſin affetten Höt, und ſo weer em dat denn ok ni to verdenken, wenn he af un an mal tokeek, ob he ni bald wedder wat Nides op den Kopp kreeg. He neem ook van Daag wedder den Hoot in de Hand un bekeek em van alle Kanten. He freu ſick, dat he all recht tiedi word un bald den Herrn weſſeln müſſ, un he ſett em ook mal op. As he em wedder afnehmen deit, fallt dar Papiern rut, un as he ſe neger bekickt, dar is dat den Herrn Paſter ſin Predi, de he van Daag holen will.

—„Den Deutſcher!" ſeggt de Küſter ſo vör ſick hen; „dat's man gut, dat ik dat noch wieß word, eh de Predi anfungen het, anders weer de Paſter in den Buddel weſen.

He nimmt alſo de Papiern un ſlickt ſick ganz lieſen op Handen un Fööt de Trepp op de Kanzel rop. De Paſter hadd dat noch ganz ni markt, dat he ſin Kunzept vergäten het, — tofälli hadd he in ſin Samaartaſch noch dat van den letzten Sünndag ſitten un leggt dat för ſick hen un fangt an to predigen. Da hört he op eenmal wat achter ſick de Trepp ropkrappeln, ganz ſachten — he luckohrt — un ja, da bünt ſin Nawer ſin beiden Köter, denkt he — dat kummt jümmers neger un neger, un toletzt föhlt he, dat em wat bi ſin Samaar treckt un jüſt an de Siet, wa de Wüſſ in bünt. He beſinnt ſick ni lang, hört den Foot in de Höchd un ſtööt ſo dull, as he man kunnt, achterut.

Abers wat verfeer he ſick, as he op eenmal en ſchreckli Hulter un Pulter de Trepp hendal hören deit! He kickt ſick um un ſüht, wat he daan het: dar liggt ſin guden Fründ Punzel nern an de Kanzeltrepp; mit de een Hand rivt he ſick de Schään un mit de ander hollt he dat Kunzept in de Höchd!

Na, wat leet ſick dabi maken? As de Predi ut weer, da klopp he Punzel op den Rügg un ſä ganz fründli: „Na, Punzel, van Middag is he doch min Gaſt? Un denn, wat ik man noch ſeggen wull, denn kann He van Namiddag ok de lange Päperrohrpiep mit den ſmucken Kopp, wa Homborg opſteit, mit na Hus nehmen, de will ik Em ſchenken!“

Keen Minſch weer vergnögter as Punzel.

———o———

5. Wa Hans Peter Schmolke ſin Gemeen in de Kark en gräſigen Schreck injagen deit.

As Hans Peter noch ni verheiraathet weer, da word em vakens ins ſin Hus to groot, un denn gung he hen na ander Lüd, um ſick de Tid to verdrieben. Am allermeiſten keem he bi ſin Gutsherrn, en olen luſtigen, kreuzſidelen Keerl. De mugg nu nix leever, as af un an ins op de Jagd gaan. Da he bandi vör Sellſchopp weer, ſo freu he ſick gewalti, dat Hans Peter ni ſo'n olen Muulaap weer, abers noch mehr höög he ſick, as he wieß word, dat ſin Paſter ſo bandi gut ſcheeten kunn. Hans Peter gung nu ook meiſt Tid mit em op de Jagd.

Ins wull de Eddelmann em to ſin Geburtsdag en Paar prächtige Piſtolen ſchenken. En ſmucke Bibel hadd ſick vellicht bäter vör en Paſter ſchickt, abers de Eddelmann wuß, dat he Hans Peter ganz keen gröttern Gefallen doon kunn.

He ſchick alſo een van ſin Deenſtjungen damit af. „Jungs hebt jümmer dumme Töög in Kopp,“ ſeggt old Vetter Kröger, da lew he noch, un ſo is dat ook.

De lütt Bengel van Jung hadd jüſt en Soſſling op de Naath und kreeg gewalti Luſt, en bäten to ſcheeten. He alſo hen na en Hööker un ſick vör den Soſſling Pulver kofft.

He laad in beide Piſtolen en düchtigen Schuß in un läd ſick dicht vör't Dörp achtern Tuun. Knapp hadd he dat een Piſtol afſchaaten, as he ook den Bädelvaagt kaamen ſüht. He gau utneiht, heſt du ni geſehn! De Vaagt achter em in, abers he weer en olen Keerl un kunn em lang ni aflopen.

As de Jung neeg bi de Kark weer, ſüht he den Paſter jüſt op ſick tokaamen in ſin ſwarten Samaar, denn dat weer den Dag Sünndag, un de Paſter gung jüſt to Kark. He gau ſin Warf beſtellt und givt Hans Peter de Piſtolen. De nimmt ſe ook an un ſtickt ſe geruhi in ſin Samaartaſch un geit wieder. As he op ſin Kanzel ſteit un predi, lang he jeden Ogenblick in de Taſch, ſo freu he ſick. Keen Wunder, dat he nich rech bi Saak weer, un dat weer ganz ni opfallend,

dat de meisten Lüd allmälig indruseln däden, obschonst he van dat jüngste Gericht snack, wabi de Lüd eegentli vör Angst de Haar to Barg staan schulln. Endli plaagt em de Deutscher, he will maal probeeren, op de Hahn van de Pistol ook gut feddert. He spannt em op un drückt af. Tom Unglück hadd he jüst de Pistol, wa noch de Schuß inseet, in de Hand naamen. Nä, abers düsse Angst, düsse Schrecken van den Paster un de ganze Gemeen, as dar op eenmaal en Schuß dör de Kark baller, dat lett sick ganz ni beschrieben. De Paster steek de Pistol gau wedder in de Tasch, so hitteli as he man kunn, abers dat hadden doch wücke sehn, un een, de ganz gewalti in Angst weer schreeg ganz lud: „Waart de Köpp, he laad all wedder!"

Hans Peter wuss sick awers gau wedder to faaten; he slog op de Kanzel, dat dat baller un säd: Ja, so bünt Jüm, vör so'n lütten Schuß scheet Jüm tohopen und ward Angst, ik weet ni, wa dull! Meent Jüm, dat dat darbi blivt, wenn de Pasaun van dat jüngste Gericht blaasen ward? Ik segg Jüm, dat givt en Larm, as wenn dusend Kanonen op eenmaal affüert ward ꝛc. ꝛc. He keem nu orntli in Swung, un as de Buern tonöst ut de Kark keemen, da säden se: „Wi hebt doch en raaren Herrn Paster, de versteit dat noch, uns de Bibel uttoleggen, van Daag hebt wi uns maal orntli erbaut.

———o———

6. Hans Peter as Seelsorger.

Hans Peter weer in de eerste Tid, as all vertellt is, bandi iwri, un em düch, dat weer ni nog, dat he de Lüd Sünndaags wat vörpreester, he meen, de Hauptsaak weer, dat he ok Warkeldaags sin Bichtkinder besöch un tom Guden snack un raad, wa he man kunn. Dat weer denn ook so wiet ganz braav, un wil dat so raar vörkummt, so wüllt wi dat ni verswigen. Wenn em dat nu ni allerwegen glück, so wär dat sin Schuld ni, he wull doon, wat he kunn, un mehr kann man van den Minschen ni verlangen.

Ins weer he ook int Börgergehorsaam gaan, wa en Mann seet, de en Wäätfru en fett Swin staalen hebben schull. De Keerl wull abers nix gestaan, un bewiesen kunn man em ook ni recht wat.

Hans Peter stell em nu vör, he schull de Spitzbowerie man ingestaan, he maak de Saak man slimmer; denn wenn he ook sin Richter hier op de Welt entgaan däd, so word he doch baben in den Himmel noch maal so hart bestraaft, un dar word em sin Leegen nix hölpen, denn de leebe Gott seeg allens, un de hadd all sin Sünden in en groot Book schräben.

„Dunner, Herr Paster!" säd de Deef, „denn kaam ik dar baben wull noch ins vör't Protokoll?"

„Dat is wull ewi wiß!" säd Hans Peter.

„Un is de Wäätfru, de mi verklaagt het, denn ook dar?"

„Na, dat verſteit ſick, de is ja dar, um gegen Em to tügen, dat He ehr dat Swin ſtaalen het!"

„Dat Swin? Abers is dat Swin denn ook dar, Herr Paſter?"

„Gewiß, dat is ook dar," ſäd Hans Peter, de all meen, dat he em faſt hadd.

„Na, Herr Paſter, dat is gut, dat Se mi dat ſeggt; weeten Se, wat ik denn doon word, wenn ik de Wäätfru dat Swin ſtaalen hadd?"

„Na?" fraag Hans Peter nieſchieri.

„Denn word ik to de Wäätfru ſeggen: Hier is din Swin wedder, un nu laat din Pauwen na!"

—o—

7. Hans Peter vermaant Hansbuer.

En ander Maal gung Hans Peter en bäten ſpazeern un ſeeg en Buern opt Feld op ſin Ploog ſitten und nix doon.

„De Keerl ſleit de Tid ook man ſo doot, muß man ins mit em ſnacken un em en bäten int Gebet nehmen!" dach Hans Peter. He bög alſo op dat Feld rop und ſäd: „Gu'n Dag, Hansbuer!"

„Gu'n Dag. Herr Paſter!" ſäd Hansbuer un neem ſin Mütz af.

„Na, wat deit He dar denn van Daag?"

„Ik bün bi't Plögen, Herr Paſter!"

„Dat ſeeg ik, abers He deit ja nix Hansbuer!"

„Jeſes, Herr Paſter, dat Peerd mutt ſick ook doch en Ogenblick utrauhn, anders weer dat ja in en paar Daag to Schanden!"

„Darin mutt ik em Recht geben, dat Peerd mutt ſick ins en bäten verpußen, abers Hansbuer bedenk He doch de ſchöne Tid, de ſo verlaaren geit! Kunn He ni bideß en bäten den Tuun utflicken?"

„Dat kunn ik ſach, Herr Paſter. Abers ſeggen Se mi maal, kunnen Se ni ook, bideß da twiſchen de Predi ſungen ward, en Spintkantüffeln afpellen?"

—o—

8. Mit Hans Buer is nix optoſtellen.

„Mi is vertellt worden, Hansbuer," ſäd Hans Peter eenmaal, „dat He vakens ins een to väl ünder den Hot het, is dat wahr?"

„Ik will Se keen Müs vörmaaken, Herr Paſter, dat is an dem. Ik ſchaam mi ſülm darum den andern Dag, abers wenn ik min Schuer krieg, denn kann ik mi ni holen."

„Dar will ik Em en guden Raath vör geben, Hansbuer. Ik will gar

ni hebben, dat he mit eenmal dat Drinken obgivt, dat deit He doch ni, abers wenn He markt, dat He sin Schuer kriggt, denn nehm He sick vör: so un so väl Gläs will ik drinken und denn ni mehr!" He schall sehn, dat hölpt!"

„Och Gott, nä, Herr Paster, dat hölpt ni!" säd Hansbuer un schütt mit den Kopp.

„Het He dat denn all ins versöcht?"

„Och, waväl maal all, abers, Herr Paster, dat hölpt nix, ik ward jümmers all vördem duun!"

—o—

9. So'n Paster belewt doch männig maal wat Unangenehmes.

Hans Peter hadd mit sin Seelsorgerie ni väl Glück, he keem ook jümmers mit so'n Lüd in't Geschirr, de vör den Pastor jüst ni bang weern. So säd he eenmaal to den Schoster Popp, en ganz gottlosen Minschen:

„Min leebe Popp, ik heff hört, dat He vergangen Sünndag Morgen all wedder fischt het, is dat wahr?"

„Dat kann ik ni in Afred stellen, Herr Paster," säd Schoster Popp ganz verschaamt.

„Weet He ni, dat dat en grote Sünd is, un dat de leebe Gott em davör strafen ward?"

„Ach nä, Herr Paster, ik glow ni, dat he dat deit, denn sehn Se, ik heff dat Maal ook ganz nix fungen."

Anekdoten.

Mit em fang ni an.

Da keem en Mann mit dre Esels dör de Straat. En Schriewer, de baben ut en Finster keek, säd to eem:

„He, Fründ, wakeen van jüm veer Esels is de grötste?"

Buer: He vergitt sick sülm, wi bunt siev, un de öwer de annern wegkiekt, is de grötste!

Vör't Blindenhus.

Buer: Wat bünd dat för Lüd, de dar in dat grote Hus vört Finster staat?

Lohndeer: O, Se meent de Lüd, de dar ut dat Finster kiekt? Dat bünt de Blinden.

De Fuulpelz.

Fuulpelz: Ach, mi gefallt dat gar ni recht in Hamborg, ik kann min Brot hier ganz ni finden.

Sin Fründ: Dat kann ik ook ni, ik mutt arbeiten.

Se mutt dat ja wäten.

Herr: Ik hadd di seggt, du schullst mi alle Breev naschicken, warum hest du dat ni daan, Trina?

Trina: Gott, Herr, dar weer nargens wat Wichtigs in, as mi dünk, un so dach ik, dat Postgeld kunn spart warden.

Wat bün ik denn.

Fru: Nä, Klaas, nu kiek maal dat lütt söötLamm!
(se wiest em ehr Kind.)

Klaas: Lamm! Lamm? Den Dunner, wat bün ik denn?

Warum de Kukuk sick keen eegen Nest bud.

Man seggt wull, de Kukuk is en olen fulen Bengel, he deit nix as den ganzen Dag sin Naamen ropen, abers man weet man blot ni, wa he dat hilt het, he het ni maal so väl Tid, dat he sin eegen Nest buen kann, so väl heff dat arme Thier to doon. Dar wüllt de lütten Gören wäten, wa lang as se noch leben doot; de Deerns fraagt em, wa väl Jahr dat noch duert, bet se en Mann kriegt, un ole Lüd, de dat Leben all satt hebt, schall he seggen, wanneer se endli maal van ehr Leiden erlöst ward.

Da nu, as jedereen weet, männi Jung bandi oold ward, un männi Deern erst as ole Jungfer vör't Altar kummt, ook wücke ole Lüd dat ni gau maakt, as se sick dat moden weern, so heff dat arme Thier so väl to doon, op all ehr Fraagen Antwoort to geben, dat Nestbuenstid all lang vorö:wer is, eh he damit klar ward. Dar blivt em denn nix anders na, as sin Eier in en ander Nest to leggen.

Mit Plummsaus.

Docter: Na, lütt Klaas, din Moder vertellt mi eben, se het di güstern en bunten Mehlbüdel kaakt? Hast em denn mit Appetit äten?

Klaas: Nä, mit Plummsaus, Herr Docter!

Ut de School.

Persetter: Wat is „Ei" vörn Woort, Hans?
Hans: En Hauptwort, Herr Persetter!
Persetter: Richtig, Hans, un wat is dat Geschlecht van Ei?
Hans: Dat kann man wull ni seggen, Herr Persetter?
Persetter: Na, un warum ni?
Hans: Nu, eerst mutt dat doch wull utbrööd wesen!

Practisch.

Fru Meier: Gott, Nawersch, se geit ganz pickswart in Vulltruer, dat lütt Kind keem doch all dood to Welt?

Fru Moller: Min beste Fru Meier, dat's nich alleen vör min lütt Kind, dat ik min Tüg heg farben laten; sehn Se, min Mann ward van Dag to Dag slechter, un de Docter seggt, dat he keen acht Dag mehr leben deit, so is dat een Afwaschen.

Dar hest du't!

Slachter: Hansbuer, ik heff hört, dat he so'n bandigen Baas int Räken is. Düsse Oss het jüst dusend Pund waagen, kann He mi nu seggen, wa väl en fett Swin wägen deit?

Hansbuer: Gott ja, warum ni? Sett He sick man mit op de Wagschaal, denn will ik Em dat ganz genau seggen.

Bi Idstedt.

Hans weer mit sin beiden Nawers Sähns in een Korporaalschaft. In de Slacht bi Idstedt word eerst den een den Kopp afschaaten. Hans weer jümmers dröötі bi't Scheeten, un keen Schuß ging bito. Da word sin andern Fründ, de neeg bi em stund, de lütte Finger van en Kugel weggputzt. Peter schreeg un börk vör Wehdaag as en lütt Kind. As Hans seeg, wat em feil, schull he: „Schust di wat schaamen, so to schriegen, Peter! Klaas säd nix, as em de Kopp afschaaten word, un du maakst so'n Geschrigg um din lütten Finger!"

Bi Friedrichstadt.

As Peter wedder kureert weer, un na sin Korporaalschaft torügg keem, muß Hans em feierli läben, dat he em ni verlaaten wull, wenn he maal wed-

der en Wund kreeg. Bald darop keem dat wedder to Slacht, und dat weer de unkloke Storm op Friedrichstadt. Peter hadd wedder Malheur: as he jüst laaden wull, reet em een Kanonkugel den Arm af. „Hans', schreeg he ganz matt, „dräag nu hen na den Verbandplatz, min Arm is afschaaten!"

„Ach Gott, du Unglückspagel, hebt se di all wedder blesseert?!" säd Hans deelnehmsch un böör Peter op sin Nacken un gung mit em af. Eh he abers mit em ut de Füerlin rut weer, keem en Kanonkugel un punß Peter ok den Kopp weg. Hans word dat abers ni wieß, he gung gau wieder, um bald wedder torügg to wesen. Da bemött em en Afzeer un de fraag em verwundert: „Wat hest du denn da op de Nack?"

„Gott, dat is en armen Landsmann van mi, den se den Arm afschaaten hebt!" säd Hans un wull vorbi.

„Den Arm? den Kopp meenst du wull?" säd de Afzeer.

„Den Kopp?" fraag Hans verwundert un drei sick um un wurd nu eerst wies, dat Peter keen Kopp mehr hadd. — „Jeses, un he säd to mi, dat em man de Arm afschaaten weer, abers he weer all sin Daag en groten Flausenmaaker!"

Mit Jungs fang ni an.

Afzeer to Peer: He da, ut den Weg, verdammte Jung! min Peerd kann keen Aapen lieden!

Jung: Jeses, warum smitt he Se denn ni af?

Crinolin.

Fru Klasen: Nu, Nawersch, Se is twee Daag op en Besöök in de Stadt wesen, Se het wull en Barg Niges mitbrocht?

Fru Hansen: O en ganzen Barg, Nawersch. Denk Se sick an, wat vörn unkloke Mod opkaamen is! Ik weer op en groot Danzgelag un keek to, un da hadden alle Fruenslüd — stell Se sick maal vör! en groten opspannten Regenschirm under ehrn Rock!

Ut de Barbeerstuv.

Klaasbuer: Ik heff hört, Herr Chirurgus, he seggt, he kann de Tään uttrecken, sünder dat dat weh deit? Dat is wull ni wahr, ni?

Barbeer: Na nu, ob dat gewiß is! het he Täänweh? Ja, ik seh em dat all an!

Klaasbuer: Ach Gott, ja; ik heff all veertein Daag ni darvör slapen kunnt! Ik glow, de Dunner mutt rut!

Barbeer: Lat ins sehn! Maak he den Mund ins recht wiet aapen! — So is recht! — Aha, de dare Kuus is dat! — Ja, dat is de höchste Tid, dat de rut kummt, anders kriggt he noch en Fistel!

Klaasbuer: Ik hadd mi dat Deert ook all lang ruttrecken laten, abers mi gru jümmers so vöör de Wehdaag.

Barbeer: Ja, de Pfuschers in de Stadt quält de armen Lüd bandi, dat is eegentli en Schand, dat dat läden ward! Abers wenn man sin Saak orntli versteit, so as ik, denn föhlt de Lüd da gar nix van.

Klaasbuer: Wenn man dat gewiß is?

Barbeer: He kann sick darop verlaaten. Sett he sick man daal!

Klaasbuer: Na, denn man to!

De Barbeer halt sin Slödel un sett em an. De Kuus sitt wat fast, un as de Slödel afglippen deit, da hett he sick man knapp röögt.

„Au—au—stopp!" schriggt Klaasbuer un löppt as vör dull de Stuv op un dal un hollt sick de Back mit beide Handen. De Barbeer kiekt ganz ruhi to un seggt dröög: „Ni wahr, dat däd bandi weh, ni?" Klaasbuer kiekt em wüthend an un seggt: „Den Dunner, ob dat weh däd! He is mi en schönen Knecht!"

„Ja, süht he," seggt de Barbeer, „so maakt dat de Doctor Aaring in de Stadt, dat is en groten Pfuscher! Ni wahr, dat däd weh?"

„Den Dunner, dat schull ik meenen!" säd Klaasbuer un heel sick noch jümmers de Back,

„Ja, so is dat," seggt de Barbeer, „de Kerl versteit nix, un doch loopt de Lüd em noch int Hus. Abers kumm, sett he sick man wedder daal!"

„Abers he deit mi doch ni wedder so weh!" fraag Klaasbuer.

„Ei, bewahre, seggt de Barbeer, „dat schall Em ook ni en bäten weh doon!"

De Buer sett sick noch ins wedder op den Stohl daal un leet den Barbeer den Slödel ansetten. De Barbeer legg all sin Knööv darachter un dreit um. De Tään hangt blot noch an de Wortel.

„Au—au—stopp!" schriggt Klaasbuer wedder un löppt de Handen an de Back wedder de Stuv op un daal.

De Barbeer fraagt em wedder geruhi: „Dat däd meist ebenso weh, ni?" Klaasbuer kiekt em en Ogenblick ganz verwundert an un meent, dat de Barbeer em brüden will. De süht abers so ehrli un unschuldi ut, as ob he keen Fiev tellen kunn.

„Der Deutscher, wa kann he noch fraagen!" säd Klaasbuer endli: „He is mi en schönen Muschü, säd, dat schull ni weh doon, und dat weer jüst, as wenn mi de ganze Kopp van een räten word!"

„Ja, ni wahr? So makt dat de Doctor Quark in de Stadt, de versteit dat ok ni, abers he weet doch en bäten mehr davan, as de Doctor Aaring. Nu

will ik Em wieſen, waſo as ik dat maak; wenn he darvan ook man en bäten Wehdaag het, ſchall he mi nix vör min Mög betalen."

Klaasbuer ſett ſick noch ins wedder daal, un de Barbeer nimmt em de Kuus ut de Mund, ſünder dat he wat darbi föhlen deit.

„Hier is dat Deert!" ſeggt de Barbeer. „Nu ſegg he ſülm, het he wat föhlt?"

„Nä, dat mutt ik em laaten, he verſteit ſin Saaken bäter, as de Docters in de Stadt!" ſäd Klaasbuer; abers wenn ik mi maal wedder en Tään uttrecken laat, denn brukt he mi dat ni eerſt to wieſen, waſo as dat ander Lüd maakt!"

„Nä, he weet nu ja ook all Beſcheed," meen de Barbeer; „abers dat is doch gut, wenn de Minſch maal Uenderſcheed kennen lehrt."

Prooſte Mahltid.

En Buer ſeet in een Weerthshus un hadd en grote Auſter vör ſick op den Teller liggen. As he dar en Stoot weſen weer, keem dar en glattgeſniegelten Laadendeener un ſett ſick em liek öwer an den Diſch. „Kellner, en Dutz Holſteener!" förder he, un bald hadd he ſe vör ſick ſtaan. Na, he wuß damit umtoſpringen, dat buer ni ſo lang, da hadd he ſe vertäärt. De Buer hadd bi de Tid jümmers niep tokäken un ſchien ſick gräſi öwer den jungen Kerl to verwundern. As düſſe ſin Dutz ründerſluckt hadd, nück he em fründli to un ſäd: „Na, dat mutt ik ſeggen, he kann mehr as Brot äten! Wa kann he de Dinger ründer kriegen, ik bring dat ni fardi!"

„Na, ik will em dat maal ganz langſam wieſen," ſäd de Laadendeener, de gewalti groten Appetit to de Auſter hadd, de vör den Buer op den Teller leeg.

„Süh, in de linke Hand nehm ik de Schaal, — paſſen Se genau op! — in de rechte nehm ik d Gaabel un pick de Auſter op un denn eins — zwei — drei! ründer damit! Weg is ſe!" Damit ſluck he den Buer ſin Auſter hendaal un grien un dach: „Den heff ik anföhrt!"

„Nä, wa is dat minſchenmögli!" ſäd de Buer ganz verwundert, „un ſe kummt ni wedder rut?"

„J, wat ſchull ſe man ni, de liggt nu ganz ſööt bi de andern in den Magen!" lach de Laadendeener.

„Snackſch!" ſäd de Buer; „ik heff dat dreemaal verſöcht, in den Hals kreeg ik ſe abers ründer wull ſe ni, ſe keem jümmers wedder rut!"

Van Hoppenmarkt.

Fru Meyer: Wa düer bünt de Eier van Daag?
Eierfru: Stück en Schilling, Madam.

Frau Meyer: Mein Gott, wa düer! Schaamt Se sick ni, so'n Pries to verlangen?

Eierfru: Gott nä; köönt Se se billiger leggen, Madam?

Kumm, dat letst abers na!

Tante Lise weer all an de Kant en fiev un veerti Jahr, abers se mugg dat grausam geern hebben, wenn een däd, as heel he se noch vör in de Twinti. Na, un dat se noch jümmers dull na't Frieen weer, un vör ehr Leben geern mit en Mann vöct Altar gaan weer, brunkt wull ni eerst vertellt to warden.

Vör en Deern in de Twinti is dat all wat verdreetli, wenn se ins op en Mann töben mutt, vör een in de Veerti is dat abers gewiß keen Vergnögen, op en Mann to luern, tomaal wenn he ni bestellt is, abers Fruenslüd bünt Fruenslüd, un hebt se sick ins wat in den Kopp sett, so bringt dat keen tein Peer wedder rut, un Tante Lise hadd sick dat eemaal in den Kopp sett, dat se noch ganz smuck weer, un se meen ganz wiß, da word noch en Mann kaamen, de se to sener Fru maaken word.

„Der Glaube macht selig," seggt de Pastoorn un ook noch ander Lüd, abers Tante Lise word bi ehren Globen doch vakens ins verdreetli.

Ins Sünndags keem se ganz vergnögt ut de Kark. Da hadd keen jungen Candidat predigt, also muß dat anders sin Dorsaak hebben. Se weer ganz heemli damit.

As de ander Sünndag keem, maak se sick so fein, as schull se to Ball, so dat sülm ehr Broder, de as Koopmann nix anders as sin Plumm un Rosinen in den Kopp hadd, sick daröwer verwunder un se fragen däd: „Na, wa wullt du denn nato, du maakst di ja unbandi fein!" — Säd se abers blot, se wull man na Kark. Da dat all to damaalige Tiden Mod weer, dat Fruenslüd man blot to Kark gan däden, um ehrn Staat tu wiesen, so säd he ook nix wieder. Un richti, se gung ook hen na Kark. As se abers wedder keem mit en Gesicht vull luder Freud, da kunnn he sick ni holen un fraag: „Wat is da eegentli mit di van Daag, Lise, du büst so lusti un kandidel as noch min Daag ni! Kummt he vellicht?"

„Wat vör'n he?" säd Tante Lise un word ganz roth.

„Na, de di frien will!" narr ehr Broder.

„Büst wull ni klok!" schull Tante Lise, abers dull wer se ni, dat seeg he recht gut.

De ganze Wääk öwer weer se so mall as en junge Deern van süßtein, se hüpp un sprung, se lach un sung, as hadd se mindstens tein Friers op eenmaal krägen.

Den drütten Sünndag putz se sick noch mehr as vördem, un se weer wedder gräsi vergnögt, as se wedder keem. So gung dat de ganze Wääk. Abers

op den veerten Sünndag hadd ehr Freud mit eenmal en End. Da keem se so truri und begaaten na Huus, as hadd se op Brenneteln säten.

Da weer ganz gewiß wat passeert, abers wat man? Se wull ni damit rut. In de eersten Daagen leep se jümmers hen na dat Finster, as se anders ook daan hadd, just as weer se een moden; un wenn de Husdör gung, denn weer se mit en Wupps bi de Dör un keek na de Dääl rut. Abers na wücke Daag word se ganz truri un leet den Kopp välmaals sacken, un wuß männimaal ganz ni, an wat se oacht hadd, as se säd, wenn se darna fraagt word.

Wat weer eenmal mit Tante Lise passeert.

Snaaksch, wücke Daag laater word se wedder ganz lusti un vergnögt. Wat weer dat eenmaal mit ehr!

Am nieschierigsten weer abers Hanne, ehren Broder sin Dochter, en Dern von achtein Jahr, de se noch bet hiernto allens anvertruut hadd. Na, se schull dat denn ook bald to wäten kriegen.

Ins Abends, se weern eben to Bett gaan, säd Tante Lise: „Du Hanne, kannst du swiegen?" Hanne wuß nu all, wat dar keem, un säd forts: „O Gott, ja, Tante, dat weeßt du ja!"

„Na, denn will ik di wat anvertruen, abers wenn du en Minschenseel davan wat wedder vertellen deist, denn ward ik di in min ganz Leben ni wedder gut." —

„Kannst di op mi verlaaten, as op dat Evangelium, ik swieg!"

„Na, denn hör to. As ik vör wücke Sünndags in de Kark weer, da sett sick mi just liek öwer in en andern Stohl en groten smucken feinen Herrn mit en gnäterswarten Bart un en Brill op de Näs. — Och, ik kann di ganz ni seggen, wa smuck as he weer! — Nu denk di! kiekt he mi jümmers an, so glöni, so verleevt — och, Deern, du schust sin Ogen sehn hebben!" — Ik word ganz verlegen un hadd meist ni Hart, optosehn. Dat gung so de ganze Predigt öwer, ik wuß ganz ni, wa ik mi vör sin fürigen Ogen bargen schull!" — „Wa hett he denn?" fraag Hanne. — „Dat weet ik noch sülm ni, abers dat ward ik ja bald to wäten kriegen. Hör man wieder! Den andern Dag gung he hier bi uns vorbi un keek ganz stief na min Finster rop. — Gott, wat de Minsch kieken kann, ik kann dat ganz ni beschrieben!" — Den andern Sünndag weer he wedder in de Kark. — Och Gott, van de Predi heff ik ook keen Woort verstaan, denn, weeßt du, de Engel van Minsch keek mi jümmers an, un ik — na, ik keek em op't letzt ook wedder an!" — „Abers säd he nix to di, as jüm nösten ut de Kark gaan däden?" fraag Hanne. —„Deern, büst du klook, wat hadden de Lüd davan denken schullt! Un ook is he ja all väls to blöd darto! Abers den drütten Sünndag lach he mi ganz fründli to! Nä, ik kann di ganz ni seggen, wat dat vör'n Engel van Minsch is!"

„Man wieder, Tante Liese!" säd Hanne.

„Deern, töv doch, laat mi doch utvertellen!"...Abers as de veerte Sünndag keem..."

„Da snack he mit di?"

„Ach nä, da weer he ni dar! Gott, wat weer ik truri! „He is gewiß krank!" dach ik. Abers nu is allens wedder gut, nu weet ik, wa he is!"

„Wonem denn?" fraag Hanne nieschiri.

„He is jeden Abend achter unsen Gaarn un spält die Hammonika! Süh, un jüst dat Leed, wat in de Kark sungen word, as wi uns toerst seegen."

„Un wieder bünt jüm noch ni kaamen?"

„Nä, Deern, wat schull ik doon? He is so gräsi blöd, un ik kann doch toerst ni mit em anfangen, un denn ook worden se int Hus ja Unrath marken, wenn ik noch so laat Abends, wenn dat all balkendüster is, na'n Gaarn gung! Abers nu mußt du mi en groten Gefallen doon, min beste Hanne!" — „Geern, Tante, segg man!" — „Süh, du mußt morgen, wenn he wedder spält, mit mi na de Gaarn gaan, he sitt jüst achter den Barg, wa uns Lusthus opsteit, dar wüllt wi hen, un ins sehn, ob wi em ni to't Snacken bringen köönt."

„Man to, ik bün nieschiri, wat he seggen ward!"

„Abers jo nix marken laaten, dat uns nüms naluert, hörst du?"

„O, wes man ni bang, ik weet mi to verstellen!"

Nadem se de Saak noch ins besnackt hadden, sleepen se in.

Den andern Abend bi Klock acht ut, dat weer all balkendüster, keem Tante Lise na Stuv rin. As se bi Hanne vorbigung, stött se ehr in de Siet, un Hanne wuß Bescheed. Hanne leet Tante Lise eerst rutgaan un töv noch en bäten, un denn gung se achterna. Vöran in den Gaarn bemötten se sick, un Tante Lise fraag ganz sachen: „Büst du dat, Hanne?" Und Hanne säd ebenso: „Ja, is he all dar?"

„Hörst du de Musik dar ni? Dat is he!"

„Gott, wat en dösigen Knecht, dat he ni mindstens en bäten wieder herkummt, dat du em in de Stuv hören kannst!"

„Dern, büst du klook! Denn word dat ja foorts jedereen int Hus marken, un he is ja ook so blöd!"

„Na, min Smack weer dat ni, Tante Lise!"

„Schast em ja ook ni hebben, dat is ja min Minschen! Abers schust man blot sehn, wat he vör Ogen het! Gott, wa puckert wi dat Hart! Föhl maal!"

„So tier di doch ni so mall, Tante Lise! Kumm man, dat ward hier koold to staan!"

Hanne trock Tante Lise mit sick foort, un beid sleeken sick ganz sachen de Stieg rop, de baben ap den Barg rop güng, ünder den de blöde Peter sitten schull.

Richti, da seet een un späl op de Hammonika „Nun danket Alle Gott!" Abers ob he so smuck weer, as Tante Lise em maak, kunn Hanne ni sehn, dat weer all to düster.

„Gott, wa spält he schön! so recht mit Geföhl!" säd Tante Lise sachen.

„Dat kann ik ni seggen, Tante; abers nu fang man bald mit em an!"

„Jeſes, wat, Deern?"

„Na, he mutt doch wäten, dat wi hier ſtaat!"

„Büſt ni klook, wat ſchull he van mi denken?"

„Na, denn gaa if wedder rin!"

„O Gott, nä, Hanne, bliev hier, mi gruelt anders! Abers wat ſchall ik doon?"

„Nu, wat du di anſtellſt! Erſt hooſt maal, dat he weet, dat hier wer is!"

„Ach, ik bün ſo bang!"

„Denn laat mi!"

„Nä, nä, ik will ook! Ahem! Ahem!"

„Doch luder, Tante, dat kann he ja ni hören! Laat mi man maal!"

„Um Gottes willen ni, Deern, ik will all! Ahem! Ahem! —"

Abers obſchonſt Tante Liſe jümmers luder hooſt, de darnerden hör dar ni op. Se word ſülm verdreetli, un hadd nix mehr dagegen, dat Hanne maal hoſten däd. De verſtund dat nu bäter, abers dat hölp ook nix, he ſpäl jümmers luſti ſin Choraal wedder van vörn an.

„De het wull Bohnen äten van Daag!" ſäd Hanne endli verdreetli. „Laat uns em ins en lütten Steen op den Kopp ſmieten, anders wärd he uns gar ni wieß!"

„Büſt ni recht, Deern? Wat ſchull he darvan denken!"

Opt letzt meen ſe, ſe wull ins en paar Bläd bi em daal ſmieten, dat word all hölpen. Se neem ook en Blatt op un leet dat ſachen daalſwewen, aber dat word ganz ni beacht. Allmäli word ſe argerli un neem twe Bläd un endli gar veer.

„Laat mi man ins!" ſäd Hanne; „din Frier ſchient ja en groten Döösſkopp to weſen, dat he ni opkieken deit!"

Ob Tante Liſe nu datſülwe van em dach, oder ni, ſäd ſe ni; abers ſe hadd nix mehr to Koop un leet Hanne ehren Willen.

De ſoch ſick awers en lütten Steen un leet em den Hammonikaſpäler liek op den Kopp fallen. Dat hölp abers.

Mit eenmaal ſprung he van de Bank op un ſchreeg: „Kumm, dat letſt abers na, anders ſmiet ik wedder!"

Wat verfeer Tante Liſe ſick abers, un wat lach Hanne, as ſe foorts an de Stimm hör, dat dat den Nawer ſin Jung weer.

„Büſt du dat, Fritz?" ſäd Hanne un lach.

„Ja wull, wakeen anders!" ſäd Fritz; „abers dat Smieten laat na!"

„Jung, hörſt du denn ni, dat wi hier hoſten däden?,'

„Gewiß, abers wat gung mi dat an; dat heff ik all wücke Abends hört!"

„De Windbüdel!" ſä Tante Liſe ſachen.

„Abers ik dach, de Perſon, de min Hammonikaſpälen ſo geern hören mugg, hadd ſick en bäten verföhlt!"

„Na, du wardst di hier ook bald wat weghaalen, warum spälst du denn ni bi de Küll int Hus?

„Och, Vatter seggt, he kann dat ni in den Kopp afholen!"

Hanne kunn sick knäpp vör Lachen holen. Tante Lise säd awers keen Woort, un as se nösten int Bett legen, hör Hanne ganz dütli, dat se weenen däd.

Nach acht Daag weer se abers wedder ganz bi Luun, da hadd se all wedder anders een op den Strich, de se so gräsi geern lieden mugg, as se Hanne anvertru.

Weveel Tän de Hund het.

De Dorpscholmeister Slüter weuer
Dabi un ünnerricht
Sin Jungs un Deerns ganz iberig
In de Naturgeschicht.
Un mit sin Scheulers quäl de Mann
Sick ganz gewaltig 'rum,
Doch all sin Meu de holp nich veel,
Se weur'n un bleeben dumm.
„Die Säugethiere habe ich,"
Segt he, „in letzter Stund
Mit euch besprochen und ich kam
Bereits bis auf den Hund.
Hans Block, merk' auf! was sagte ich
Zuletzt von diesem Thier?
Wieviele Zähne hat der Hund?
Rasch, wiederhol' es mir!"
Hans sweeg. — Uns Slüter har't op em
All so wie so nich got,
De Beiden leeben ümmer op
En sehr gespannten Fot.
Herr Slüter bör den Reedstack hoch
Un sä: „Nun, antwort' schnell
Un weißt du's nicht, Canaille, dann,
Dann bekömmst du was auf's Fell."
Hans muß nu mit de Antwort rut,
Dat kost ok wat da wull,
Un segt in Angst: „De Hund de hett
Dat ganze Mulwark vull!"

Schiller, Goethe, Wieland.

Hütdags is't mit den Paßzwang ut,
Dat dütsche Rik besteit
Un nümf is, de op Reisen uns
Na'n Paßkart fragen deit.
Vor hunnert Jahr, meuk do en Bursch
Man blos en lüttje Tour,
Meuk em de leebe Polizei
Ok all dat Leben sur.
Kum har he mit den eenen Fot
Rut ut sin Heimath pedd,
Weur ok all eener da un sä:
„Nu kam mi mal vor't Brett."
Denn stell so'n grimmigen Gensd'arm
Sick patzig in de Quer,
De snauz von baben dal em an
Un freug: „Woneem, woheer?"
Da heet dat denn: Papiere rut,
De Paß wor revidirt,
Un stimm dat nich, de Handwerksbursch
In't Lock rin expedirt.
Da geef dat denn twee Dag lang nix
As Water un dreug Brod.
Ja, wenn he darmit free keum, weur
Dat Unglück noch nich grot,
Denn manchmal gung't noch slimmer to
Wenn de Gensdarm em pack.
Dat lohn ok dann un wann mal sif
Un twintig in de Jack.
In düsse scheune Tid da hebt
Nu mal dree Gauners leeft,
Un de hebt wegen jemmern Paß
In dusend Aengsten sweeft.
An't Stadtdor, wo se durch wull'n, stunn
Geweunlich en Off'cier,
De mit de greutste Pünktlichkeit
De Pässe revidir.
Se har'n en bannigen Respect
Vor düssen strengen Mann,
Un hebbt nu unner sick berad:

Wat fangt wi dabi an?
„Ik gleuf, de Sak de geit ganz nett,"
Hett nu de Eene ſegt,
„Un wenn wi man nich bang ſünd, kummt
De Krempel ok wol t'recht.
Wenn he uns na de Paßkart fragt,
Rückt wi ſe nich glik rut,
Un geeft uns mündlich bi em vor
Berühmte Dichters ut.
Mein Nam' is Schiller, ſeg ik em
Un ich heiß Goethe, — Du,
De Drütt' is Wieland, ſahſt mal ſehn,
Denn lett he uns in Ruh.
Na, dat geſchüt. De eerſten Twee
Hebt ſick in'n Wagen ſett
Un fahrt nu na de Stadt herin,
De Sak de gung ganz nett.
De Hauptwach, de weur dicht bi't Dor,
De Wagen rull heran,
Un de ol ſchappige Off'cier
Hol jem ok richtig an.
„Wer ſind die Herren?" fragt he nu
Rin na den Kutſchenſlag.
„Ich heiße Friedrich Schiller," ſegt
De Een von jem un lach;
„Ich Wolfgang Goethe, beſter Herr."
De Officier de nick,
„Fürwahr, ich bin ſehr hocherfreut,
Es iſt ein großes Glück,
Den Kronen deutſcher Dichtkunſt ſo
Mal vis-a-vis zu ſteh'n.
Raſch griept de Gauners in de Taſch,
„Woll'n Sie di Päſſe ſehn?"
Statt Antwort ropt de Officier
De Schildwacht to: „Paſſirt!
Durch ihre Namen ſind ſie ſchon
Genug legitimirt."
De Gaudeef makt ſick ut'n Stoff
Un jemmer drütte Mann,
De, de den Wieland ſpeelen ſull,
Kummt na de Hauptwach ran.
De Officier de kikt un kikt

Em an von jede Kant,
Un hett in'n Stillen bi ſick dacht:
De Knecht is di bekannt.
Mit eenmal ward de Sak em klar,
He kreeg den Krempel ſpitz,
Wo he den Kerdel all mal ſehn;
Dat weur ja „Kartenfritz,"
En Spitzhof, den ſe dreemal all
Bi'n Deefſtal attrapirt,
Vor Jahren har he ſelber em
Na't Tuchthus transportirt.
As düſſe Sleef nu neeger keum,
Da grüßt he ganz galant.
„Ich bin der Dichter Wieland." „Ja,
Se ſünd mi all bekannt.
Mit Goethe un mit Schiller ſünd S'
Wol op de Kunſtreiſ gan,
Un ward mit düſſe Lüd ok in
Geſchäftsverbindung ſtan."
Bi'n Kragen kriegt em de Off'cier,
„De Sak de ward ſick fin'n,
Man eerſt mal mit in't Loch herin,
De Klopſtock is all bin'n."

Schoſterlogik.

Drath, dat's en Schoſtermeiſter, de
De Schoſteree verſteit,
Sin Handwark Ehr makt, weil he't mit
Verſtand bedriben deit.
De finſte Kundſchaft dat weur ſin,
Dat ſegt wahrhaftig wat —
He hett ek vor Profeſſor Krumm
De Schoſterarbeit hat.
Hüt ſeet he op ſin Schoſterbuck,
Un klopp un ſung un fleit,
As in de Warkſtelldör herin
En Deener treeden deit.
„Empfehlung von Profeſſor Krumm,

Un Meister Drath de sull
Mal röber kamen, denn de Sak
Wär dütmal doch to dull.
De letzten Vorscho passen nich,
De mussen grotter sin,
De Herr Professor de leed in
De Dinger Höllenpin."
Drath smitt den Spannreem op de Sid,
Sett sick sofort in'n Staat,
Kummt bi'n Professer an; — De wahn
In ganz deselbe Strat.
De Mann de weur von Hatten got,
Recht sinnig; aber hüt
Bi de verdammten Stebeln weur
He reinweg ut de Tüt.
He har se an, doch uttoholl'n
Weurt garkeen Meuglichkeit,
Hüpp darop rum, as wenn so'n Katt
In't Water pedden deit.
He schimp: „Ich hab' ihm doch gesagt,
Drath, nehm er sich in Acht,
Daß er die Schnauzen dieses Mal
Ein bischen länger macht.
Ich hab die Stiefel nicht zum Staat,
An!" — He pedd grade to —
„In diesen Dingern wird man ja
Des Lebens gar nicht froh."
Drath kleit sick achter't Ohr, bekikt
Den Steebel un dat Mat,
Verglickt dat mit'n anner un
Dat stimm doch ganz acrat.
„Ja, Herr Professer, sehn sie mal,"
Fangt he nu endlich an,
„Ich sag' so zu die Sach' man blos
Was ich so sagen kann.
Hier oben stimmt das, über'n Spann,
Da sitzen sie zu paß,
Blos unten bei den großen Ton,
Da sind sie'n bischen knaß;
Doch ihre Füße leiden ja,
So sehr an Switzigkeit,
Denn dehnt sich da das Leder aus

So von die Fuchtigkeit,
Sie wissen selber ja, ich bin
Ins Stiefelmachen „Baas",
Sie soll'n mal sehn, das zieht sich t'recht,
Denn stimmen thut's mit's Maß."
„Maß hin, Maß her," segt argerlich
De Herr Professer Krumm.
„Sie machen mich am Ende noch
Mit Redensarten dumm
Die letzten Stiefel waren mir
So weit als wie ein Sack,
Und als ich klagte, machten Sie
Denselben dummen Schnack.
Da hieß es: Herr Professor Krumm,
Die Sache muß so sein,
Sie haben schweiß'ge Füße und
Das Leder läuft noch ein.
Die Stiefel nehm' ich nicht. Er hat
Darüber hin gehuscht.
Die Dinger sind mir viel zu klein,
Sie sind total verpfuscht?"
„Verpfuscht!" ropt Drath, dat greep em an
Sin Schosterehr, an't Hatt,
Un deshalb wor he falsch un snack
Mit den Professer Platt:
„Verpfuscht, na dat segt ja man een
De nix davon versteit,
Sä dat en Schoster, wies ik em,
Wie man verreestern deit.
Twölf Jahr bedrif ik min Geschäft,
Min Steebeln, dat's en Staat,
Un de möt ümmer passen, denn
Woto nimmt man sünst Mat?!
Kreuz Donnerwetter nochmal Herr!
De Steebeln, de sünd got;
Na't Mat da sünd se nich to lütt,
Ihr Feut de sünd to grot."

Wat de ſwatten Störche to don hebt.

In'n zoolog'ſchen Gaarn ſünd mal
Twe lüttje Jungens weſt
Von'n Jahr'ner acht, de hebt ſick da
Ok amüſirt op't Beſt'.
Jem weur ut de Naturgeſchicht
All veelerlei bekannt
Von't Thiervolk, und den ſchönſten Spas
Meuk jem de Elephant.
Wenn de mit ſin ol grote Näſ
So in de Luft rum ſteek,
Un denn toletzt mit eer in't Mul,
En halbes Spintbrod ſteek,
Denn frei en Jeder von de Twee
Sick wi ſo'n Heunerdeef,
Un lach ſick öber düſſen Spas,
Bina den Puckel ſcheef.
Toletzt weur't aber doch genog,
Se ſünd nu wider gan
Und bleeben vuller Andacht bi
Den Vagelkäfig ſtan.
Nich wid davon, da kunn man ok
Twee Klapperſtörche ſehn,
De bannig ſtolz herum ſpazier'n
Op jemmer langen Been.
De Een weur wie gewennlich, „witt,"
De Anner „g n ä t e r ſ w a t t."
„Herrjees!" ſegt Hans, de lüttſte Jung,
„Kiek blos mal Jan, wat's dat?"
„T ſünd Störche Du, de kenn ik, weil
So'n Vagel letzte Woch,"
Segt Jan, de Oellſte von de Jungs,
„Mi'n lüttjen Broder broch."
„Ach wat," ſeggt Hans, „ik meen ja nich
Den Witten, de da ſteit,
Ik gleuf nich, dat dat Störche, de
Ganz ſwatt ſünd, geben deit"
„Warum denn nich, bedenk doch blos,"
Keum Jan em in de Quer,
„Wo kamt denn, wenn't k e e n Swatte gift,
D e M o h r e n k i n n e r h e r?"

Vor weveel?

De Herr Ap'theker kickt, wi he
Dat jeden Morgen plecht,
Mit Kennerblicke ut sin Dör
Na't Wetter rut un segt:
„Dat weet de Deubel, jeden Dag
En schändlich reine Luft,
De Utsicht op en got Geschäft
Is wedder mal verpufft.
Von Typhus und von Cholera,
Da ward man nix gewahr,
En lumpige Epidemie
Har'n wie nich mal düt Jahr.
De Pockenkrankheit, ja as de
Vergang'nes Jahr grassir,
Un'n bitten gastrisch Feeber mank,
Dat weur noch en Plaisir,
Do weur dat got Ap'theker sin,
Dat broch uns op de Strümp,
Dat gleuf ik; aber düt Jahr is
De Kram de reine Pimp.
Da kummt een na sin Laden rin,
Dat weur ja Hinnack Frank,
En Nachbar'skind! „Herjees nochmal,
Wer is denn bi Jo krank?"
Fragt em de Ap'theker mit
En Likenbidderton;
Inwendig aber hög he sick,
He kreeg ja wat to don.
„Krank," sä nu Hinnack, „ist just nüms,
Ne, wi sünd all gesund,
Dat heet an'n Dag, doch in de Nacht
Ward uns de Sak to bunt;
Wi könt nich slapen." „Leebe Gott!
Dat's slimm, hm hm, so so,
Hebt Ji en Doctor, Hinnack, un
Wat segt denn de dato?"
„En Docter? Ne", segt Hinnack, „nee,
To'n Starben is't noch nich,
Un wi curirt uns selber. Wenn't
Nich gar to fürchterlich,

Kummt Docter un Ap'theker uns
So licht nich in de Quer,
Un vor hüt Nacht da geben S' mi
Man Wanzenpulber heer."
Nu wuß de Herr Ap'theker ok,
Wat Nachts den Hinnack quäl,
He kreeg de Kruk von'n Bord heraf
Und fragt em: „Vor weveel?"
Un unſe Hinnack de beſint
Sick nu en Ogenblick
Un ſegt: „Na, ſo ungefähr
Vor twee-, dreeduſend Stück!"

Wat en Fabel is.

De Köſter Suur de gung in ſin
Studirſtuf op un dal.
'T weur Winter.—Ut den Aben nimmt
He mit den Tang en Kahl,
He legt ſe op ſin Piep torecht,
He nutſch, he ſmeuk, he paff,
Un endlich na da krigt he ok
Dat ole Dings in'n Draff.
Bi ſin Spaziergang dorch de Stuf,
Da hett he ſimulirt
Un in Gedanken öber düt
Un dat philoſophirt.
„Ja, ja," ſo brumm he, „es giebt viel,
Was ſnackſch is auf der Welt.
So'n Schulquartal is viel zu lang
Un viel zu knapp das Geld.
Un wiederum ſtimmt's wunderbar
Manchmal in der Natur;
Wenn ich ſo meinen Namen nehm',
Ich heiß' un hab' es „Suur".
Die Jugend zu belehren, is
Fürwahr kein Kinderſpiel,
Un was mich bei der Sache tröſt,
Das is das Selbſtgefühl.
Auf mein Geſchäft da bin ich ſtolz,"
Segt he, „un das mit Recht,

Ich wirk' nich blos für heut, ich wirk'
Für's künftige Geschlecht."
Un bi dat Wort, da ward sin Schreed
Mit eens noch mal so lang,
Un ehr he't sick versütt, da steit
He bi de Finsterbank.
Wat nu sin besten Scheuler weur,
Jan Pluck, de stunn hier ok;
He lees un steek dabi de Näs
Ganz deep herin in't Bok.
„Was liest Du da," segt Köster Suur,
„Laß mich das Buch mal seh'n!
Das is weiß Gott ja en Roman,
Jung, Jung, das kann nich gehn!
Kuno von Knast, so heißt das Dings?
Es ist doch en Scandal,
Kaum dreizehn Jahr un en Roman,
Wo bleibt da die Moral!"
Un damit nimmt de Köster Suur
Dat Bok und klapp dat quatsch
Vor Jan sin Näs to, „süh so'n Zeugs
Macht Dich den Kopp blos dwatsch,
Von solchen überkröppschen Kram,
Da wirst Du nich recht klug.
Lies Märchen, Fabeln, süh mal, die
Sind für Dich gut genug.
De Jung de leup ganz blodroth an,
Begreep kum wat he dan;
Wat Suur em von de Fabeln sä,
Har he man half verstan.
So'n Märchen har he wol all leest
Un wuß ok wat dat heet,
De Utdruck Fabel aber weur
Den Jung noch gänzlich neet.
He wendt sick nu an Suur un fragt,
Wat dat vor Dinger sünd.
De sett em't ut'n een un segt:
„En Fabel is, mein Kind,
„Wenn so mal en Rhinozeros
Mit sonst en anner Thier,
En Esel oder'n Foß spricht, so
Wie ich jetzt thu' mi Dir."

Dat Vigiliren.

Nun Schulz, wie ſteht's, fragt Amtmann Bolt.
Er hat ja vigilirt;
Den mit dem Demokratenbart,
Hat Er ihn aufgeſpürt?
Wie heißt der Menſch, hat Er's heraus,
Und was führt er im Sinn?
Ein Demagoge iſt's, nicht wahr?
Woher?—Wo reiſt er hin?
Der Keerl iſt ſtaatsgefährlich, muß
Deshalb ſofort in's Loch,
Ich ſtehe wie auf Kohlen, Schulz,
Mein Gott, ſo red' er doch!"
„Ja to Befehl, ik wuß dat ja
Dat düſſe Kerl nicks docht,
Ik ſull ja op em vigilir'n,
Dat heff ik fertig brocht.
Ik dreup em geſtern op de Strat,
He is in't Wirthshus gan,
Ik bleef natürlich, as ik dat
So ſeeg, nich buten ſtan.
Ik ſett mit bi em dal und drunk
Mit em en Seidel Beer,
Un as wi't ut hebt, fragt he mi:
„Mit wem hab' ich die Ehr?"
Nu muß ik mit de Sprak herut;
Ik as Gerichtsperſon,
Ik kunn ja doch nich leegen, — nee,
Wat ſull ik dabi don?!
Ik ſä em: „Wat Herr Amtmann will,
Dat mut ik reſpectir'n.
De geef mi Opdrag, ganz genau
Ob Se to vigilir'n."
De Kerdel de wor'likenblaß,
Mit eenmal aber, rutſch
Do ſpringt he ap, lopt ut de Dör
Un do, do weur he futſch.
Ik heff em gar nich wedder ſehn,
So hett de Kerdel rennt."
Na nu fart Amtmann Bolt herut:
„O! Schapskopp un keen End!"

„Jawol, Herr Amtmann, to Befehl,“
Meen Schulz nu, „wie geſegt,
Dat is en groten Schapskopp weſt,
Herr Amtmann hett ganz Recht.“

De Weltſprak.

En jedes Land, en jedes Volk
Hett ſo ſin eegen Sprak,
Vor'n Fremden is de Toſtand oft
En argerliche Sak.
Denn En ſnackt hoch, de Anner platt,
De ſpan'ſch, de italien'ſch,
De Drütte klönt nu gar franzeuſch,
Un noch en Annern dän'ſch.
Da ſteit man denn un drückt un drückt,
Quält ſick ganz fürchterlich
Un meent man: Nu is't t'recht, — verſteit
De Een den Annern nich.
„Dat ward erſt beeter,“ ſegt Jan Dumm,
Wenn man en Weltſprak hett;
Ik heff dat ok all mal verſocht,
De Sak geit würklich nett.
In China dreup ik mal en Mann
De döſſe Weltſprak kunn;
Dat wunnerbarſte weur dabi,
Dat ik em glick verſtunn.
In Hongkong weur't, wo in'n Hôtel
Ik wat to Middag eet
Un weil mi't ſmeck, gern weeten wull
Wie dat Gericht ſick heet.
De Kram de ſmeck na allerlei!
Preuft heff ik un probirt, —
Vor Entenbraden heff ik dat
To goderletzt taxirt.
Tſching Ting Ting Kniptang heet de Wirth,
De Knecht keek höllſch plitſch
Ut ſin ol ſcheeben Ogen rut,
Doch kunn he garkeen dütſch.
Da aber Enten grade ſo

In China quarken dot
As wie bi uns in Dütſchland, na
Do weur ik ut de Noth.
Ik wink, wiſ op min Teller hen,
Un Ting Ting Kniptang mark,
Dat ik wat fragen wull; un ik,
Ik frag nu: „Quark, quark, quark?"
Na he verſtunn mi, wat ik meen;
Betracht mi ganz genau,
He ſchüttkopp, ſmuſterlach un ſä
To mi blos: „Wau, wau, wau!!"
Raſch ſprung ik op un wiſch mi mit
De Serviett den Mund.
Nu wuß ik wat ik eeten har:
En Beefſteak von en Hund."

Warum dat nich angeit.

Jan Block dat is en Driber weſt,
Reet all ſin Tüch kaput,
He weur en Jung von Jahr'ner ſos,
En ganzen lütten Butt;
Doch kräftig un lebendig weur
Dat lüttje Satansdeert,
Dat man meiſt gleuben ſull, he har
Quickſülber in den Steert.
Geef Mudder em en neë Bücks,
'T weur alles eenerlei,
Glick ſchür de Bengel op de Eer,
Dat Achterdeel ſick twei.
Sin Tüch trock he ſick ſelber an,
Doch wie dat bi ſo'n Gör
Wol mal paſſiren deit, ſett em
Dat Achterſte oft vör.
Un broch ſin Mudder em denn mal
En bäten op'n Swung,
Denn harr dat lütje Krötending
Glik en Entſchuldigung.
Natürlich weur de ok dana,
Dat ligt ja op de Hand,

Denn ſo'n lütt Jung het ja noch nich
Den richtigen Verſtand.
„Jung," reup ſin Mudder, „Du büſt doch
En Jack vull Tagels weert;
Du Slüngel, kik doch blos mal heer,
Din Strümp trockſt D' ja verkehrt
Op Din ol ſcheeben Been herop."
Un wat ſä nu Jan Block:
„Dat geit nich op de rechte Sid,
Mama, da hebt ſe 'n Lock!"

Wer Schuld hett.

Wenn du di fix in'n Finger ſnidſt,
Sünd Tein vor Een parat
To helpen un di bi to ſtan
Mit luter wiſen Rath.
De Een ſegt: Wickel Plünn darum
Un mak dat natt, dat's got,
De Anner meent mit Spinnenweef
Stillt man am beſten Blod;
Pickplaſter, dat geit öber all'ns,
So ſegt din Schoſter di;
Js op de Neugd en oles Wif,
De rad di „Sympathie".
Wenn denn ſo'n ol Zebilla kummt
Un di dat Blod beſpridt,
Un dat denn ok nicks helpen deit,
Denn ward na'n Docter ſchickt.
So gung't ok hier. — Hans Tapps, en Buer,
De har en Söhn, de krank.
Denn Jung ſin Mudder holp ſick eerſt
Mit Fleederthee entlang.
Se meen: „De Jung hett ſick verkeult,
Da weet ik mit Beſcheed;
Nu drink man Jochen, heurſt du; ſluk",
Un Jochen ſlukt un — ſweet.
Acht Dag hett he de Kur gebrukt,
Doch all'ns weur vor de Katt,
Man ſeeg ok garnich dat dat holp,

He wor ſo flau un matt.
„Weeſt d' wat," hett nu de Vadder ſegt,
„Ik ſchick na'n Docter hen."
„Na'n Docter," fragt ſin Fro, „büſt d' dull,
Wat ſall de Docter denn?
De Kerdel ſchrift di glik wat op,
Ob't helpt, dat's em egal,
Nacher holt he de Recknung hen
Denn heet dat: Tapps betal!
Nee, wat ſo'n Plaſterſtriker kann,
Dat kann „ol Lieſe" ok,
Wat ſo dat Krankſin anbelangt,
Da is ſe hölliſch klok."
Ol Lieſe kummt, bekiekt de Sak
Un ſegt: „Ik weet wo't ſitt,
De ole Sweeteree, dat's nicks,
Wat hett de Jung vor'n Hitt!
Dat Beſte is in düſſen Fall
Dat, wat ik ümmer bruk:
En Handok heer, en grote Bütt
Un Umſläg op'n Buk."
Na Jochen, nu ſaſt d' man mal ſehn,
Nu 'ſt mit Din Krankheit ut,
Erſt Hitt, nu Küll, op een Art mutt
De Foß to'n Lock herut!
Nu kreeg he ümmer klatſchen natt
Den Handok op dat Lif;
Den nächſten Dag da weur he all
As wier ſo'n Brett ſo ſtif.
Sin Vadder de hett wedder mal
An't Docter halen dacht,
Doch wenn he ſo wat ſeggen dee,
Denn hett ol Lieſe lacht.
„Na'n Docter ſchicken," meen ſe, „nee
Den tro ik doch nich recht,
Veel eher weet de Scheeper Rath,
De krigt den Jung ok t'recht."
De Scheeper kummt, he överlegt
Un ſeggt: „Ik blif dabi,
Dat beſte is in ſolchen Fall
Doch ümmer Sympathie."
Un dabi treckt he'n Lämmerſwanz

So ut de Taſch herut
Un ſtrickt nu dreemal öber Krüz,
Den Jochen langs de Snut.
Na wenn man mit ſo'n Lämmerſwanz
Een ünner'n Rücker ſtrickt,
Verſteiht ſick dat dat prickeln deit,
So krabbelt un ſo ſtickt.
Bi Jochen weur dat grade ſo,
He trock dat Muul, he pruß
Un dat ſo niederträchtig forſch
Dat ſchall dorch't ganze Hus.
„Geſundheit!“ hett de Scheeper ſegt,
„Dat geit, heff man Geduld,
Dat Prußen dat is got, dat hett
Min Simpathie blos Schuld.
Nu ſeht dat mal twee Dag lang an,
Den Swanz den lat ik hier,
Un wenn dat denn nich beeter ward,
Denn ſchickt mal na'n Barbier.“
Twee Dag vergaht un Jochen ward
So matt as wie ſo n Fleeg;
So dat ſin Ol dat endlich doch
Mit de Beſorgniß kreeg.
Nu muß de Herr Barbier da heer,
De ſchüttelt mit'n Kopp.
As he den armen Jochen ſütt,
Sett he de Brill ſick op.
Dat deit he blos bi'n ſlimmen Fall,
Weil't beeter utſehn deit,
Weil dat en lütten Anſtrich gift
So van Gelehrſamkeit.
He feult den Jochen na den Puls,
Legt em de Hand op't Hatt,
Bekiekt ſick de belegt Tung,
Bekiekt ok ſünſt noch wat,
He ſtrickt den Bart, he ſimulirt,
He ſchüttelt mit den Kopp,
Un treckt mit grote Wichtigkeit
De Ogenbrunnen op.
Toletzt da keum de Sak to'n Sluß,
He hett to Tappſen ſegt:
„Ja ſo viel hab' ich nu ſchon los,

Mit Jochen steht es slecht.
Der Puls der geht verdeubelt swach,
Un dies gefällt mi nich,
Auch hat er so'n verdammte Clör,
So furchtbar peeberig
Hier ist die schnellste Hülfe noth,
Doch wie?! Hm, hm, — ich mein
Ein kunstgerechter Aderlaß,
Das wird das beste sein.
Zwar glaube ich, er hält's nich aus
Doch so kann's auch nich geh'n,
Wofür ist man Chirurgius!
Und etwas muß gescheh'n."
Na frei di Jochen, süh du fleitst
Nu bald ut't letzte Lock,
Tappt de di mit den Snepper an,
Sleit din Erleusungsklock.
Un richti ja, de Kram geit los,
Dat blodt ok wie vor dull;
In'n Umsehn har de Herr Barbier
Den halben Ammer vull.
„Ja sieh mal," segt he, „das giebt Luft",
As Jochen stönen deit,
Un do verbind he em den Arm
Wie't sick geheurt un geit.
De Jung, seitdem em de Barbier
Mit't Aderlaten piert,
Wor ümmer flauer; Nachts darop
Do hett he phantasirt.
Nu kreeg Hans Tapps dat aber hild,
Nu reet em de Geduld;
„Heur Fro, nu go 't na'n Docter hen,
Vertell mi wat du wullt!"
Sin Fro de weur dat twars nich recht,
Doch düttmal sweeg se still
Un dach bi sick: Wenn't all nich helpt,
Lat't kamen wi dat will.
As nu den Jung de Docter sütt,
Da segt he: „Leute seht,
Mit Eurem Jochen da ist's aus,
Ihr holtet mich zu spät.
Vor ein paar Tagen, ja da war's

Vielleicht noch an der Zeit;
Den Jungen jetzt zu retten, seh'
Ich keine Möglichkeit.
Was ich ihm hier verschreibe, hat
Zum Heilen keine Kraft,
Und ich verord'ne die Mixtur
Nur weil's ihm Lind'rung schafft.
Hans Tapps de halt de Medizin,
De Jung leed Höllenqual,
Kreeg all vettel Stünn wat in,
Sleuk dat ok richtig dal.
En Dag lang quäl he sick so hen
Noch mit genaue Noth,
Do aber kunn he't nich mehr af
Un endlich weur he dot.
Kum is't so wit, as Tapps sin Fro
So recht verbeeten segt:
„Na sühst du wol, nu hebt wi't ja,
Ol Liese hett doch recht,
De Sympathie, de Lämmerswanz,
Dat hett em all nicks dan,
Un ok dat Aderlatten hett
He glücklich öberstan,
Doch wat de Docter em verschreef,
Dat doch nicks, dat weur dumm,
De Kerdel is an alles Schuld,
De Docter brach em um!"

Wi paßt tohop.

Dat weur so um de Erntetid, —
Jan Hinz miet sick en Knecht;
De tritt den Dienst ok an, un Hinz
De hett nu to em segt:
„Heur Jochen, wenn man so wie ik
Sin Lüd betalen deit,
Verlangt man dat se düchtig schafft,
Na Pflicht un Schuldigkeit.
Ik mag't gern hebben wenn min Lüd
Recht flink, recht leisig sünd

Un von dat veele Snacken, ſüh,
Da bün ik garkeen Fründ.
Gat wi toſamen mal op't Feld
Un will ik wat von Di,
Denn wink ik blos ſo mit de Hand;
Denn kummſt du heer to mi.
Heſt d' mi verſtan?" Un Jochen ſegt:
„Jawohl! Dats ok ganz nett
Wenn man ſick öber ſolche Sak
Vorheer verſtändigt hett.
Wie paßt tohop! Sewin. man blos,
Ik antwort grad ſo trüch, —
Un ſchüttel ik ſo mit'n Kopp,
Sehn S' Herr, denn kam ik nich!"

Dat ſütt man ſo ut.

Jan Slicker, dat weur'n Leckertän,
De wuß wie't ſmecken muß.
Vor allen wenn dat Aalſupp geef,
Dat weur em Hochgenuß.
Na, to ſo'n Aalſupp da heurt Aal,
De Jan, wenn't irgend gung
In'n Mölendik, dicht achter't Dorp,
Geweunlich ſelber fung.
Un jeden Sünndag in de Freu,
Gung he na't Mölenlock,
In blote Feut un op de Nack
En langen Angelſtock.
Letzt Sünndags weur he ok dabi;
En groten Regenworm
Steck op de Angel, un dat beet
Hüt Morgen ganz enorm.
Dat Water weur hier teemlich flach,
He kremp ſick op de Bücks,
He ſteeg bet an de Knee herin,
So gung de Kram ganz fix.
Na'n lüttje Wiel da geit da Een
Bi'n Mölendik vorbi;
De ward de Jan gewar un ropt:

„Gott Satan, plagt he di!
Bett an de Knee in't Water un
De Been ganz nakt un blot,
Bi düsse Fröhjahrswitterung?
Dat geit min Dag nich got!
Denk doch en bitten na, Du büst
Jawol nich recht bi Schick,
Süh du verkeulst di op'n Dot,
Din Back is all ganz dick!"
„Ach wat," segt Jan; langt in den Mund
— „Dat sütt man blot so ut —
Da hess ik Worms ton Fischen in"
Un treckt en Mett herut.

Anekdoten.

—o—

Wenn worden de Fruenslüd ni ehr Tään wiesen.

Peterohm: Jk bäd di, Lise, laat dat verdreite Lachen na! Bi jedes Woort, eenerlei, wat is, fangst du an to gluttern, du deist dat man blot, um din Tään to wiesen!

Lise: Nu, min Tään köönt sick ook noch sehn laaten!

Peterohm: Dat köönt se, du hest smucke Tään; abers Lise, ik weet gewiß, du wordst se ni mehr wiesen, wenn man, as bi de Peer, daran sehen kunn, wa oold du büst!

Wat mutt doch snackt warden.

De Muermann Jan Rasmus hadd ünder dat Dack van de Meldörper Kark wat uttobäätern. He leet sick van wücke van sin Maaten in sin Kiep ropwinden un dat Tau word um en Paal festbunden. Jan wull jüst anfangen to arbeiten, da gung dat Surrrrr — un dat Tau reppel sick af, un Jan sus in sin Kiep en süßti Foot hendaal. Tofälli keem he op en Sandbarg to sitten und kreeg nix af. Sin Maaten weern so witt as Kried, se meenen ni anders, as dat Jan in dusend Stücken gaan weer. Jan bleev ook eerst en Ogenblick sitten, he muß sick ja eerst en bäten vermindern; denn stund he alleben op, drau mit de Fust un schreeg: „Köönt Jüm Swinegels dat Tau ni örntli fastbinden! Pas-

ſeert mi dat noch eenmal, will ik jeden van Jüm ſodenni de Ohren kniepen, dat he daran denken ſchull, tövt man!"

Damit leet he ſick wedder opwinden, as wenn ganz nix paſſeert weer. Sin ool Moder hadd dat nu den Vörmiddag all to wäten krägen, un as Jan Middags na Hus keem, da ſauſter ſe em meiſt de Ohren vull. Endli fraag ſe vok: „Un wat ſädſt du, min Jan, as du dar ſo hendaalſuſen dädſt?"

„Gott, wat ſchull ik väl ſeggen, Moder, ik ſäd: Deubel! Wat muß doch ſnackt warden!"

Ut de School.

Hans: Klaas haat mich einen Griffel geſtohlen, Herr Perſetter!

Klaas: Dat is ni wahr, Herr Perſetter!

Perſetter (verbätert): Klaas hat mir einen Griffel geſtohlen, Hans!

Hans (to Klaas): Sühſt du, min Jung, den Perſetter heſt du ook een ſtaalen, nu laat din Leegen man na!

Man jümmers höfli.

Amtmann: Vergangen Nacht heff ik in eenſten weg in Droom mit Se ſnackt, Fru Klaaßen!

Fru Klaaßen (knixt): Nehmen Se dat ni vör ungut, Herr Amtmann, abers ik heff dat gewiß ni hört!

Dat will nix ſeggen.

Affaat [vört Gericht]: Dat is noch gar keen Bewies, dat düſſe Mann de Höhner ſtaalen het, wil ſe wit bünt un en ſwarten Steert hebt, ik heff tom Biſpill jüſt ſo'n op min Hof rum lopen.

Buer: Oho, dc will nix ſeggen, mi bünt ook noch mehr Höhner wegkaamen, as de veer, de düſſe Mann mi ſtaalen het!

Wat ſo'n Gör ni fraagen kann.

Moder: Süh, allns wat du hier ſühſt, min Haus, Diſch, Stöhl, Köh, Kalwer, Böhm, allens het de leebe Gott maakt!

Hans: O Gott! De Peer un de Höhner ook?

Moder: De ook, de Eer un dat Water un de ganze Welt!

Hans: O Gott! Wa het he ſin Warkſtäd denn, Moder?

Dat is ook wahr!

Dat is nu eenmaal gewiß, wakeen ſick twiſchen Mann un Fru ſtellen deit, wenn ſe ſick vertöörnt hebt, de is ebenſo dumm as een, de ſick twiſchen twee Regenſchirms ſtellt, wenn dat regen deit, he kriggt daat van twee Sieden.

Dat weer Hans Peter abers nuch ni bifullen. Ins Morgens gung he bi en lütte Kaath vörbi un hör dar en groot Geſchrigg und Ramenten.

„Nä," dach he, „mußt man ins ringaan un Fräden maaken, Klaas Horn ſleit all wedder ſin Fru!"

He alſo rin in de Dör, un richti, dat weer ſo, Klaas geev ſin Fru wat mit de Swääp. — „Holt," ſäd Hans Peter, „dat laat na, Klaas! Schaamſt di ni, din arme Fru ſo to hauen!"

„Och, Herr Paſter, Se ſchull'n man wäten, wat dat vör'n Satan is!" ſäd Klaas un neem ſin Mütz aaf; „dat Wief bringt mi um allens, um min Gut un Ehr, de beſten Saaken tööſt ſe mi ut dat Hus, un will ik wat to äten hebben, ſo mutt ik mi ſülm wat kaaken, ſe fuullenzt den ganzen Dag wat rum!"

„Abers Fru, dat mutt Se ja ni doon!" ſäd Hans Peter.

„So, un wat geit Se dat an!" ſchull dat Wief: „obſchonſt Se Paſter bünt, bruukt Se ehr Näs doch ni mank Fru und Mann to ſtäken!"

„Dat is ook wahr!" ſäd Hans Peter, „denn fang man wedder an, Klaas!"

In de Reſtauration.

Buer: Muſchü, gew he mi en Portſchon Hammelbraaden mit Kantüffeln!

Kellner [röppt na de Schenk rin]: Ein Hammel un ein Kantoffel!

Buer [löppt den Kellner achterna un kriggt em bi den Arm to faat]: Is he ni recht klook, Muſchü! Wat ſchall ik mit ſo väl Fleeſch? Giff he mi en paar Kantüffeln mehr un davör en bäten weniger Fleeſch!

Verlag von

M. & R. Burgheim,

484 Vine Strasse, Ecke Mercer, - - Cincinnati, O.

Der Führer von Cincinnati. Ein vollständiger und zuverlässiger Wegweiser durch die Stadt und ihre Umgebung. Mit 115 prächtigen Illustrationen und einer großen, vollständigen, speziell für dieses Werk angefertigten Karte von Cincinnati. Preis, sehr elegant in roth Cambric gebunden, $1.50.

Album von Cincinnati. Enthaltend 19 Ansichten der hervorragendsten Sehenswürdigkeiten der Stadt. Brillant in 2 Farben gedruckt. Preis, sehr elegant gebunden, 50 Cents.

Karte von Cincinnati, Covington, Newport, Bellevue, Dayton, Ludlow und Bromley. Mit einem ausführlichen Straßenregister und Angabe aller Sehenswürdigkeiten, sowie der Hotels, Eisenbahnen, Theater u. s. w. Preis, elegant brochirt in Taschenformat, 25 Cents.

Erinnerung an Cincinnati. Ein großes Prachtbild, 25 bei 30 Zoll groß. Dasselbe enthält in der Mitte eine Abbildnng der berühmten Fontaine, die von 10 kleineren Randansichten [interessante Punkte in der Stadt] umgeben ist. Dieses Bild ist sehr hübsch ausgeführt und auf dem besten Kupferdruckpapier gedruckt. Preis 50 Cents.

„Das Geheimniß der Anden." Roman von Friedrich Hassaurek (Verfasser von „Vier Jahre in Spanisch Amerika). Preis, in Umschlag geheftet, 50 Cents. Elegant in ganz Leinen gebunden, $1.00.

Fried. Hassaurek, Gedichte. (Mit Portrait des Verfassers). Preis, elegant brochirt, 75 Cents. Preis, sehr elegant gebunden mit Goldschnitt, $1.00.

Mußestunden. Geschichten und Bilder zur Unterhaltung und Belehrung im häuslichen Kreise. Mit 20 Illustrationen. 176 Seiten stark. Preis, elegant brochirt, 50 Cents. Preis sehr elegant gebunden, $1.00.

Die nachstehenden Kalender erscheinen regelmäßig jedes Jahr:

Der Hinkende Bote in Amerika. Illustrirter Familien - Kalender für Stadt und Land. 4°. 96 Seiten Lesestoff. 20 Illustrationen. Preis 25 Cents. Dieses ist der größte, schönste und reichhaltigste aller Kalender.

Deutsch-amerikanischer Familien-Kalender. 4°. 48 Seiten Lesestoff. 6 Illustrationen. Preis 15 Cents.

Plattdütscher Volks-Kalenner. 8°. 128 Seiten Lesestoff. Preis 25 Cents.

Kalender für lustige Leute. 8°. 128 Seiten Lesestoff. Preis 25 Cents.

Stadt- und Land-Kalender. 4°. 32 Seiten Lesestoff. Illustrirt. Preis 5 Cents.

Verlag von

M. & R. Burgheim,

484 Vine Strasse, Ecke Mercer, - - Cincinnati, O.

Festgeschenke für die Jugend:

Lieblings-Märchen, den lieben Kleinen erzählt. Mit 5 Farbendruck-Bildern. Enthaltend 22 der beliebtesten Märchen. 96 Seiten stark. Sehr elegant in ganz Leinen gebunden mit reicher Deckelvergoldung. Preis $1.00.

Märchen-Garten für mein Herzblättchen. Mit 5 Farbendruck-Bildern. Enthaltend 41 Märchen von Andersen, Bechstein, Grimm, Hoffmann, Hirschmann, Koch u. A. 192 Seiten stark. Prachtvoll gebunden in ganz Leinen, mit reicher Deckelvergoldung. Preis $1.50.

Das Buch der Märchen. Erholungsstunden für brave Kinder. Erzählt von H. Andersen, Ludwig Bechstein, Gebrüder Grimm, G. Hoffmann, Julie Hirschmann, W. Herchenbach, H. Kletke, Rosalie Koch, Ernst Lausch, J. A. E. Löhr, Gustav Harrer, Rudolf Müldener, J. K. A. Musäus, Th. von Pichler, Hans Wachenhusen, Franz Wiedemann u. A. Mit 8 Farbendruck-Bildern. 384 Seiten stark und 66 Märchen enthaltend. In prächtigem Einband mit reichster Vergoldung. Preis $3.00.

Der Jugend größter Märchenschatz. Die schönsten Märchen und Sagen. Erzählt von H. C. Andersen, Ludwig Bechstein, Gebrüder Grimm, G. Hoffmann, F. Hoffmann, Julie Hirschmann, W. Herchenbach, Gustav Harrer, H. Kletke, Rosalie Koch, C. F. Lauckhard, Ernst Lausch, J. A. C. Löhr, Rudolf Müldener, J. K. A. Musäus, Th. von Pichler, Hans Wachenhusen, Franz Wiedemann u. A. Mit 16 Farbendruck-Bildern. 768 Seiten stark und 116 Märchen enthaltend. In feinstem und dauerhaftestem Einband, mit brillanter Vergoldung. Preis $5.00.

☞ Unsere sämmtlichen Verlagswerke sind durch alle soliden Buchhandlungen und Zeitungs-Agenten in den Vereinigten Staaten zu beziehen. Gegen Einsendung des Betrages sendet die unterzeichnete Verlagshandlung jedes Werk franco an irgend eine Adresse.

M. & R. Burgheim,
Verlagsbuchhandlung,
484 Vine Straße, Ecke Mercer, Cincinnati, O.

Inhalts-Verzeichniß.

	Seite
Kalendarium	2–14
Woans ik tau 'ne Frau kamm	15
Dat richt'ge Urthel	32
Wer weit, wo't gaud för is!	34
Kureert!	37
Dat kümmt vun dat verdammte Dichten	45
De krank Schosterjung	48
Jan Krei. Ut de Kröhnk vun 1848	50
Een Dammsken Vertelsel. Een Brüdigam im Mehlsack, oder: Wie et Captain Josef anfing, to eene Frvo to komen	72
Dat besondere Kennteeken	75
Dat Impfen	76
Adam und Eva	77
Wo de Eier herkamt	78
De Perpentikel	80
De Hark	81
Anekdoten	84–85
Vertellens ut de Kark	86–93
Anekdoten	94–103
Weveel Tän de Hund het	104
Schiller, Goethe, Wieland	105
Schosterlogik	107
Wat de swatten Störche to don hebt	110
Vor weveel?	111
Wat en Fabel is	112
Dat Vigiliren	114
De Weltsprak	115
Warum dat nich angeit	116
Wer Schuld hett	117
Wie paßt tohop	121
Dat sütt man so ut	122
Anekdoten	123–125

Schwächezustände

werden dauernd und unter Garantie geheilt durch die weltberühmten

Oberstabsarzt Dr. Mueller'schen

Miraculo-Präparate.

Depositeur: Karl Kreikenbaum, Braunschweig (Deutschland). Brochüre discret und franco gegen Einsendung von 25 Cents in Briefmarken.

Gegen Einsendung von nur 50 Cents

expediren wir franco an jede Adresse, das höchst interessante Werk:

Mußestunden.

Geschichten und Bilder zur Unterhaltung und Belehrung im häuslichen Kreise.

Mit 20 Illustrationen. **176 Seiten stark.**

Inhalts-Verzeichniß:

Die Wolfsglocke. Erzählung von Friedrich Gerstäcker.
Beim Mittagstisch zum Tode verurtheilt. Eine wahre Begebenheit.
Die Bäuerin von Weng. Eine Tyrolergeschichte von J. C. Maurer.
Der Bart des Herrn Strippel. Humoreske von Fritz Brentano.
Die Weißbiergäste. Humoreske von Otto Moser.
Kriegers Lust und Leid. Erzählung aus dem letzten deutsch-französischen Kriege von K. v. Prenzlau.

M. & R. Burgheim,
Verlags-Buchhandlung,
484 Vine Straße, Ecke Mercer, Cincinnati, O.

Die ***Oberstabsarzt Dr. Mueller***'sche

Miraculo-Injection

heilt gefahrlos jeden Ausfluss der Harnröhre. Selbst in den veraltetsten Fällen. Depositeur: Karl Kreikenbaum, Braunschweig (Deutschland). Ausführliche Brochüre wird gegen Einsendung von 15 Cents in Briefmarken direct franco zugesandt.

Vom

„Plattdütschen Volkskalenner“

für 1881,

haben wir noch eine kleine Anzahl von Exemplaren auf Lager. Der äußerst reichhaltige Inhalt des Kalenders empfiehlt denselben allen Denen, welche sich für „Plattdeutsch“ interessiren. So lange der geringe Vorrath reicht, senden wir den

„Plattdütschen Volkskalenner“ für 1881,

nach Erhalt von 25, Cents franco an jede Adresse.

M. & R. Burgheim,

Verlags-Buchhandlung,

484 Vine Straße, Ecke Mercer, Cincinnati, O.